



Osavuosisikatsaus 1–4 2025

**Talousarvion toteutuminen
tammi-huhtikuu 2025**

ARVOT

—

Hirveen tulevaisuustaitoinen

Hirveen rohkee

Hirveen arvostava

Hirveen ketterä

Hollola

Sisällysluettelo

Kunnanjohtajan katsaus.....	2
Yleinen taloudellinen kehitys.....	4
Väestön kehitys.....	5
Työttömyyden kehitys.....	5
Henkilöstö.....	7
Talousarvion toteutuminen.....	9
Verorahoituksen kehitys	9
Hollolan kuntastrategian toteutuminen.....	13
Palvelualueittaiset toteutumat	26
Kunnanhallituksen alaiset yksiköt.....	26
Päijät-Hämeen ympäristöterveys.....	30
Päijät-Hämeen työllisyysalue	34
Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualue	39
Elinvoiman palvelualue.....	47
Vesihuoltolaitos.....	54
Investoinnit	57
Maksuvalmius ja lainat	59
Talousarvion muutospainet	59
Tilinpäätösennuste.....	60
Konserniyhtiöille asetettujen tavoitteiden toteutuminen	61
Konserniyhtiöiden tuloslaskelmat	62
Riskien hallinta, Hollolan kunnan strategiset riskit	69

Kunnanjohtajan katsaus

Päijät-Hämeen liiton elinvoimakatsauksen mukaan Hollolan väkiluku huhtikuussa oli 22 871, missä hieman kasvua joulukuusta. Huhtikuun työttömyysaste oli 9,3 prosenttia.

Osavuosikatsauksen pohjalta vuoden 2025 talous on toteutumassa talousarvion raameissa lukuun ottamatta henkilöstömenoja, joiden osalta on havaittavissa ylityspaineita.

Vuoden 2025 alusta lähtien Hollolan kunta vastuukuntana on hoitanut yhdeksän Päijät-Hämeen kunnan lakisääteisiä työvoimapalveluja. Valtiolta kuntaan siirtyneen henkilöstön yt-prosessi saatiin päätökseen maaliskuussa. Toiminnan uudelleen organisoituminen ja uuteen toimintaympäristöön sopeutuminen on vaatinut niin työntekijöiltä kuin esihenkilöiltä merkittävää panostusta. Lakisääteisten työvoimapalvelujen tuottaminen on kunnissa täysin uusi asia, mikä on vaatinut myös jatkuvaa ja laajaa perehdytystä kunnissa. Kolme aluetoimistoa vastaa alueellisista lähipalveluista.

Lukuisista lainsäädäntömuutoksista johtuen myös kunnan työllisyshoidon vastuut ovat kasvaneet samaa tahtia laskusuhdanteen lisäämän työttömyyden kasvun kanssa. Tilannetta on lisäksi hankaloittanut työvoimahallinnon aikana sidotut määrärahat. Nuorten Osuma-toiminta siirtyi elinvoiman palvelualueelle ja toimintaa on organisoitu ja yhdistetty työllisyyttä edistäviin palveluihin. Työllisyys- ja kotoutumispalvelujen kautta on alkuvuodesta kokeiltu myös muun muassa Hollola-lisää työllistymisen edistämiseksi. Päijät-Hämeen työllisyyden edistämishjelma hyväksyttiin kunnanhallituksessa helmikuussa.

Kuntastrategian pohjalta laaditut strategiset ohjelmat ovat edenneet, mutta eivät kaikin osin aikataulussa sisäisten tai ulkoisten syiden vuoksi. Ohjelmien laatu ja laajuus vaihtelee erittäin laajavaikutteisista yksittäisiin toimenpiteisiin. Keskustakortteleiden kumppanuushankkeen kariuduttua syksyllä, alkuvuoden aikana on edistetty Hollola-talon suunnittelua siten, että valtuusto pääsee syksyn aikana ottamaan kantaa hankkeen kilpailutuksen käynnistämisestä kunnan omana hankkeena.

Vuodesta 2020 jatkuneen yksityisten investointien jäätymisen jälkeen on nähtävissä viriävää käännettä parempaan myös yritystonttikysyntään liittyen. Hallintosäädösmuutoksen kautta elinkeinopoliittinen jaosto määriteltiin pysyväksi toimielimeksi. Pyhäniemen vanhainkodin ympäristön asemakaava hyväksyttiin valtuustossa maaliskuussa. Kaavasta on jätetty valitus. Maata ostettiin noin 30 hehtaaria alkuvuoden aikana. Talvikauden palautteen pohjalta päädyttiin sopimuksen ennen aikaisesta päättämisestä koskeviin neuvotteluihin yleisten alueiden alueurakoitsijan kanssa.

Kunnan rakennusjärjestys uudistettiin vastaamaan uuden 1.1.2025 voimaan tulleen rakentamislain mukaiseksi. Vesihuollon kehittämissuunnitelma hyväksyttiin valtuustossa.

Kevään valtuustokauden toimintaa ovat värittäneet koulukeskustelut. Kunnanhallitus käsitteli kokouksessaan 13.1.2025 otto-oikeudella (sivistys- ja hyvinvointivaliokunnan päätös 11.12.2024 § 147) Tiilikankaan oppilaiden lähikoulua ja päätti äänestyksen jälkeen, että Heinsuon koulu säilytetään 5–9 luokkien kouluna ja Tiilikankaan koulun oppilaat siirretään Salpakankaan koululle ja Salpakankaan koululta siirretään viranhaltija päätöksellä tarvittava määrä Heinsuon koulua lähinnä asuvia oppilaita Heinsuon kouluun. Päätös on johtanut lukuisiin valituksiin (HAO ja AVI).

Talousarviokäsittelyn yhteydessä 11.11.2025 äänestettiin Tiilikankaan koulua koskevan asian palauttamisesta jatkovalmisteluun ja erikseen vuoden jatkoajasta, molemmat esitykset kaatuivat. Samaa asiaa käsiteltiin kuntalaisaloitteen käsittelyn yhteydessä 24.3.2025, jolloin myös koulun määräaikaista jatkamista koskeva esitys kaatui äänestyksessä. Tiilikankaan koulu lopettaa toimintansa 1.8.2025.

Paimelan koulu nousi keskusteluun maaliskuussa, kun Paimelan päiväkotij- ja koulurakennuksessa tehdyt sisäilma- ja korjausselvitysten pohjalta rakennuksen korjaustarve osoittautui laajaksi ja edellytti lisämäärärahaa. Yleisö- ja henkilöstötilaisuuksien jälkeen sivistys- ja hyvinvointivaliokunta päätti lasten siirtämisestä väistötiloihin

Hollola

1.8.2025 alkaen lukuvuodeksi 2025–2026 Kalliolan kouluun. Valtuusto palautti asian jatkovalmisteluun 19.5.2025 kokouksessa.

Kunta- ja aluevaalit järjestettiin samassa vaalitoimituksessa 15.4.2025. Äänestyksessä oli poikkeuksellisen paljon hylättyjä ääniä niin valtakunnallisesti kuin paikallisesti. Vaaleissa uuteen 1.6.2025 – 31.5.2029 valtuustoon valittiin 43 valtuutettua (13 kok, 10 sd, 8 kesk, 5 peruss., 3 vihr., 2 kd, 2 vas).

Kunnan uuden strategiakauden strategiavalmistelu käynnistettiin maaliskuussa henkilöstön ja valtuustokauden 2021–2025 valtuutettujen kyselyllä sekä kunnan johtoryhmien työpajalla. Varsinainen työ käynnistyy uuden kunnanhallituksen toimesta ja päätöksin.

Keväällä lausunnolla olleen hankintalakiuudistuksen eteneminen tuottaa merkittäviä muutospaineita kuntien yhteisesti omistettavien yhtiöiden osalta. Mikäli laki etenee lausuntovaiheen mukaisessa muodossa, kunnille aiheutuu merkittäviä järjestely- ja muutuskustannuksia siirtymävaiheen aikana. Keskeisimmin muutospaine kohdentuu Provincia Oy:n, Salpakierto Oy:n ja Ladec Oy:n toimintoihin.

Parhaillaan valmistelussa on lukuisia muitakin kuntien toimintaan vaikuttavia lainsäädäntömuutoksia, joista keskeisimmät koskevat työllisydenhoitoa ja valtionosuusuudistusta. Esitystä valtionosuusuudistuksesta ei ole toistaiseksi annettu. Mikäli valtionosuusuudistuksessa poistetaan niin sanotut soite-hännät, vaikutukset Päijät-Hämeen ja Hollolan rahoituspohjaleikkausten osalta ovat merkittäviä.

Yleinen ilmapiiri on tällä hetkellä odottava. Korkotaso on laskenut ja Ukrainan sodan päättymistä koskevista neuvotteluista uutisoidaan viikoittain, vaikka eteneminen on hidasta. Uusi kuntastrategiakausi on pyörähtämässä käyntiin ja uusia strategisia ohjelmia ryhdytään sen pohjalta laatimaan. Entistä selkeämpiä valintoja muutoskohteiksi on välttämätöntä tehdä. Kunnan toiminnan sopeuttaminen tulorahoituksen kanssa tasapainoon, myös investointien osalta, edellyttää priorisointia.

Hollolassa 10. kesäkuuta 2025

Päivi Rahkonen
Kunnanjohtaja

Yleinen taloudellinen kehitys

Valtiovarainministeriö julkaisi kevään taloudellisen katsauksen 30.4.2025.

Kuntahallinnon alijäämä syvenee vuosina 2025–2027 0,6 prosenttiin suhteessa BKT:hen, mikä johtuu mm. kulusmenojen ja investointien kasvusta sekä valtionosuuksiin tehtävistä leikkauksista. Kun valtionosuuksiin kohdistuvat määräaikaikaiset leikkaukset loppuvat, kohenee kuntahallinnon alijäämä suhteessa BKT:n 0,5 prosenttiin vuonna 2028 ja edelleen 0,4 prosenttiin vuonna 2029.

Kuntahallinnon alijäämä pieneni vuonna 2024 hieman edellisvuodesta, mutta alijäämä suhteessa BKT:hen pysyi 0,4 prosentissa. Valtion tulonsiirrot kunnille vähenivät muun muassa sote-siirtolaskelman tarkentumisesta johtuvan tarkistuksen ja hallituksen päättämien indeksisäästöjen vuoksi, mutta esimerkiksi kunnallisverotulojen kasvu oli ripeää. Lisäksi kuntahallinnon kulusmenojen kasvu maltillistui 1,9 prosenttiin. Kunnat ja kuntayhtymät raportoivat sopeuttaneensa henkilöstömenojaan muun muassa töiden uudelleenjärjestelyä ja luonnollista poistumaa hyödyntämällä. Kunnat ja kuntayhtymät tavoittelevat kiristävänsä sopeutustoimiaan kuluvana vuonna entisestään. Ennusteeseen kuntahallinnon omia pysyviä sopeutustoimia on sisällytetty 100 miljoonalla eurolla vuodesta 2025.

Lähivuosien näkymät ovat kuntahallinnossa viime vuotta haastavammat. Kuntahallinnon alijäämä syvenee 0,6 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuosina 2025–2027. Kuntakentän tehtävät laajenivat vuoden 2025 alusta, kun TE-palvelu-uudistus astui voimaan. Uudistuksessa kunnille ja kuntien muodostamille yhteistoiminta-alueille siirtyi vastuu työ- ja elinkeinopalveluiden järjestämisestä, ja samalla kuntien rahoitusvastuuta työttömyysetuuksista laajennettiin. Kuntien tehtävät painottuvat kuitenkin edelleen koulutus- ja sivistyspalveluihin, joiden yhteenlaskettu palvelutarve on laskeva. Oppilaiden määrän väheneminen ei kuitenkaan tarkoita sitä, että opetuksen järjestämisen kustannuksia saataisiin pienennettyä samaa tahtia varsinkin, kun erityisen tuen tarve on lisääntynyt. Palvelutarpeen laskua onkin totuttuun tapaan loivennettu painelaskelmassa.

Kuntahallinnon kulusmenot kasvavat ennustevuosina pääasiassa hintojen nousun vuoksi. Kuntahallinnon henkilöstövaltaisuuden vuoksi kuluvan kevään palkkasopimusratkaisulla on suuri merkitys kuntahallinnon kustannuskehitykselle. Koska palkkaneuvottelut ovat vielä kesken, on painelaskelmassa oletettu, että kunta-alan sopimusratkaisu noudattaa lähivuosina yleisten työmarkkinoiden sopimusratkaisua.

Lisäksi kunta-alan ansiokehitystä vauhdittaa vuosina 2025–2027 kunta-alalle jo aiemmin sovittu palkkausjärjestelmien kehittämisohjelma. Kulutuksen hintaan vaikuttaa myös muutokset muun muassa kuntien vuokratuloissa. Kehitysarviossa on oletettu, että sote-kiinteistöjen vuokrasopimusten päättymisen ja uudelleenneuvottelut heikentävät kuntien vuokratuloja 150 miljoonalla eurolla vuodesta 2026 alkaen.

Kulusmenojen kasvupaineiden lisäksi kuntahallinnon menoja kasvattavat investoinnit. Kuntien investointinäkymissä on kuitenkin merkittäviä eroja kuntien välillä. Osassa kunnista investointien ennakoidaan pienenevän lähivuosina, mutta etenkin kasvukeskusten investointipaineet pitävät koko kuntahallinnon investoinnit korkealla tasolla. Välttämättömiä investointeja on paljon, sillä kuntien investoinnit kohdistuvat valtaosin rakennuksiin, teihin sekä muuhun perusinfrastruktuuriin.

Kuntien verotulot koostuvat kunnallis-, kiinteistö-, yhteisö- ja kaivosmineraaliverosta. Verotulot ovat kuntien suurin tulonlähde. Vuoden 2025 verotulojen kasvua hidastaa yhteisöverotulojen supistuminen ja verotulojen kasvu jääkin noin kahteen prosenttiin. Suhdanteen paranemisen myötä kuntien verotulojen kasvu piristyy ensi vuonna 6,1 prosenttiin. Verotulojen kasvu pysyy keskimäärin hieman vajaassa neljässä prosentissa vuosina 2027–2029.

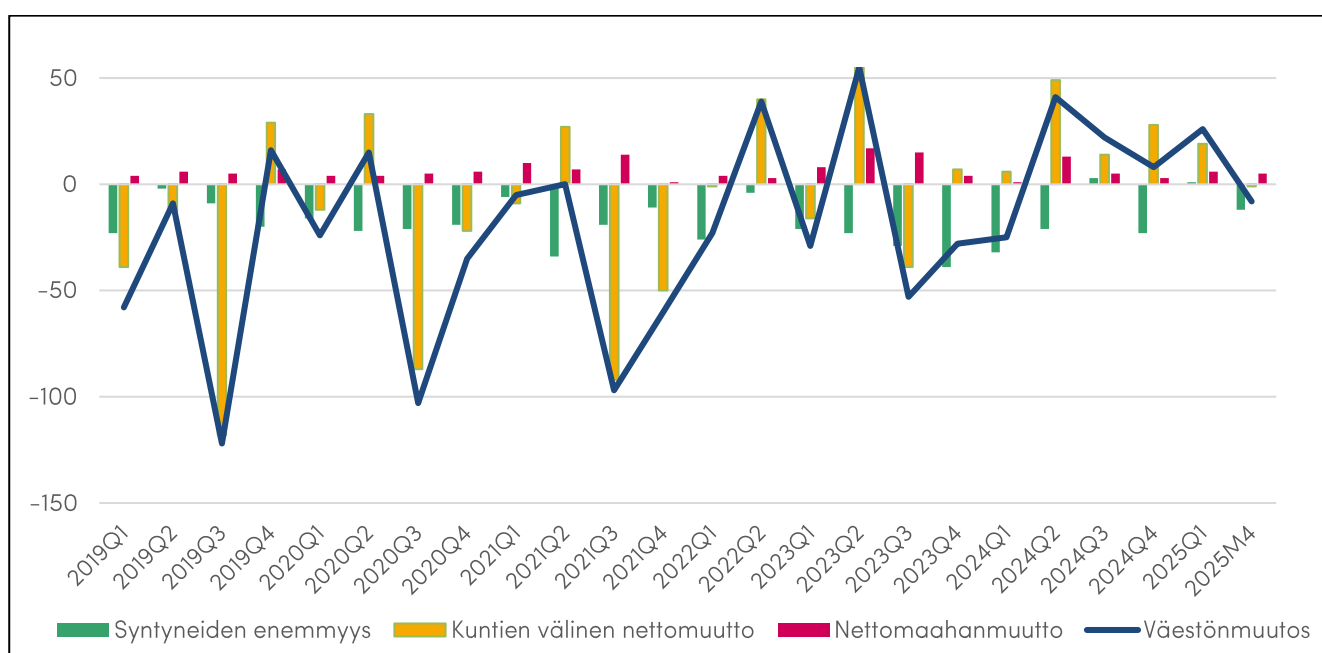
Vuonna 2025 kuntien tulonsiirrot valtiolta kasvavat TE-palveluiden järjestämisvastuun myötä. Valtionosuuksiin tehdään kuitenkin samanaikaisesti tuntuvia leikkauksia muun muassa sote-siirtoon liittyvien takautuvasti perittävien valtionosuuksien ja hallituksen säätötoimenpiteiden vuoksi. Kun valtionosuuksiin kohdistuvat

Hollola

määräaikaiset leikkaukset loppuvat vuoden 2027 jälkeen, kohenee kuntahallinnon alijäämä suhteessa BKT:n 0,5 prosenttiin vuonna 2028 ja edelleen 0,4 prosenttiin vuonna 2029. Alijäämät kasvattavat kuntahallinnon velkaa, ja velkasuhde jatkaa kasvuaan tarkasteluvuosina.

Väestön kehitys

Hollolassa oli huhtikuun lopussa 22 871 asukasta, väkiluku on kasvanut vuoden vaihteesta 26 henkilöllä. Vuonna 2024 väkiluku pieneni 30 henkilöllä edellisestä vuodesta. Väestön määrän kehityksen trendi on ollut laskeva vuodesta 2012 alkaen, jolloin Hollolassa asui 24 150 henkilöä. Kuolleisuus on ollut syntyvyyttä suurempaa vuoden 2016 syksystä alkaen. Vuonna 2025 kuntien välinen muuttoliike on kasvattanut väkilukua 23 henkilöllä. Luonnollinen väestön muutos on heikentänyt väkilukua 18 henkilöllä. Nettomaahanmuutto on kasvattanut väkilukua 20 henkilöllä.



Työttömyyden kehitys

Kuntakokeilulain mukainen toiminta päättyi 31.12.2024 ja vuoden 2025 alusta työvoimaviranomaiset siirtyvät työllisyysalueille. Hollola luotsaa vastuukuntana Päijät-Hämeen työllisyysaluetta ja muutoksen myötä kuntaan rakentuu toiminnaltaan uudenlaiset, kunnan elinvoimaa ja työvoimaviranomaisen työtä tukevat työllisyyspalvelut.

Työllisyyden kehitys on muutaman vuoden ajan ollut havaittavissa haasteellisempänä, jossa on korostunut pitkäaikais- ja rakennetyöttömyyden kasvu, väestörakenteen muutos ja talustilanteen laskusuhdanne. Myös korona-ajan ja Ukrainan sodan tuomat poikkeustilanteet herättivät entistä vahvemman tarpeen ennakointiin, tiedolla johtamiseen ja varautumiseen. Hollolan kunnassa työllisyystilanne on myötäillyt valtakunnallista tilannetta, tosin poikkeusaikojen vaikutukset näkyvät työllisyyspalveluissa usein viiveellä.

Hollola

Lisäksi Hollolan työllisyyspalveluissa on alettu tuottaa valmennuspalveluita sekä kehitetty kuntalisää, kesätyöseteliä ja kesäyrittäjyysseteliä, jotka tukevat työllistymistä ja yrittäjyyttä erityisesti nuorten keskuudessa. Vieraskielisten palvelua on tehostettu, ja Ohjaamon käynnistämissuunnitelma on laadittu. Lisäksi on tehty ESR+ hankehaku: vieraskielisten ja heikossa työmarkkina-asemassa olevien tukemiseksi työelämään siirtymiseksi. Työvoima- ja kotoutumispalvelut on aloittanut yhteistyön elinkeinopäällikön kanssa, esimerkiksi yrityspalveluita tehostamalla.

Huhtikuu toi tullessaan varovaisen positiivisia näkymiä Päijät-Hämeen työllisyystilanteeseen. Työllisyys on parantunut hieman jokaisessa alueemme kunnassa maaliskuusta, mutta verrattuna vuoden 2024 huhtikuuhun työttömyysluvut ovat edelleen heikompia.

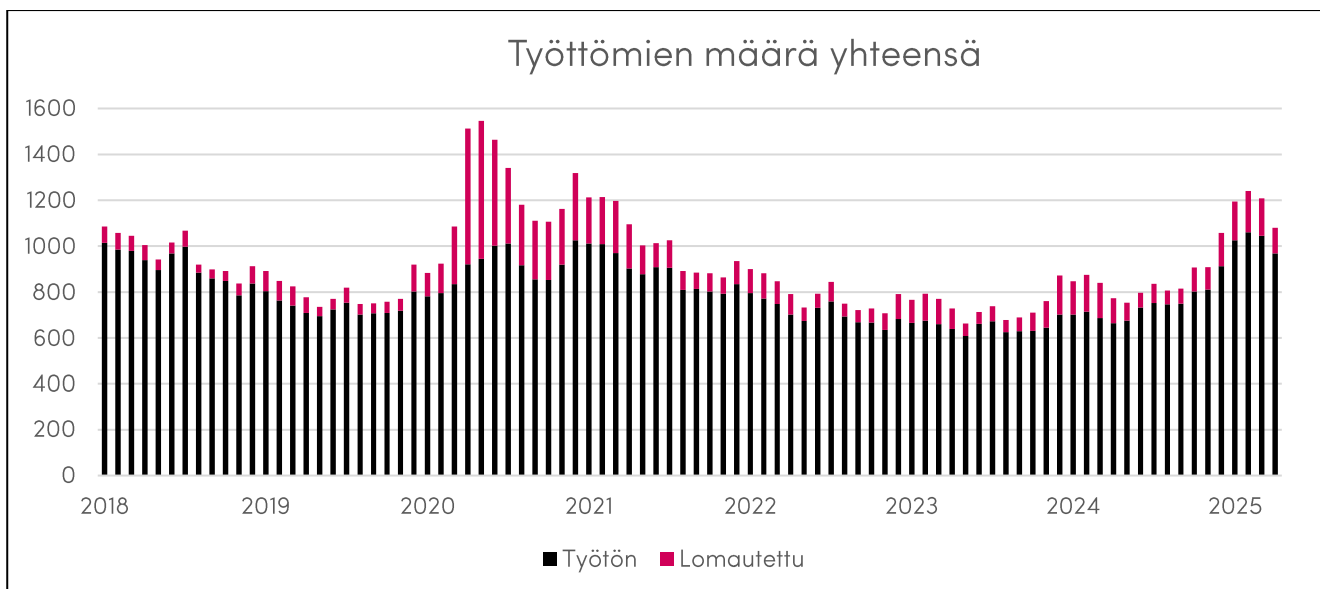
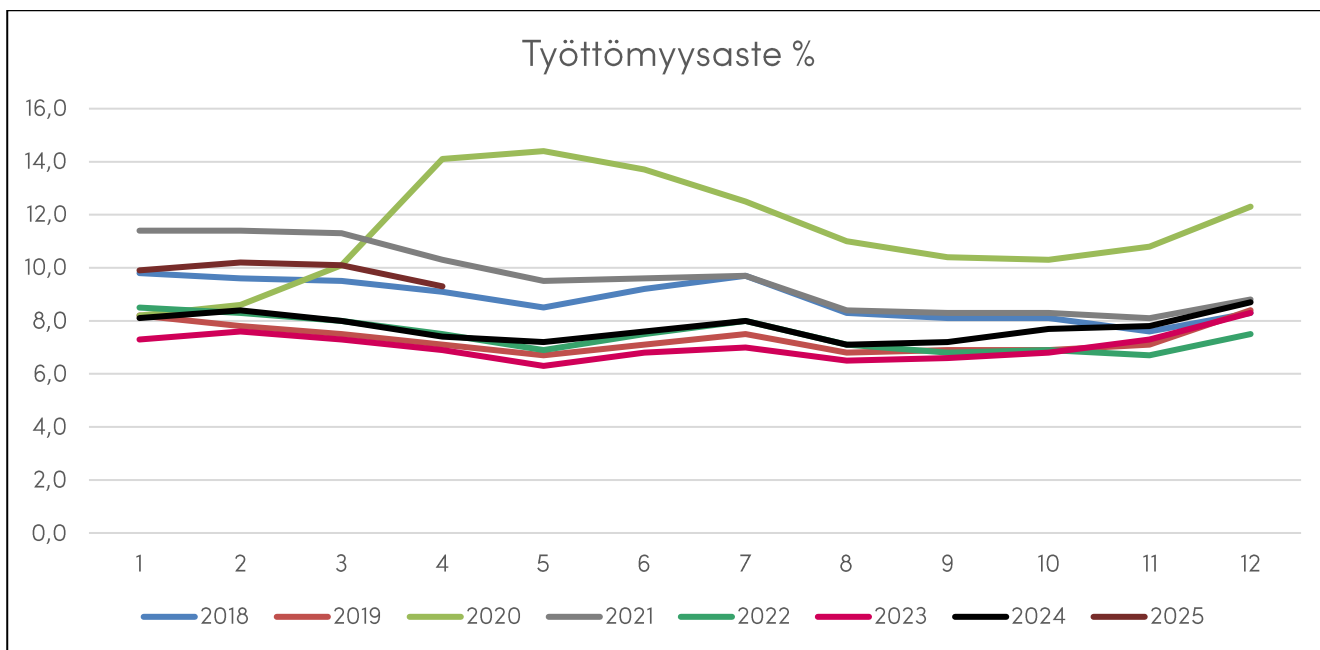
Päijät-Hämeen työvoimapolkujen alueella oli huhtikuussa:

- ◆ Työttömyysaste 12,3 prosenttia (koko maassa 11,5 prosenttia)
- ◆ Työttömiä työnhakijoita 4337 (koko maassa 313 195)
- ◆ Alle 25-vuotiaat työnhakijat 393
- ◆ Pitkäaikaistyöttömät 1646
- ◆ Kokoaikaisesti lomautettuja 485
- ◆ Avoimia työpaikkoja 215

Hämeen ELY-keskusalueen kuntien työllisyyspalveluissa oli huhtikuun lopussa 21 445 työtöntä työnhakijaa, mikä on 2 590 enemmän (14 prosenttia) kuin vuotta aikaisemmin, mutta 778 (-4 prosenttia) vähemmän kuin edelliskuussa. Päijät-Hämeen alueella näistä oli 13 083 työtöntä työnhakijaa, eli 1 563 enemmän (14 prosenttia) kuin vuotta aiemmin, mutta 540 henkilöä vähemmän (-4 prosenttia) kuin edelliskuussa. Hollolan osuus on 969 henkilöä, joka on 25 prosenttia enemmän edellisvuoteen verrattuna.

Päijät-Hämeessä työttömyys kasvoi vuodentakaisesta kaikissa kunnissa, suhteellisesti eniten Kärkölässä (36 prosenttia) ja Hollolassa (25 prosenttia). Kokoaikaisesti lomautettujen määrä väheni monissa maakunnan kunnissa edellisvuodesta; suhteellisesti suurinta lasku oli Heinolassa (-32 prosenttia), Lahdessa (-19 prosenttia) sekä Orimattilassa (-18 prosenttia). Sen sijaan Kärkölässä lomautettujen määrä kasvoi 163 prosenttia, mikä henkilömääränä tarkoittaa 16 lomautetusta kasvua 42 lomautettuun. Päijät-Hämeessä työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 14,1 prosenttia. Suhteellisesti eniten työttömiä oli Lahdessa (15,4 prosenttia), Padasjoella (13,6 prosenttia) sekä Kärkölässä (13,2 prosenttia).

Hollola



Henkilöstö

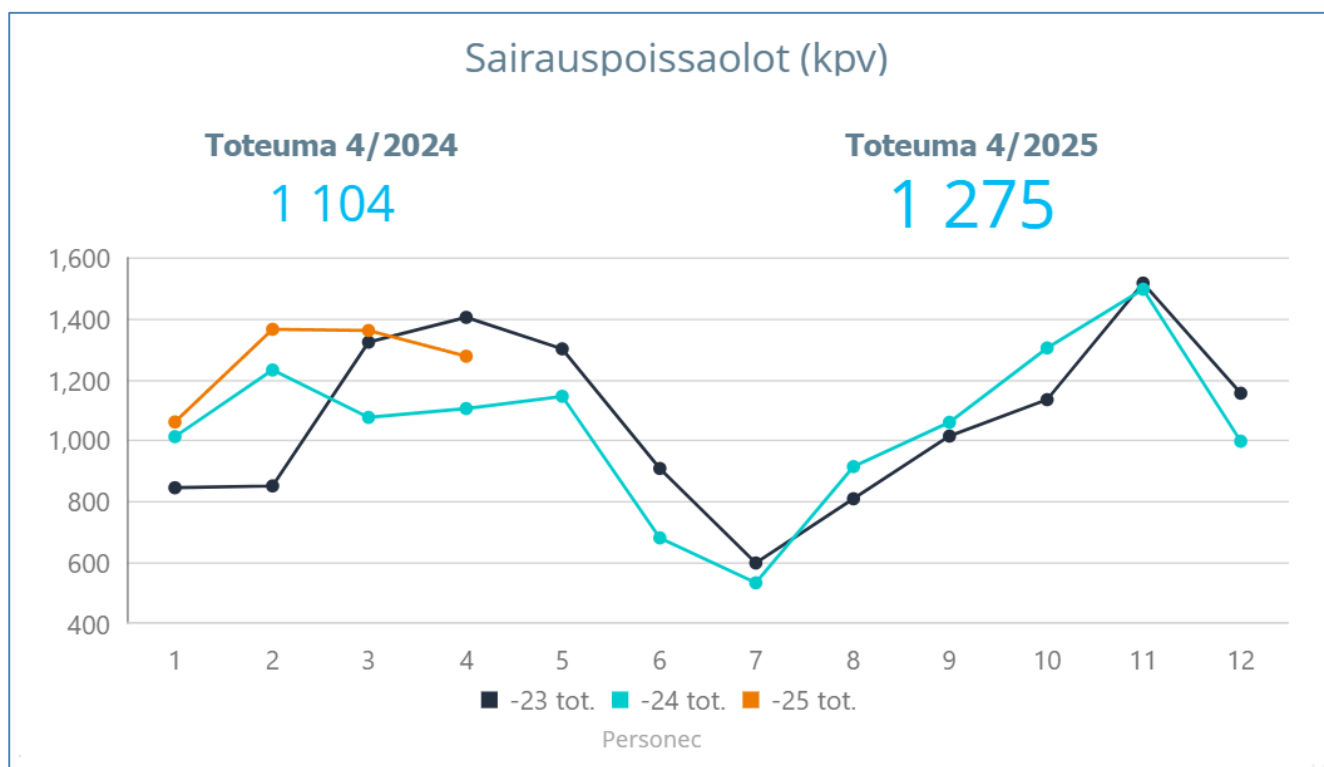
Vakinaisten määrä on lisääntynyt 78 henkilöllä viime vuoden vastaavaan ajankohtaan nähden. Konsernipalvelujen vakituisen henkilöstön määrä on lisääntynyt kolmella henkilöllä viime vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualueella vakituisen henkilöstön määrä on lisääntynyt kolmella henkilöllä ja elinvoiman palvelualueella vakituisen henkilöstön määrä on lisääntynyt kahdeksalla henkilöllä. Päijät-Hämeen ympäristöterveyden vakituisen henkilöstön määrä on pysynyt samana viime vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. 1.1.2025 aloittaneella Päijät-Hämeen työllisyysalueen vakituisen henkilöstön määrä oli 64 henkilöä.

Hollola

Määräaikaisten määrä on vähentynyt 34 henkilöllä, josta Konsernipalveluissa yksi henkilöä, Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualueella vähentynyt 43 henkilöä, elinvoiman palvelualueella lisääntynyt kaksi henkilöä ja Päijät-Hämeen ympäristöterveyden lisääntynyt kaksi henkilöä. Päijät-Hämeen työllisyysalueella määräaikaisia oli kuusi henkilöä. Työllistettyjen määrä on vähentynyt 27 henkilöllä.

	TP 2024	30.4.2024	TA 2025	30.4.2025	Muutos
Vakinaiset (lkm)	627	646	763	724	78
Määräaikaiset (lkm)	161	190	102	156	-34
Työllistetyt (lkm)	16	39	-	12	-27
Yhteensä (lkm)	804	875	865	892	17
Sairauspoissaolot (pv) (kum)		4236		4815	579
Tapaturmapoissaolot (pv) (kum)		91		107	16

Sairauspoissaolot ovat kasvaneet viime vuoden vastaavasta ajankohdasta yhteensä 579 päivää.



Talousarvion toteutuminen

Verorahoituksen kehitys

Hollolan verotuloennusteissa nojataan pitkälti kuntaliiton laatimaan kuntakohtaiseen veroennustekehikkoon. Kuntaliitto on syyskuussa päivittänyt ennustettaan kuluvalle vuodelle sekä tuleville vuosille. Veroennustekehikon toukokuun päivitys perustuu pääosin kevään kuntatalousohjelman arvioihin verotulojen kehityksestä. Lisäksi on käyty keskusteluita verotulojen tulevien vuosien kehityksestä Valtiovarainministeriön kanssa. Ennusteessa on myös huomioitu verotilitykset huhtikuuhun asti, väestörakenne vuodelta 2024 sekä kiinteistöveron ennakkotiedot verovuodesta 2025.

Kaikki hallituksen kehysriihessä päätetyt veronkevennykset ovat huomioitu. Ansiotulojen parantunut kehitysarvio pitää kunnallisveroennusteen käytännössä muuttumattomana vuosina 2026–2027. Yhteisöveroennuste heikkenee samalla ajanjaksolla vain hieman. Kiinteistöveroennuste heikkenee verrattain selvästi eniten. Rakentamisen heikon kysynnän takia kiinteistövero pienenee keskimäärin noin 50 miljoonaa euroa/vuosi.

Kunnallisveroennuste

Kunnallisveron loppuvuoden kertymiin on odotettavissa verrattain heikompaa kehitystä. Toukokuun verontilityksissä huomioidaan ansio- ja pääomatuloverojen veronsaajien ryhmäosuuksien oikaisu. Oikaisu tehdään poikkeuksellisesti jo toukokuussa vastaamaan valtiovarainministeriön tuoreita arvioita verojen määrästä. Kunnallisveron negatiivisia oikaisuja oli epäilyjä jo vuodenvaihteessa. Kuntaryhmän osuudet muuttuvat nyt seuraavasti:

- Verovuosi 2024: 25,68 prosenttia → 25,27 prosenttia, eli -0,41 prosenttiyksikköä tarkoittaa kuntaryhmälle -163 miljoonan euron negatiivista oikaisua toukokuussa. Koko verovuoden osalta valtiovarainministeriö arvioi vaikutuksen kunnille -155 miljoonaksi euroksi.
- Verovuosi 2025: 26,44 prosenttia → 25,98 prosenttia, -eli 0,46 prosenttiyksikköä tarkoittaa kuntaryhmälle -44,4 miljoonan euron negatiivista oikaisua toukokuussa. Koko verovuoden osalta valtiovarainministeriö arvioi vaikutuksen kunnille -183 miljoonaksi euroksi. Veroennustekehikossa oikaisu on huomioitu kuluvan kalenterivuoden aikana tehtynä oikaisuna, yhteensä noin -170 miljoonaa euroa.

Koko maassa maksettava kunnallisvero verovuonna 2024 on Verohallinnon ennakkotiedon mukaan vajaa 9,6 miljardia euroa. Arvio on pysynyt muuttumattomana veroennustekehikossa pitkään. Valmistuvan verotuksen ennakonpalautukset tulevat olemaan aiempaa suuremmat. Tarkempia tietoja verovuoden 2024 ennakonpalautuksista ja jäännösveroista saadaan kesän jälkeen.

Kunnallisveron vahvistunut veropohjasta pitää veroennusteen aiempiin ennusteisiin nähden vakaana. Vuosille 2028 ja 2029 ennustetaan verrattain ripeämpää kasvua, mutta kyseisiin vuosiin liittyy huomattavaa epävarmuutta. Palkkatulojen odotetaan kasvavan keskimäärin yli 4 prosentin vuosivauhtia vuodesta 2026 alkaen.

Hallitus päätti kehysriihessä verokevennyksistä palkansaajille yli miljardin euron edestä. Verokevennykset pienentävät kunnallisveron tuottoa arviolta noin -50 miljoonalla eurolla heti ensi vuonna. Hallitus päätti puoliväliriihessä myös veroperusteista, joka vastaavasti lisää kuntien kunnallisveron tuottoa. Erityisesti työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksujen vähennyskelpoisuuden poistamisesta henkilöverotuksessa (noin +30 miljoonaa euroa).

Kaikki hallituksen veroperustemuutosten aiheuttamat vaikutukset kuntien verotuottoon kompensoidaan hallitusohjelman mukaan nettomääräisesti. Nämä ja jo aiemmin päätettyjen muutosten nettovaikutukset ovat kunnallisveron osalta yhteensä noin -30 miljoonaa euroa vuodelle 2026. Muutokset kompensoidaan kuntien valtionosuusmaksatuksissa.

Yhteisö- ja kiinteistöveroennuste

Yhteisöveron kuluvaan vuoden kertymät odotetaan pienentyvän noin -50 miljoonaa euroa helmikuun veroennustekehikon arvioista. Ennuste on valitettavan epävarma, johon osin vaikuttaa valmistuva yhteisöverotus 2024. Kuntien yhteisöverokertymä yhteensä arvioidaan pienenevän melkein 8 prosenttia verrattuna viime vuoteen. Yhteisöveron epävarma ennuste tarkistetaan uudestaan kesäkuussa.

Kiinteistöveron kertymärytmi odotetaan olevan samanlainen kuten aikaisemmin. Kiinteistöveron tilitys tosin kasvaa arviolta ainoastaan reilun prosentin kuluvaan vuonna. Verovuoden 2025 kiinteistöverotiedot perustuvat Verohallinnon 27.3. julkaisemaan ennakkotietoon. Kuluvaan vuoden kiinteistöverot kertyvät normaaliin tapaan pääosin heinä- lokakuun aikana. Ensi vuoden tammi- ja helmikuussa kunnille kertyy myös syys- ja loka-kuussa valmistuneiden verotusten toisen maksuerän kiinteistöveroja, jotka ovat arviolta noin 5 prosenttia maksettavasta kiinteistöverosta. Samaa oletusta on käytetty myös kalenterivuosille 2026–2029.

Yhteisöveron ennuste vuosille 2026–2029 pienenee hieman Kuntaliiton helmikuun vastaavista arvioista. Ennusteeseen liittyy valitettavasti huomattavaa epävarmuutta. Ennusteen taustalla on Valtiovarainministeriön viimeisin makroennuste (toimintaylijäämän muutos), joka ennustaa hieman heikompaa kehitystä yrityksille.

Hallitus päätti puoliväliriihessä alentaa yhteisöverokantaa kahdella prosenttiyksiköllä (20 prosenttia → 18 prosenttia) vuodesta 2027 alkaen. Verokannan pienentäminen alentaa yhteisöveron tuottoa yhteensä noin -830 miljoonalla eurolla, josta kuntaryhmän osuus on noin -190 miljoonaa euroa. Kuntien yhteisöveron tuottoon vaikuttaa lisäksi myös rahapeliuudistus (-10 miljoonaa euroa) sekä korkovähennysrajoituksen infrastruktuuripoikeus (-5 miljoonaa euroa). Vapaaehtoisen eläkesäästämisen verotuen poisto vastaavasti nostaa yhteisöveron tuottoa vajaalla 3 miljoonalla eurolla.

Yhteisöveron veroperusteisiin tehtävät muutokset kompensoidaan kunnille yhteisöveron ryhmäosuuksia muuttamalla. Näin ollen niiden vaikutus on kuntien rahoitusaseman näkökulmasta neutraali. Kuntaryhmän jako-osuus nousee 2,65 prosenttiyksiköllä verovuodelle 2027 ja on silloin 25,49 prosenttia yhteisöveron tuotosta. Yhteisöverokannan pienenevän vaikutus ryhmäosuuden muutokseen on vajaa 2,5 prosenttiyksikköä.

Valtiovarainministeriö on ennustanut, että kiinteistövero kehittyy hyvin maltillisesti tulevina vuosina (noin 1 prosenttia per vuosi), pääosin rakentamisen heikon kysynnän takia. Näin ollen kiinteistöveroennuste pienenee keskimäärin yli 50 miljoonaa euroa vuodessa, verrattuna helmikuun arvioihin.

Verorahoitus ja valtionosuudet 2024–2025

Verotulot ja valtionosuudet, 1000 euroa	Tilinpäätös 2024	Voimassa oleva ta- lousarvio 2025	Toteuma 1–4 2025	To- teuma %	Muutos- paineet	Ennuste 2025
Verotulot						
Kunnan tulovero	43 459	44 778	16 543	36,9 %		44 778
Kiinteistövero	6 465	6 877	393	5,7 %		6 877
Osuus yhteisöveron tuotosta	2 599	2 478	841	34,0 %		2 478
Verotulot yhteensä	52 523	54 133	17 778	32,8 %	0	54 133
Valtionosuudet						
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	13 503	15 472	5 148	33,3 %		15 472
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	5 854	6 379	2 093	32,8 %		6 379
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valti- onosuudet	-5 412	-5 397	-1 732	32,1 %		-5 397
Verotulomenetysten kompensatio	3 417	2 007	631	31,4 %		2 007
Valtionosuudet yhteensä	17 362	18 460	6 140	33,3 %	0	18 460
Verorahoitus ja valtionosuudet yh- teensä	69 885	72 593	23 917	32,9 %	0	72 593

Seuraavissa taulukoissa on esitetty kunnallisveron ja yhteisöveron tilitykset vuosina 2024–2025.

HOLLOLAN KUNNAN VEROTULOT 2024–2025 (1000 EUROA)

Kuukausi	KUNNALLISVERO VUONNA 2024			KUNNALLISVERO VUONNA 2025				Muutos	
	V. 2024	Muut	Yhteensä	Kum.yht.	V. 2025	Muut	Yhteensä	Kum.yht.	-%
Tammi	28,3	4 298,4	4 326,6	4 326,6	25,4	4 287,2	4 312,5	4 312,5	-0,3
Helmi	3 319,7	716,4	4 036,1	8 362,8	3 550,6	632,5	4 183,1	8 495,6	1,6
Maalis	3 403,3	159,1	3 562,4	11 925,1	3 624,1	115,2	3 739,3	12 234,9	2,6
Huhti	3 620,9	208,4	3 829,3	15 754,4	3 858,3	222,0	4 080,3	16 315,2	3,6
Touko	3 899,3	64,5	3 963,8	19 718,3		0,0		16 315,2	-17,3
Kesä	3 622,4	95,1	3 717,5	23 435,8		0,0		16 315,2	-30,4
Heinä	4 007,5	-120,4	3 887,1	27 322,9		0,0		16 315,2	-40,3
Elo	3 588,4	-867,6	2 720,8	30 043,6		0,0		16 315,2	-45,7
Syys	3 447,4	-1 048,7	2 398,7	32 442,3		0,0		16 315,2	-49,7
Loka	3 359,3	-13,3	3 345,9	35 788,2		0,0		16 315,2	-54,4
Marras	3 589,4	293,5	3 883,0	39 671,2		0,0		16 315,2	-58,9
Joulu	3 814,2	-26,0	3 788,2	43 459,4		0,0		16 315,2	-62,5
Yhteensä	39 700,0	3 759,4	43 459,4	43 459,4	11 058,3	5 257,0	16 315,2	16 315,2	-62,5

Kuukausi	YHTEISÖVERO VUONNA 2024			YHTEISÖVERO VUONNA 2025				Muutos	
	V. 2024	Muut	Yhteensä	Kum.yht.	V. 2025	Muut	Yhteensä	Kum.yht.	-%
Tammi	23,8	312,4	336,2	336,2	44,8	183,2	228,0	228,0	-32,2
Helmi	367,6	181,0	548,6	884,8	170,5	298,6	469,1	697,2	-21,2
Maalis	165,5	18,5	184,0	1 068,8	170,8	22,8	193,6	890,7	-16,7
Huhti	174,5	17,2	191,7	1 260,6	165,8	12,9	178,7	1 069,5	-15,2
Touko	158,4	21,4	179,7	1 440,3		0,0		1 069,5	-25,7
Kesä	150,2	7,9	158,1	1 598,4		0,0		1 069,5	-33,1
Heinä	180,4	19,4	199,8	1 798,2		0,0		1 069,5	-40,5
Elo	158,3	-17,9	140,4	1 938,6		0,0		1 069,5	-44,8
Syys	123,4	19,8	143,2	2 081,8		0,0		1 069,5	-48,6
Loka	157,7	21,1	178,8	2 260,5		0,0		1 069,5	-52,7
Marras	162,0	25,4	187,3	2 447,9		0,0		1 069,5	-56,3
Joulu	143,2	7,2	150,4	2 598,3		0,0		1 069,5	-58,8
Yhteensä	1 965,0	633,3	2 598,3	2 598,3	551,9	517,5	1 069,5	1 069,5	-58,8

Hollolan kuntastrategian toteutuminen

STRATEGINEN VISIO: HIRVEEN HALUTTU

Viestinnän vahvistus
Monikanavaisen tiedotuksen, viestinnän ja markkinoinnin toteutus tavoitehakuaisesti.
Valtuustokauden tavoite: Kokonaismielikuvatutkimus 2025: Kokonaismielikuva (kaikki) 6,8, ja Hollola 8,2. Voisi ajatella muuttavansa 10 prosenttia
Tavoite (mittari) 2025: Vuoden 2025 viestintä- ja markkinointisuunnitelma toteutettu
Lähtötilannekuvaus: Tiedottaja sekä viestinnän asiantuntija palkattu 2022.
Toimenpiteet 2025: Kunnanhallitukselle syksyllä 2024 esitetyn viestintä- ja markkinointiohjelman mukaisten toimenpiteiden toteutus.
Omistaja: Turcka Rantanen, hallinto- ja talousjohtaja
Määräraha vuodelle 2025 60.000 euroa
Tavoitteen toteutuminen: Markkinointikampanja 1–4/2025 toteutettu suunnitellusti. Valtakunnallinen muut-tohalukkuustutkimus on siirtynyt syksyyn 2025.
Määrärahan toteutuminen: Toteuma 30.4.2025 17.200 euroa.

Pitkän aikavälin aluekehityksen suunnan määrittely
Toteutetaan aktiivista maanhankintaa tulevaisuuden asunto- ja yritysalueiden toteutukseen. Toimintatapojen muuttaminen (ennakoiva kaavoitus versus rakentaminen).
Valtuustokauden tavoite: Maanhankinta kehityksen tueksi, 25 hehtaaria/vuosi
Tavoite (mittari) 2025: Maanhankinnan edistyminen.
Lähtötilannekuvaus: Strategisilla alueilla kunnan kehittymistä varten tarvittavien maa-alueiden hankinta ei etene riittävän laajoina kokonaisuuksina vapaaehtoisilla kaupoilla. Kaavoitus ja infrarakentaminen on prosessina pitkäkestoista.
Toimenpiteet 2025: Maanhankinnassa otetaan tarvittaessa käyttöön kaikki maapoliittisen ohjelman mukaiset hankintatavat. Kaavoitusohjelman toteutuminen.
Omistaja: Ilkka Korhonen, kaavoitus- ja maankäyttöpäällikkö
Määräraha vuodelle 2025 0 euroa
Tavoitteen toteutuminen: Tarkastelujaksolla maanhankinta on edennyt ostamalla Salpakankaan eteläpuolelta 9,86 hehtaaria ja neuvotteluja käyty Nostavalla mistä ostopäätös noin 22 hehtaarista tulevia asuinaluekaavoitustarpeita varten.
Määrärahan toteutuminen: Toteuma 30.4.2025 0 euroa.

Laadukkaan asumisen tarjonnan monipuolistamien
Keskustan kehittäminen asumisen ja palvelujen lisäämiseksi. Valtuustokauden tavoite: Keskustakorttelin toteutus alkaa viimeistään 2026. Tavoite (mittari) 2025: Vanhan viraston purkaminen ja keskuskortteleiden toteutuksen uudelleenarviointi. Lähtötilannekuvaus: Kehittämisvaihe sopimuskumppanin kanssa valmistunut, päätös suunnittelu- ja kaavoitusvaiheeseen siirtymisestä tehty. Toimenpiteet 2025: Keskuskortteleiden kehittämisen uudelleenarviointi laadittu ja käsitelty valtuustossa. Omistaja: Heli Randell, elinvoimajohtaja
Määräraha vuodelle 2025 50.000 euroa
Tavoitteen toteutuminen: Arviointityö etenee 25.3.2025 ohjausryhmän linjausten mukaisesti. Määrärahan toteutuminen: Toteuma 30.4.2025 19.401 euroa.
Valtuustokauden tavoite: Luodaan mahdollisuuksia uudisrakentamiselle huomioimalla kysyntä. HATn vuokra asuntotuotantomäärän linjaus. Yksityisten ratkaisujen mahdollistaminen: Huoneistojen valmistusmäärä/vuosi kasvaa nykyisestä, 50 huoneistoa /v -> 70 huoneistoa/v Tavoite (mittari) 2025: Kaavoitusohjelman toteutuminen. Lähtötilannekuvaus: Ok-tonttien tarjontaa monipuolistettu laadullisesti ja sijainnillisesti. Kaavoitustyön uudiskohteilla lisätty monipuolista kaavoitustarjontaa. Vuokra-asuntojen määrä/laatu ei vastaa kysyntää. Toimenpiteet 2025: Kaavoitusohjelman mukaisesti jatketaan monipuolisten omakoti- ja rivitalotonttien kaavoittamista uusille suunnille Vesikansaan ja Nostavaan (maanhankinnan toteutuminen). Näin vastataan tarjontaan laadullisesti ja sijainnillisesti. Omistaja: Ilkka Korhonen, kaavoitus- ja maankäyttöpäällikkö
Määräraha vuodelle 2025 0 euroa
Tavoitteen toteutuminen: Salpakankaan Hirvimäen eteläpuolelta ostettu 9,86 hehtaaria ja Nostavalta tehty ostopäätös noin 22 hehtaarin alue tulevia kaavoitustarpeita varten. Salpakankaan alue mahdollistaa kaavoittaa lisää pientalotontteja kaavoitusohjelma 2026 mukaisella aikataululla ja Nostavan alue Kyyhkylän kaavahankkeiden jälkeen tulevien kaavoitusohjelmien linjausten mukaisesti. Määrärahan toteutuminen: Toteuma 30.4.2025 0 euroa.

Yritys- ja työllisyyspalvelut palvelevat yritysten menestystä ja sijoittumista alueelle.

Valtuustokauden tavoite: Vastataan Hollolan yritysten työvoimatarpeisiin

Tavoite (mittari) 2025: Työllisyys- ja elinkeinopalveluissa otettu käyttöön yhteinen toimintamalli työllisyyden edistämiseksi. Kunta tekee tiivistä yhteistyötä Päijät-Hämeen työllisyysalueen sekä muiden olennaisten tahojen kanssa.

Lähtötilannekuvaus: Kuntakokeilun kautta tavoitetaan nyt noin 70 prosenttia Hollolan työttömistä työnhakijoista. Yrityspalvelut (työvoiman tarjonta) ei vielä aktiivisesti tarjolla työnantajille.

Toimenpiteet 2025: 1. Työllisyysalueen rakentaminen jatkuu, jossa luodaan yhteinen palvelumalli työnantajille tarjottaviin lakisääteisiin yritys- ja työnantajapalveluihin. 2. Tähän yhdistetään kunnan omaa elinvoimaa ja työllisyyttä edistävä työ, jossa päätavoite on edistää työllisyyttä mm. muotoillen ratkaisuja kohti työtä ja työelämän tarpeisiin vastaten.

Omistaja: Työllisyys- ja kotoutumispalveluiden päällikkö

Määräraha vuodelle 2025 0 euroa

Tavoitteen toteutuminen:

1. Työvoimaviranomainen rakentaa kaikille kunnille yhteistä palvelumallia yritys- ja työnantajapalveluihin. 2. Työllisyys- ja kotoutumispalvelu on luonut palvelumallia työllisyysalueen yhteistyöpohjaksi. Hollola-lisä, elinvoimayhteistyö sekä rekrytointipalveluiden tarjoaminen yrityksille. Valmennuspalvelut työllisyysalueelle.

Määrärahan toteutuminen:

Toteuma 30.4.2025 0 euroa.

Valtuustokauden tavoite: Hollolan kilpailukyvyyn ja tonttimyyntiin vauhdittaminen: Konkreettiset tarjoukset /neuvottelut, määrän kasvu + 10 % / vuosi.

Toteutuneet kaupat / vuokraukset, määrän kasvu > 1 kpl.

Tavoite (mittari) 2025: Vetovoimaiset yritysalueet - toimenpidesuunnitelman toteuttaminen ohjelman mukaan.

Lähtötilannekuvaus: Kysynnän ja tarjonnan haasteet, sekä kilpailukykyä heikentävät tekijät tunnistettu. Vetovoimaiset Yritysalueet - toimenpidesuunnitelma hyväksytty 2023 ja päivitetty 2024.

Toimenpiteet 2025: Toteutetaan 2023 hyväksytyn ja 2024 päivitetyn vetovoimaiset yritysalueet - toimenpidesuunnitelmaa siihen sisältyvien toimenpiteiden ja aikataulun mukaisesti. Panostetaan erityisesti rakennusliikkeiden ja kiinteistösijoittajien houkutteluun ja yhteydenpitoon. Tähän työhön varataan määräraha.

Omistaja: Tiia Irri, elinkeinopäällikkö

Määräraha vuodelle 2025 30.000 euroa

Tavoitteen toteutuminen: Tammi-Huhtikuu aikana varattu yksi yritystontti ja myyty yksi. Neuvotteluita potentiaalisten sijoittajien kanssa on käyty ja jatkuvaa työtä uusien potentiaalisten sijoittajien löytymiseksi tehdään.

Määrärahan toteutuminen:

Toteuma 30.4.2025 0 euroa.

Valtuustokauden tavoite: Elinkeinopalveluiden, Ladecin, Lahti Regionin ja yrittäjäjärjestön yhteistyö on vakiintunut ja tunnistettu osa elinkeinopalveluita: Kuntakokonaisuudelle positiivinen kehitys: aktiivisten yritysten määrä, työpaikkojen määrä, uudet ja lopettaneet yritykset.

Tavoite (mittari) 2025: Todettu tämän olevan osa jatkuvaa rutiiniväilyä

Lähtötilannekuvaus: Ladecin palveluiden rooli osana Hollolan elinkeinopalveluja ei ole asiakkaiden keskuudessa riittävän tunnettua. Kaikessa sidosryhmäyhteistyössä ei ole vakiintuneita toimintamalleja. Pieniltä matkailuyrityksiltä puuttuu tukiverkosto. Yrityshaastatteluilta selvitetty yritysten tarpeet palveluille ja yhteistyölle.

Toimenpiteet 2025: Erillistä toimenpidesuunnitelmaa ei tarvita, osa jatkuvaa työtä.

Omistaja: Tiia Irri, elinkeinopäällikkö

Määräraha vuodelle 2025 0 euroa

Tavoitteen toteutuminen: Yhteistyö Ladecin kanssa ja tiedon välittäminen Ladecin palveluista on jatkuvaa. Toimintamalleja ja raportointia on hiottu yhteistyössä Ladecin kanssa.

Määrärahan toteutuminen:

Toteuma 30.4.2025 0 euroa.

Ennaltaehkäisevän toimintamallin vahvistuminen

Tuen tarpeen monimuotoisuuden kartoitus, jonka pohjalta toimenpidesuunnitelma ja toiminnallistaminen

Valtuustokauden tavoite:

1. Työurien monimuotoisuuden kartoitus suoritettu
2. monimuotoisen tuen ohjelman laadinta suoritettu
3. toiminnallistaminen käynnissä

Tavoite (mittari) 2025: Työurien monimuotoisuuden tuen toimenpideohjelma laadittu ja toimenpiteet käynnistetty.

Lähtötilannekuvaus: Vuonna 2022–2023 suoritettu esivalmistelua ja selvitystyötä.

Toimenpiteet 2025: työurien tukemisen näkökulmien määrittely monimuotoisen tuen ohjelmaan ja toimenpiteitä käynnistäminen ja seuranta.

Omistaja: Armi Marttila, henkilöstöpäällikkö

Määräraha vuodelle 2025 60.000 euroa

Tavoitteen toteutuminen:

Monimuotoisen tuen ohjelma ja työntekijän perehdytysmalli laadittu. Toiminnallistaminen käynnissä: tuotettu esihenkilövalmennus (2024–2025), käynnissä Nuori työntekijä - voi hyvin hanke (2025–2026).

Määrärahan toteutuminen:

Toteuma 30.4.2025 1.804 euroa.

Kuntalaisten ja työntekijöiden terveyden ja hyvinvoinnin lisääntyminen kaikissa ikäryhmissä.
Rakennamme hyvinvoinnin moninaisten tavoitteiden ja hankkeiden viidakosta, yksinkertaistetun ja sujuvoitetun tavoitekehikon. Valtuustokauden tavoite: Kirkas hyvinvointisuunnitelmamalli valmis. Tavoite (mittari) 2025: Toteutuneet työpajat. Lähtötilannekuvaus: Maakunnalliset- ja kunnan omat suunnitelmat on hyväksytty valtuustossa 2021. Toimenpiteet 2025: Hyväksytyjen suunnitelmien aineistojen kautta toteutetaan kaksi teemakohtaista työpajaa. Omistaja: Kim Strömmer, sivistys- ja hyvinvointijohtaja
Määräraha vuodelle 2025 45.000 euroa
Tavoitteen toteutuminen: Palvelualueen strategiapäivä toteutettu 18.2.2025. Määrärahan toteutuminen: Toteuma 30.4.2025 27.286 euroa.
Ennakoiva hyvinvointi Valtuustokauden tavoite: Toteutetaan ennakoivaan hyvinvointiin tähtäävä hanke, joka sisältää niin liikku- misen, ruuan, mielen ja päihteet. Painopisteet etenevät paloittain. Sovellus eri kohderyhmille: Teemoista on suunnitelmat kohderyhmittäin. Tavoite (mittari) 2025: Päihteiden vastainen suunnitelma on valmiina. Lähtötilannekuvaus: Ennakoiva hyvinvointityö on osa tehtävää hyvinvoinnin edistämistyötä sivistys- ja hyvin- vointipalveluissa. Ohjelmassa valitut teemat ovat liikunta, ruoka, mieli ja päihteet. Tehdään suunnitelma jo- kaiselle kohderyhmälle. Toimenpiteet 2025: Kiusaamisen vastaisen suunnitelman jalkauttaminen. Someturva-ohjelma osaksi kiu- saamisen vastaista työtä. Päihdetyön suunnitelma valmiiksi. Omistaja: Kim Strömmer, sivistys- ja hyvinvointijohtaja
Määräraha vuodelle 2025 45.000 euroa
Tavoitteen toteutuminen: Kiusaamisen vastaisen suunnitelman jalkauttamista on jatkettu. Someturva-oh- jelma on osa kiusaamisen vastaista työtä. Päihdetyön suunnitelma on valmistelussa. Määrärahan toteutuminen: Toteuma 30.4.2025 28.758 euroa.

Perhekeskustyön kehittämisen jatkaminen

Valtuustokauden tavoite:

1. Manuaali yhteistyömallista, käytössä
2. Virtuaalinen kohtaamispaikka, jossa ohjeet ja manuaali saatavilla ja käytössä.
3. Käytäntöjen ja toimintatapojen juurruttaminen, käytössä.

Tavoite (mittari) 2025: 1. Perhekeskusmanuaalia hyödynnetään palveluohjauksen ja verkostomaisen työskentelyn välineenä kaikissa toimintayksiköissä. 2. Vahvistetaan ja laajennetaan kohtaamispaikkatoimintaa; kohtaamispaikkatoiminta mahdollistaa osallisuuden, vertaisuuden ja yhteisöllisyyden kokemuksen kaikissa ikäryhmissä osana perhekeskuksen palveluverkosta. Huolehditaan tarvittavasta tilasuunnittelusta, siihen liittyvästä kokonaisuuden johtamisesta, koordinaatiosta, palveluiden ja toimintojen yhteensovittamisesta sekä osaamisesta. 3. Omaperhe.fi (sähköinen perhekeskus) hyötypotentiaalain hyödyntäminen kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi (ennaltaehkäisevä, varhainen tuki). 4. Selkiytetään perhekeskuksen tehtäviä kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi ja varmistamiseksi. Vahvistetaan ymmärrystä siitä, että perhekeskuskehittäminen on kaikkien yhteistä työtä; lasten, nuorten, vanhempien, ammattilaisten, johtajien ja päättäjien kumppanuutta.

Lähtötilannekuvaus: Tehty valmistelutyötä ja luotu palvelukartta.

Toimenpiteet 2025: Perhekeskusmanuaalin, palvelukartan ja Omaperhe.fi-palvelun jalkauttaminen. Kohtaamispaikkatoiminnan kehittäminen ja laajentaminen; tarkastellaan erilaisia tilasuunnittelun vaihtoehtoja fyysisen perhekeskuksen toteuttamiseksi.

Omistaja: Kim Strömmer, sivistys- ja hyvinvointijohtaja

Määräraha vuodelle 2025 45.000 euroa

Tavoitteen toteutuminen:

Perhekeskuskehittämisen keskiössä on ollut uuden toimintasuunnitelman laatiminen LAPE-kehittämisryhmälle. Suunnitelmassa määritellään tavoitteet ja kehittämisen painopisteet eli konkreettiset toimenpiteet vuosille 2025–2026.

Määrärahan toteutuminen:

Toteuma 30.4.2025 17.770 euroa.

Hirveen harrastava

Valtuustokauden tavoite: Kuntalaisten harrastusmahdollisuudet lisääntyvät. Mittari: kpl.

Harrastuneisuuden vahvistus näkyy hyvinvoinnin mittareissa. Mittari: muutos-%.

Tavoite (mittari) 2025: Kouluikäisille järjestetyt harrastetunnit viikossa, tavoite on 60 h/vko. CitySpotting-palvelu käytössä 2 000 henkilöllä.

Lähtötilannekuvaus: Opetus- ja kulttuuriministeriö on myöntänyt kunnille erityisavustusta lukuvuosille 2021–2024. Tavoitteena juurruttaa harrastamisen Suomen malli pysyväksi toimintamalliksi kunnissa. Kunnassa harrastuneisuutta tuetaan maksuttomilla tiloilla ja avustuksilla kaikissa kohderyhmissä.

Toimenpiteet 2025: Harrastamisen Suomen mallin- sekä muiden ikäryhmien harrastustoiminnan kehittäminen yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Cityspotting-ohjelman käyttöönotto.

Omistaja: Kim Strömmer, sivistys- ja hyvinvointijohtaja

Määräraha vuodelle 2025 60.000 euroa

Tavoitteen toteutuminen: Haettu Harrastamisen Suomen mallin hankeavustusta. Valmisteltu City Spottingin käyttöönottoa. Haettu avustusta koulu-PT toiminnan jatkolle. Haettu koulukerhotoiminnan rahoitusta.

Määrärahan toteutuminen:

Toteuma 30.4.2025 12.452 euroa.

Kasvamme kestävästä kehityksen kuntana. Vahvistamme ympäristöä ja luontoa monipuolisesti sekä arvostamme luontoa hyvinvoinnin lähteenä.

Laaditaan "Monta luontoa –monta mahdollisuutta"-aiheesta kehittämissuunnitelma, joka sisältää luonnon virkistyskäytön kehittämistarpeet luontoon liittyvän elinkeinotoiminnan näkökulmasta

Valtuustokauden tavoite: Laadittu kehittämissuunnitelma, joka kokoaa yhteen kehittämistarpeet, eri asioiden edistämisen priorisoinnin, toimenpiteiden aikataulutuksen ja resursoinnin

Tavoite (mittari) 2025: Monta luontoa, monta mahdollisuutta –kehittämissuunnitelmassa 2025 vuodelle ajoitetut toimenpiteet toteutettu suunnitelman mukaisesti.

Lähtötilannekuvaus: Luonnon ja ympäristön hyödyntäminen matkailutoiminnassa on kunnassa vähäistä. Luonnon virkistyskäytön kehittämiseksi ei ole aiemmin ollut suunnitelmallista ja kokonaisvaltaista koordinaatiota. Luonnon virkistyskäytön kehittämissuunnitelma laadittu ja hyväksytty 2023.

Toimenpiteet 2025: Toteutetaan toimenpiteitä suunnitelman mukaisesti, joista strategisen hankkeen kustannuksena Soiva metsä - luontokohteen toteuttaminen, asemakaava-alueiden luonnonhoitotöiden kartoittaminen ja toimien toteuttaminen sekä luontoesitteen toteutus.

Omistaja: Annariina Keto, projektiasiantuntija

Määräraha vuodelle 2025 19.000 euroa

Tavoitteen toteutuminen: Tavoitteen toteutumisessa haasteita liittyen resursseihin (kunnontiimin toiminnan periaatteiden muuttuminen), mikä tuottaa vaikeuksia tavoitteiden saavuttamiseksi.

Määrärahan toteutuminen:

Toteuma 30.4.2025 0 euroa.

Valtuustokauden tavoite: Kestävä elinvoima Hollola. MAL-sopimuksen toimenpiteiden suunnittelu ja priorisointi kaudelle 2025–2029. HINKU päästötavoitetta toteuttavien toimenpiteiden priorisointi resurssien kohdentamiseksi oikein:

- 1) 2025–2029 MAL sopimus hyväksytty
- 2) CO₂-vähenee 2007-->2025–50 prosenttia

Tavoite (mittari) 2025: Päätös MAL-sopimuskaudesta 2024–2027 tehty. Ilmastosuunnitelman toteuttaminen ja seuraaminen, sekä asukkaiden osallistaminen.

Lähtötilannekuvaus: Hollola on mukana Lahden kaupunkiseudun MAL-sopimuksessa. Valtuusto on päättänyt, että olemme HINKU-kunta. Kunnan sisäinen ilmasto-ohjelma on hyväksytty. Kiertotalouden toimintaa on Hollolassa hajautetusti eri paikoissa.

Toimenpiteet 2025: MAL-sopimuksen 2024–2027 toteutus. Ilmastosuunnitelman asukkaiden osallistaminen tiedottamisen, tilaisuuksien ja suunnittelukokouksien kautta.

Omistaja: Heli Randell, elinvoimajohtaja, elinvoimanpalvelualue, MAL-sopimus, Annariina Keto, projektiasiantuntija, ilmastosuunnitelma

Määräraha vuodelle 2025 1.000 euroa

Tavoitteen toteutuminen:

MAL-sopimus kaudelle 2024–2027 on allekirjoitettu 10.12.2024. Ilmastosuunnitelman konkreettisten toimenpiteiden ja seurannan toteuttaminen vuodelta 2024, sekä tulevien toimien kirjaaminen.

Määrärahan toteutuminen:

Toteuma 30.4.2025 0 euroa.

Monta luontoa-opintokokonaisuus

Valtuustokauden tavoite: Monta luontoa opintokokonaisuus syvenee ja jatkuu varhaiskasvatuksesta perusopetukseen ja laajenee muihin ikäryhmiin.

Luontopassi/luonto-opas: Monta luontoa -suunnitelma ja -opas valmis 100 prosenttia

Tavoite (mittari) 2025: Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen opintokokonaisuus käytössä kaikissa yksiköissä.

Lähtötilannekuvaus: Varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa toteutettava ympäristökasvatus vahvistaa lasten luontosuhdetta ja vastuullista toimimista ympäristössä sekä ohjaa heitä kohti kestävää elämäntapaa. Ympäristökasvatus sisältää kolme ulottuvuutta: oppiminen ympäristössä, oppiminen ympäristöstä sekä toimiminen ympäristön puolesta.

Toimenpiteet 2025: Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen opintokokonaisuuden jalkauttaminen. Perusopetuksen opintokokonaisuuden viimeistely ja yhteistyösopimusten kartoittaminen.

Omistaja: Kim Strömmer, sivistys- ja hyvinvointijohtaja

Määräraha vuodelle 2025 0 euroa

Tavoitteen toteutuminen: Sisäinen koulutautuminen ympäristökasvatusohjelmaan suunnitteilla. Monta luontoa -ohjelman jalkauttaminen jatkuu. Osallistuttu Hämeen ympäristökasvatuspäivään Lammilla (ELY).

Määrärahan toteutuminen:

Toteuma 30.4.2025 0 euroa.

STRATEGINEN VISIO: HIRVEEN HYVÄ ESIMERKKI

Esimerkillinen toimintakulttuuri: Arvot tunnetaan ja niiden pohjalta toimintaan.

Valtuustokauden tavoite: Arvot tiedostetaan ja niiden pohjalta arvopohjainen arviointimenettely 2023 loppuun mennessä.

Tavoite (mittari) 2025: Arvojen tunnettavuus organisaation sisällä-mittaus suoritettu syksyllä 2025. Mittarin numeerinen taso määritetään vuoden 2024 lopulla. Vertailupohjana vuoden 2024 tulokset.

Lähtötilannekuvaus: Vuoden 2024 lopulla toteutettava arvot-kampanja henkilöstölle ja kuntalaisille.

Toimenpiteet 2025: Arvot kampanja henkilöstölle (sisäistys/pohdinta) ja esittely kuntalaisille.

Omistaja: Turkka Rantanen, hallinto- ja talousjohtaja

Määräraha vuodelle 2025 10.000 euroa

Tavoitteen toteutuminen: Arvot kampanja tulee osaksi uutta strategiaprosessia myöhemmin kuluvana vuonna, sekä kuntalaiskyselyn että työntekijäkyselyn kautta.

Määrärahan toteutuminen:

Toteuma 30.4.2025 0 euroa.

Esimerkillisen hyvän johtamisjärjestelmän uudistuminen ja sujuvoittaminen.

Valtuustokauden tavoite: Esimerkillisen hyvän johtamisjärjestelmän uudistaminen ja sujuvoittaminen hyvinvointialueen ja ympäristöterveydenhoidon, sekä työllisyyspalveluiden muutosten pohjalta: Hyvinvointi alueuudistus ja ympäristöterveyshuolto 2022 vuoden loppuun mennessä. TE24 vuoden 2023 loppuun mennessä.

Toiminnallisen johtamisjärjestelmän tarkastelu vahvistamaan strategian muutosta:

1. Strategiaraportit laadittu.
2. Hankintojen laadullinen parantaminen

Hallintosäätö ja hyvä hallinto:

1. Hallintosäätö-rakenne linjaukset valtuustoseminaarilta
2. Hallintosäätö-päivitys muutosta ennakoiden
3. Lakiasioiden hallinta kunnan omassa organisaatiossa

Tavoite (mittari) 2025: Hallintosäätöuudistus loppuunsaatettu ja henkilöstön rekrytointiprosessi uudelleenmuotoiltu.

Lähtötilannekuvaus: Alkuelvitykset käynnissä.

Toimenpiteet 2025: Kuntastrategian uudistustyö 2025. Strategia ja ohjelmat valmiina joulukuussa 2025.

Omistaja: Turcka Rantanen, hallinto- ja talousjohtaja

Määräraha vuodelle 2025 140.000 euroa

Tavoitteen toteutuminen: Strategiatyön valmistelu aloitettu.

Määrärahan toteutuminen:

Toteuma 30.4.2025 43.434 euroa.

Esimerkillisen osallistavat toimintamallit aktiivisessa käytössä.

Valtuustokauden tavoite: Malleja on valmiina kaikille kohderyhmille 100 prosenttia

Hyvinvoinnin jokaiseen palveluun ja jokaiselle kohderyhmälle valmistellaan kuulluksi tulemisen -malli.

Tavoite (mittari) 2025: Kuulluksi tulemisen mallit ovat valmiina.

Lähtötilannekuvaus: Osallistavia toimintamalleja on palveluissa käytössä, mutta niitä ei ole jaettu kohderyhmäkohtaisesti.

Toimenpiteet 2025: Valmistellaan kohderyhmäkohtaiset kuulluksi tulemisen mallit. Osallistuvan budjetoinnin valmistelu ja juurruttaminen osaksi perustoimintaa.

Omistaja: Kim Strömmer, sivistys- ja hyvinvointijohtaja

Määräraha vuodelle 2025 0 euroa

Tavoitteen toteutuminen: Kuulluksi tulemisen alustat ja mallit on koottu ja niitä on käsitelty palvelualueen strategiapäivässä 18.2.2025.

Määrärahan toteutuminen:

Toteuma 30.4.2025 0 euroa.

Esimerkillisen osallistavat toimintamallit aktiivisessa käytössä.

Hollola

Ideoivan kulttuurin juurrutus

Valtuustokauden tavoite: Järjestelmä kehitetty, otettu käyttöön ja osallisuus/vaikutus mittaroitu.

Tavoite (mittari) 2025: Ideoivan kulttuurin kehityksen tukeminen organisaation sisällä.

Lähtötilannekuvaus: Aikaisemmista ideaprosesseista luovuttu, ilman korvaavaa järjestelyä. Uuden muotoilu aloitettu 2023.

Toimenpiteet 2025: Ideoiva kunta – kampanja toteutettu 2025 ja seurantajärjestelmä luotu. Yhteys ideat ja palautteet hankkeen kanssa.

Omistaja: Turkka Rantanen, hallinto- ja talousjohtaja

Määräraha vuodelle 2025 25.000 euroa

Tavoitteen toteutuminen: Työntekijöiden ideapalautteet käytössä, käyttö edellyttää aktivoitua

Määrärahan toteutuminen:

Toteuma 30.4.2025 0 euroa.

Esimerkillisen sujuva ja asiakaslähtöinen toiminta on kehittynyt.

Otetaan käyttöön sähköinen myyntipalvelu kartta-aineistoille ja rakennusvalvonnan arkistoaineistoille. Jatketaan arkistojen digitoitua.

Sujuvuus ja asiakaslähtöisyyden tarkastelu operaatio kaikissa toiminnoissa: Kussakin toiminnossa sujuvuuden ja asiakaslähtöisyyden katselmointi sekä sujuvuspaajat.

Sähköisten asiointimahdollisuuksien kehittäminen.

Valtuustokauden tavoite: Otetaan käyttöön sähköinen myyntipalvelu kartta-aineistoille ja rakennusvalvonnan arkistoaineistoille. Jatketaan arkistojen digitoitua

Tavoite (mittari) 2025: Rakennuslupa-aineistojen digitointi valmistunut. Aloitettu rakennuslupa-aineistojen avaaminen automaattisesti tarjolle myyntipalveluun arkistointegraation kautta.

Lähtötilannekuvaus: Myyntipalvelu otettu käyttöön 2023 aikana, arkistojen digitoitua jatkettu sekä omana työnä että palveluhankintana.

Toimenpiteet 2025: Jatketaan rakennuslupa-aineistojen digitoitua ja sähköiseen arkistoon siirtämistä kunnan omana työnä konsernipalvelujen toteuttamana. Myyntipalveluun nostetaan esille uudempia rakennuslupa-aineistoja, kun dokumenttienhallintaintegraation tarvittavat määritykset valmistuvat. Määräraha käytetään digitoitua henkilöstökuluihin.

Omistaja: Pekka Laitinen, kehityspäällikkö

Määräraha vuodelle 2025 72.000 euroa

Tavoitteen toteutuminen:

Arkistojen digitoitua etenee suunnitellusti. Aineistojen julkaisua myyntipalveluun arvioidaan uudelleen, koska on tullut uutta ohjeistusta kriittisten kohteiden tietojen suojaamisesta ja tietojen julkaisusta. Määräraha käytetään digitoitua henkilöstökuluihin.

Määrärahan toteutuminen:

Toteuma 30.4.2025 35.404 euroa.

Valtuustokauden tavoite: Otetaan käyttöön sähköinen tonttien varauspalvelu.

Tavoite (mittari) 2025: Tonteista esiteltävien tietojen jatkuva kehittäminen asiakastarpeen ja tonttitarjonnan muutosten perusteella.

Lähtötilannekuvaus: Palvelu otettuna käyttöön ja hanke valmistunut jo 2023 aikana

Toimenpiteet 2025: Tonteista julkaistuja tietoja ja aineistoja kehitetään tarvittaessa käytön aikaisten havaintojen tai asiakaspalautteen perusteella. Määräraha käytetään sovellusten ylläpito- ja päivitystarpeiden kustannuksiin.

Omistaja: Pekka Laitinen, kehityspäällikkö

Määräraha vuodelle 2025 25.000 euroa

Tavoitteen toteutuminen:

Tonttien varauspalvelu jatkuvassa käytössä ja hyödynnettynä myös tonttimarkkinoinnissa. Tietosisältöjä päivitetään kaava- ja varaustilanteiden muuttuessa. Määräraha käytetään sovellusten ylläpito- ja päivityskustannuksiin.

Määrärahan toteutuminen:

Toteuma 30.4.2025 20.985 euroa.

Valtuustokauden tavoite: Kehitetään ympäristövalvonnan sähköisen asiainnin mahdollisuuksia.

Tavoite (mittari) 2025: Ei toimenpiteitä vuodelle 2025

Lähtötilannekuvaus: Tehty selvitys, että sähköistä asiointia ei kannata ottaa käyttöön ennen kuin kaikki tarvittavat sovellusintegraatiot ovat valmiina saatavilla. Odotettava sovellustoimittajien tuotekehitystä.

Toimenpiteet 2025: Ei toimenpiteitä vuodelle 2025. Odotetaan ja seurataan sovellustoimittajien tuotekehitystä ja muissa kunnissa käyttöön otettavia ratkaisuja. Ei määrärahatarvetta 2025 vuodelle.

Omistaja: Pekka Laitinen, kehityspäällikkö

Määräraha vuodelle 2025 0 euroa

Tavoitteen toteutuminen:

Seurataan sovellusten kehittymistä ja ratkaisujen ensimmäisiä käyttöönottoja muissa kunnissa.

Määrärahan toteutuminen:

Toteuma 30.4.2025 0 euroa.

Reaaliaikainen idea- ja palautejärjestelmä

Valtuustokauden tavoite: Palautejärjestelmä kokonaisuudessaan käytössä 2024

Vaikuttavuus arviointi 2025.

Tavoite (mittari) 2025: Suunnitelma laitettu täytäntöön.

Lähtötilannekuvaus: Aikaisemmasta ideajärjestelmästä luovuttu, ilman korvaavaa järjestelmää. Palautejärjestelmän palvelumuotoilu aloitettu.

Toimenpiteet 2025: Idea- ja palautejärjestelmän organisaation sisäinen aktivoiminen ja ulkoisen palautejärjestelmän uudistus.

Omistaja: Turkka Rantanen, hallinto- ja talousjohtaja

Määräraha vuodelle 2025 55.000 euroa

Tavoitteen toteutuminen: Kuntalaisten palautejärjestelmän uusiminen valmistelussa.

Määrärahan toteutuminen:

Toteuma 30.4.2025 14.454 euroa.

Esimerkillistä tiedolla johtamista.
Valtuustokauden tavoite: 1. Tiedonhallintamallin luominen 2. Tiedollajohtamisen tiekartan laadinta 3. Tiedollajohtamisen rakenteiden rakentaminen ja koulutus
Tavoite (mittari) 2025: Digitiekartta. Lähtötilannekuvaus: Tiedonhallintamallin pohjalta luotu tiedolla johtamisen tiekartta 2024. Kartta täsmennetään vuoden 2025 alussa, jolloin ensimmäisten tietoaltaiden muodostus aloitetaan.
Toimenpiteet 2025: Tiedollajohtamisen tiekartan edistäminen vuoden 2024 tiekartan pohjalta. Tiedonhallintamallin päivitys esitetty kunnanhallitukselle. Omistaja: Turkka Rantanen, hallinto- ja talousjohtaja, Tapio Hirvonen, tietohallintopäällikkö
Määräraha vuodelle 2025 100.000 euroa
Tavoitteen toteutuminen: Etenemissuunnitelmat valmistelussa, esitys hallitukselle syksyllä. Tekoälypilotti aloitettu. Ylimaakunnallinen tiedollajohtamisen hanke valmistelussa.
Määrärahan toteutuminen: Toteuma 30.4.2025 0 euroa.

Esimerkillinen yksilö- ja työyhteisötason osaamisen kehitys.
Yksilötason osaamispolut Yksilötason osaamispolkujen tukeminen järjestelmäkehityksen ja prosessin systemaattisen kehittämisen kautta. Organisaatiotason osaamiskehittämisen systematisointi siten, että palaute tulee selkeäksi osaksi suunnittelua.
Valtuustokauden tavoite: Vuonna 2024 käyttöön otettavat järjestelmät tukevat osaamisen kehittämisen prosesseja.
Tavoite (mittari) 2025: Uuden HR-järjestelmän käyttöönotto ja henkilöstön koulutus tehty. Lähtötilannekuvaus: Alustava kartoitus aloitettu. Järjestelmävaihdos siirtänyt käyttöönottoa vuodelle 2025.
Toimenpiteet 2025: Suunnitelma tarkennetaan ja henkilöstön perehdytys ja käyttöönotto toteutetaan. Omistaja: Armi Marttila, henkilöstöpäällikkö
Määräraha vuodelle 2025 30.000 euroa
Tavoitteen toteutuminen: HR-järjestelmät (Personec ESS ja OSS sekä matka- ja kuluhallinnan M2) koulutettu ja otettu käyttöön 01/2025
Määrärahan toteutuminen: Toteuma 30.4.2025 0 euroa.

Organisaatiotason osaamiskehittämisen systematisointi

Tavoite (mittari) 2025: Suunnitelma laadittu ja täytäntöönpano aloitettu.

Lähtötilannekuvaus: Alustava kartoitus aloitettu

Toimenpiteet 2025: Suunnitelman tarkennus ja täytäntöönpano.

Omistaja: Armi Marttila, henkilöstöpäällikkö

Määräraha vuodelle 2025 25.000 euroa

Tavoitteen toteutuminen:

Strategisten osaamisten määrittely ja pilotointi tehty. Personec OSSiin toteutettu sähköiset työvälineet Kehityskeskusteluille, koulutushallinnalle ja pätevyyksille.

Määrärahan toteutuminen:

Toteuma 30.4.2025 0 euroa.

Tasapainoinen talous

Talousarvio muutetaan toiminta- ja taloussuunnitelmaksi

Valtuustokauden tavoite: Taloussuunnittelun kokonaisvaltainen kehittäminen raportoinnista ennakoivaan analysointiin:

1. Talousarvio muutettu toiminta- ja taloussuunnitelmaksi
2. Investointien talousvaikutusten arviointi selkiytetty
3. Korjausvelan seuranta otettu osaksi talouden kokonaistarkastelua

Tavoite (mittari) 2025: Havaitut muutostarpeet tunnistettu ja toteutettu.

Lähtötilannekuvaus: kohta 1. edistetty, kohta 2. tehty, kohta 3. pohjaselvitys tehty.

Toimenpiteet 2025: Talousraportoinnin muutos toiminnallisten kuvausten osalta ja talousarviokirjan jatkokehitys. Tuottavuusindeksien ja laatumittareiden kehittäminen. Korjausvelan mittaus ja suunnittelujärjestelmä luotu.

Omistaja: Turkka Rantanen, hallinto- ja talousjohtaja, Maarit Kuivala-Ruiz, taluspäällikkö

Määräraha vuodelle 2025 40.000 euroa

Tavoitteen toteutuminen:

Toiminnan raportointia kehitetty. Korjausvelkahankkeen jatkoselvitystyö käynnissä ja korjausvelkaosio tulee talousarvioon vuodelle 2026, vuoden 2025 syksyllä.

Määrärahan toteutuminen:

Toteuma 30.4.2025 0 euroa.

Määrärahaa hankkeisiin on kunnanhallituksen käyttötaloussuunnitelmassa kohdennettu yhteensä 1 037 00 euroa. Kohdentamatonta määrärahaa jäi 108 800 euroa.

Palvelualueittaiset toteutumat

Kunnanhallituksen alaiset yksiköt

Tuloslaskelma, 1 000 euroa (sis. P-H ympäristöterveys ja P-H työllisyysalue)	Tilinpäätös 2024	Toteuma 1-4/2024	Talousarvio 2025	Toteuma 1-4/2025	Toteuma- %	Määrärahaa jäljellä
Toimintatuotot						
Myyntituotot	5 899	2 174	14 920	6 738 ▲	45,2 %	8 182
Maksutuotot	469	285	471	278 ▲	59,1 %	193
Tuet ja avustukset	409	15	211	1 165 ▲	552,3 %	-954
Muut toimintatuotot	528	76	300	134 ▲	44,7 %	166
Toimintatuotot yhteensä	7 306	2 549	15 902	8 315 ▲	52,3 %	7 586
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-5 261	-1 725	-8 964	-3 192 ▼	35,6 %	-5 772
Palkat ja palkkiot	-4 222	-1 393	-7 158	-2 574 ▼	36,0 %	-4 584
Henkilösivukulut	-1 038	-333	-1 806	-618 ▼	34,2 %	-1 188
Eläkekulut	-909	-298	-1 584	-530 ▼	33,4 %	-1 055
Muut sivukulut	-130	-35	-222	-89 ▼	40,0 %	-133
Palvelujen ostot	-5 000	-1 528	-9 539	-3 035 ▲	31,8 %	-6 503
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-230	-48	-90	-27 ▲	29,4 %	-64
Avustukset	-116	-42	-3 115	-1 423 ▼	45,7 %	-1 692
Muut toimintakulut	-463	-133	-523	-156 ▲	29,9 %	-366
Toimintakulut yhteensä	-11 070	-3 477	-22 231	-7 834 ▼	35,2 %	-14 397
TOIMINTAKATE	-3 764	-927	-6 329	481 ▲	-7,6 %	-6 810

Päijät-Hämeen ympäristöterveyden sekä Päijät-Hämeen työllisyysalueen kustannusten vaikutus Kunnanhallituksen alaisten yksiköiden vuoden 2025 tuloslaskelmassa:

Päijät-Hämeen ympäristöterveys Tuloslaskelma, 1 000 euroa	Tilinpäätös 2024	Toteuma 1-4/2024	Talousarvio 2025	Toteuma 1-4/2025	Toteuma- %	Määrärahaa jäljellä
Toimintatuotot	3 255	1 571	3 340	1 608 ▲	48,1 %	1 732
Toimintakulut	-3 255	-984	-3 340	-1 069 ▲	32,0 %	-2 271
TOIMINTAKATE	0	587	0	539	-	-539

Päijät-Hämeen työllisyysalue Tuloslaskelma, 1 000 euroa	Tilinpäätös 2024	Toteuma 1-4/2024	Talousarvio 2025	Toteuma 1-4/2025	Toteuma- %	Määrärahaa jäljellä
Toimintatuotot	-	-	8 345	5 391 ▲	64,6 %	2 954
Toimintakulut	-	-	-8 345	-3 037 ▼	36,4 %	-5 308
TOIMINTAKATE	0	0	0	2 354	-	-2 354

Konsernipalvelut

Vastuuhenkilö: Turkka Rantanen, hallinto- ja talousjohtaja

Tuloslaskelma, 1 000 euroa	Tilinpäätös 2024	Toteuma 1-4/2024	Talousarvio 2025	Toteuma 1-4/2025	Toteuma- %	Määrärahaa jäljellä
Toimintatuotot						
Myyntituotot	3 113	888	3 706	1 237	▲ 33,4 %	2 470
Tuet ja avustukset	307	15	211	-67	▼ -31,7 %	278
Muut toimintatuotot	7	5	0	1	—	-1
Toimintatuotot yhteensä	3 427	908	3 917	1 171	▼ 29,9 %	2 747
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-2 570	-966	-2 895	-849	▲ 29,3 %	-2 046
Palkat ja palkkiot	-2 126	-797	-2 348	-697	▲ 29,7 %	-1 651
Henkilösivukulut	-444	-169	-547	-152	▲ 27,8 %	-395
Eläkekulut	-405	-150	-481	-130	▲ 27,1 %	-350
Muut sivukulut	-40	-19	-67	-22	▲ 33,1 %	-45
Palvelujen ostot	-3 313	-943	-3 839	-1 392	▼ 36,2 %	-2 448
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-186	-27	-39	-3	▲ 6,6 %	-37
Avustukset	-116	-42	-115	-35	▲ 30,1 %	-80
Muut toimintakulut	-152	-58	-219	-59	▲ 27,0 %	-159
Toimintakulut yhteensä	-6 337	-2 036	-7 107	-2 337	▲ 32,9 %	-4 770
TOIMINTAKATE	-2 910	-1 127	-3 190	-1 167	▼ 36,6 %	-2 023

Palvelualuejohtajan katsaus

Konsernipalvelut tuottavat palveluita sisäisille ja ulkoisille asiakkaille, yksikkökohtaisten palvelusuunnitelmien pohjalta. Konsernipalveluiden toiminnassa on pitkälle rasisiteena ollut pitkäaikainen korjausvelka, johon on kiinnitetty enemmän huomiota ja resurssiohjausta. Ollakseen osa ratkaisua, konsernipalvelut on avannut ja lisää yhteydenpitoa palvelualueajat ylittävään yhteistyöhön. Tässä on päästy pitkälle ja perinteiset silot on murettu. Strategisten hankkeiden edistäminen on keskiössä myös vuonna 2025, kuten myös kuntavallien jälkeisen uuden valtuuston toiminnan turvaaminen.

Konsernipalvelut toteuttaa palveluissaan kunnan arvoja: Tulevaisuustaitoisuus, Rohkeus, Arvostus ja Ketteryys.

Palvelukuvaus

Konsernipalveluiden palvelualueen tehtävänä on tarjota keskitetysti talouspalveluiden, kehittämis- ja viestintäpalveluiden, henkilöstöpalveluiden, tietohallintopalveluiden sekä hallintopalveluiden tukipalveluja palvelualueiden johtamisen tueksi muille palvelualueille. Lisäksi konsernipalveluiden palvelualueen tehtäviin kuuluu tukea, ohjata, koordinoita ja seurata kunnan taloutta, hallintoa, henkilöstöpalveluita ja tietohallintoa keskitetysti. Konsernipalveluiden palvelualue huolehtii tietyistä koko kuntaa koskevista asiantuntijatehtävistä kuten vaalit, luottamushenkilöhallinto, kunnan talous, konserniohjaus, työnantajatehtävät, tietohallinnon kokonaisuus, laadunhallinta ja kehittäminen, markkinointi jne.

Konsernipalveluiden palvelualue sisältää 2025 seuraavat vastuualueet: hallintopalvelut, talouspalvelut, kehittämis- ja viestintäpalvelut, henkilöstöpalvelut ja tietohallintopalvelut. Menoihin sisältyvät myös valtuuston ja keskusvaalilautakunnan alainen toiminta sekä maaseutupalvelut. Palvelualueetta johtaa hallinto- ja talousjohtaja.

Palvelusuunnitelma 2025

Konsernipalveluiden sisäistä työnjakoa on selvitetty 2023–2024 aikana ja täsmennykset on viety käytäntöön. Turvatakseen tulevaisuuden tehokkaat palvelut, konsernipalvelut käy palveluissa havaittujen korjausvelkakuorien kimppeeseen ja samanaikaisesti edistää tulevaisuuden ratkaisujen käyttöönottoa.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Strategian ohjelma		Tasapainoinen talous	
Talousarvioon sisältyvä ta-voite/toimenpide	Mittari (tavoitetaso ja lähtötaso)	Tavoitteen toteuttamiseen tarvittava määräraha *	Toteuma 30.4.2025
Korjausvelan laskenta omaisuuslajeittain	Omaisuuslajeittain laskettu korjausvelka osana talousarviokirjaa.	80 000	Osana TA26 valmistelua, määrittely kesken 30.4.2025

Vastuutaho: **Maarit Kuivala-Ruiz**, Talouspäällikkö

Strategian ohjelma		Strategian toteutumisen tukeminen monikanavaisella aktiivisella viestinnällä ja markkinoinnilla sekä mediatyöllä.	
Talousarvioon sisältyvä ta-voite/toimenpide	Mittari (tavoitetaso ja lähtötaso)	Tavoitteen toteuttamiseen tarvittava määräraha*	Toteuma 30.4.2025
Kunnan tunnettavuuden edistäminen	Tiedotus-, viestintä- ja markkinointisuunnitelman vuoden 2025 toimenpiteet toteutettu.	50 000	Kunnan näkyvyys kasvanut merkittävästi. Kevättalvelle odotettu valtakunnallinen muuttohalukkuustutkimus on siirtynyt syksyyn 2025, joten tulokisa ei vielä saatavilla.

Vastuutaho: **Turkka Rantanen**, hallinto- ja talousjohtaja

Strategian ohjelma		Esimerkillisen osallistavat toimintamallit aktiivisessa käytössä.	
Talousarvioon sisältyvä ta-voite/toimenpide	Mittari (tavoitetaso ja lähtötaso)	Tavoitteen toteuttamiseen tarvittava määräraha*	Toteuma 30.4.2025
Palaute ja idea-järjestelmän kehittäminen	Palaute ja idea-järjestelmä uudistus kuntalaisten osalta toteutettu.	10 000	Valmistelu aloitettu.

Vastuutaho: **Turkka Rantanen**, hallinto- ja talousjohtaja

* Toteuttamiseen tarvittavat määrärahat eivät sisälly konsernipalvelujen määrärahoihin, nämä toteutetaan strategisten ohjelmien rahoituksella.

Ilmasto- ja ympäristötavoitteet

Talousarvioon sisältyvä tavoite/toimenpide	Mittari (tavoitetaso ja lähtötaso)	Toteutuminen 30.4.2025
Hankinnoissa kestävän kehityksen edistäminen	Kunnan hankintaohjeisiin kirjattujen kestävän kehityksen linjausten huomioiminen mm. tarjouspyynnöissä sekä hiilijalanjäljen pienentäminen hankinnoissa	Kriteerikirjastoon lisätty vastuullisuuskriteereitä. Yksittäisissä hankinnoissa on pyritty soveltuvin osin huomioimaan kestävän kehityksen linjaukset.
Vastuutaho: Katri Kattainen , hallintopäällikkö		
Sähköisten palvelualueiden kehittäminen ja tehokas hyödyntäminen	Virtuaalokokous- ja oppimisalustojen tehokas käyttäminen vähentää liikumisen tarvetta	Virtuaalokokoukset vaihtoehtona lähipalavereille. Ulkoisten toimijoiden kanssa (esim. Toimittajat) toteutetaan pääsääntöisesti virtuaalisina kokouksina. Uudelle työllisyysaluelle virtuaalokokousalusta rakenteilla.
Vastuutaho: Tapio Hirvonen , tietohallintopäällikkö		
Kiertotalouden ja laitteiden elinkaarimaksimoinnin huomioiminen kilpailutuksissa	Elinkaarihallinnassa tulee huomioida kierrätyksellinen näkökulma	Pääosa hankinnoista toteutetaan kierrätys huomioiden, tyypillisesti puitesopimuksin.
Vastuutaho: Tapio Hirvonen , tietohallintopäällikkö		
Digitaalisen hiilijalanjäljen pienentäminen	Tiedon- ja dokumenttien hallinnan selkeyttäminen.	Tiedonhallintamalli toteutettu sekä opastettu dokumentaationhallintaa.
Vastuutaho: Tapio Hirvonen , tietohallintopäällikkö		

Päijät-Hämeen ympäristöterveys

Vastuuhenkilö: Silja Mäkelä, ympäristöterveysjohtaja

Tuloslaskelma, 1 000 euroa	Tilinpäätös 2024	Toteuma 1-4/2024	Talousarvio 2025	Toteuma 1-4/2025	Toteuma- %	Määrärahaa jäljellä
Liikevaihto	3 255	1 571	3 340	1 607 ▲	48,1 %	1 733
Liiketoiminnan muut tuotot	0	0	0	1	—	-1
Materiaalit ja palvelut	-871	-253	-845	-276 ▼	32,7 %	-569
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-37	-21	-36	-14 ▲	38,2 %	-22
Ostot tilikauden aikana	-37	-21	-36	-14 ▲	38,2 %	-22
Palvelujen ostot	-833	-232	-809	-262 ▼	32,4 %	-547
Henkilöstökulut	-2 164	-657	-2 275	-724 ▼	31,8 %	-1 551
Palkat ja palkkiot	-1 653	-509	-1 744	-558 ▼	32,0 %	-1 186
Henkilösivukulut	-511	-147	-531	-166 ▼	31,3 %	-365
Eläkekulut	-433	-134	-462	-143 ▼	31,0 %	-319
Muut henkilösivukulut	-78	-13	-69	-23 ▼	33,2 %	-46
Liiketoiminnan muut kulut	-221	-74	-220	-69 ▼	31,2 %	-151
Liikelyijäämä (-alijäämä) yhteens	0	587	0	539	—	-539

Ympäristöterveysjohtajan katsaus

Seudullinen ympäristöterveydenhuolto, Päijät-Hämeen ympäristöterveys, tuottaa kuntien vastuulla olevat lakisääteiset ympäristöterveydenhuollon tehtävät Asikkalan, Hartolan, Hollolan, Iitin, Kärkölän, Padasjoen ja Sysmän kunnille sekä Heinolan ja Orimattilan kaupungeille. Vastuukuntana toimii Hollola. Tavoitteena on ympäristöterveydenhuollon valvonnan ja palveluiden toteuttaminen suunnitellusti ja yhdenvertaisesti koko toiminta-alueella.

Toiminnallisesti alkuvuosi 2025 on toteutunut varsin odotetusti. Suoritetoteuma on molemmilla vastuualueilla samaa suuruusluokkaa kuin vastaavana ajankohtana vuonna 2024. Kuntakohtaisia eroja suoritteiden kertymisessä on jonkin verran. Toiminta voi kuitenkin painottua vuoden aikana eri tavalla eri kuntiin, joten alkuvuoden suoritteiden perusteella ei voida ennustaa mahdollisia muutoksia talousarvion kuntakohtaisiin tunnuslukuihin. Toiminta monessa kunnassa vilkastuu selkeästi kesällä mikä näkyy myös kuntalaskutuksen perusteena olevien suoritteiden kertymisessä.

Päijät-Hämeen ympäristöterveyden talous näyttäisi alkuvuoden perusteella toteutuvan talousarvion mukaisena. Yhteistyösopimuksen mukaisesti osakaskunnille on ennakkolaskutuksena lähetetty alkuvuonna kaksi maksuerää, mikä osaltaan nostaa alkuvuoden toimintatuottoja.

Uusi eläinlääkintähuoltolaki tulee voimaan vuoden 2026 alusta. Uudella lailla täsmennetään kuntien velvoitteita eläinlääkäripalvelujen järjestämisessä. Järjestämisvastuu kattaa laissa yksilöitävät palvelut, joiden riittävä saatavuus on eläinten terveyden ja hyvinvoinnin sekä kansanterveyden turvaamiseksi välttämätöntä varmistaa koko maassa. Muutoksella pyritään myös poistamaan niitä tulkintaepäselvyyksiä ja ristiriitoja, joita liittyy julkisen ja yksityisen sektorin väliseen kilpailuneutraliteettiin. Lakimuutoksen myötä kunnille tulee myös velvoite raportoida eläinlääkintähuollon taloustietoja Työ- ja elinkeinoministeriölle. Lakimuutoksen vaikutukset toimintaan arvioidaan vuoden 2025 aikana ja ympäristöterveyslautakunta tekee tarvittavat päätökset lain toimeenpanemiseksi. Alueellisen palvelutarpeen kartoittamiseksi yksityisille eläinlääkintäpalvelun tuottajille on tehty kysely palveluiden saatavuudesta ja hinnoittelusta. Eläinlääkintälainsäädäntö edellyttää jatkossakin

Hollola

eläinlääkintäpalveluiden ostamista Helsingin yliopistolta Orimattilan länsiosien osalta. Päätös Päijät-Hämeen ympäristöterveyden tarjoamien eläinlääkäripalvelujen laajuudesta 1.1.2026 alkaen tehdään ympäristöterveyslautakunnassa ennen vuoden 2026 talousarvion valmistelun aloittamista.

Kunnaneläinlääkäripäivystys järjestetään Päijät-Hämeessä maakunnallisesti ja päivystyksen järjestämisestä vuosina 2023–2025 on sopimus Lahden kaupungin ympäristöterveydenhuollon kanssa. Osana päivystysjärjestelmää on toiminut osittain eriytetty pieneläinpäivystys, jossa palveluntuottajana toimii Evidensia Eläinlääkäripalvelut. Päivystyksen järjestämisen osalta ympäristöterveyslautakunta on päättänyt, että uutta kilpailutusta ostopalvelusta ei järjestetä, vaan päivystys tuotetaan jatkossa omana toimintana joko yhteistyössä Lahden kaupungin kanssa tai itsenäisesti Päijät-Hämeen ympäristöterveyden alueella. Järjestämistä koskevia neuvotteluja käydään parhaillaan Lahden kaupungin kanssa. Neuvotteluissa on todettu haastavaksi yhteensovittaa kahden toiminnallisesti varsin erilaisen alueen tavoitteet päivystykselle. Tavoitteena on järjestää kunnallinen eläinlääkäripäivystys kustannustehokkaasti niin, ettei henkilöstön päivystyskuormaa kuitenkaan lisätä kohtuuttomasti.

Terveydensuojelun vastuualueella on laboratoriopalveluissa ollut merkittäviä puutteita, jotka ovat koskeneet tulospoikkeamien ilmoittamista ja tutkimustulosten viivästymistä. Häiriöt ovat liittyneet uuden tietojärjestelmän käyttöönottoon laboratoriossa. Palvelun tuottajan edustajien kanssa käytiin neuvottelu, jossa pyrittiin löytämään ratkaisuja ilmoitusten saamiseen sopimuksen mukaisesti.

Palvelukuvaus

Ympäristöterveydenhuollon tarkoituksena on ehkäistä ennakolta elinympäristöstä ihmiseen kohdistuvia terveysvaaroja ja -haittoja, poistaa olemassa olevia terveyshaittoja sekä edistää eläinten terveyttä ja hyvinvointia. Elinympäristön terveellisyys koetaan merkittävänä arvona, samoin lähellä tuotettu puhdas ruoka. Osana toimintaa tehdään kiinteää yhteistyötä muiden viranomaisien ja sidosryhmien kanssa ja tuodaan aktiivisesti ympäristöterveydenhuollon näkökulma toimialueen kaavoitus-, ympäristölupa- ja rakennuslupaprosesseihin päätöksenteon pohjaksi. Keskeiset toimintaperiaatteet ovat joustavuus, tehokkuus sekä asiakkaiden ja kuntien yhdenvertaisuus.

Terveydensuojelulla on toimipisteet Hollolassa ja Heinolassa. Viranomaisvalvontaa tehdään vuosille 2025–2028 laadittavan valvontasuunnitelman mukaisesti. Lisäksi varataan riittävästi resursseja ns. ennaltaehkäisevään ympäristöterveydenhuoltoon. Tällä tarkoitetaan kuntalaisten ja toimijoiden neuvomista ja ohjaamista sekä asiantuntijana ja lausunnonantajana toimimista sopimuskunnille ja muille yhteistyökumppaneille.

Kunnaneläinlääkäripalvelut tuotetaan lähipalveluna seitsemällä vastaanotolla. Lisäksi valvontaeläinlääkäreillä on toimipiste Orimattilassa. Eläinlääkäripäivystys on järjestetty maakunnallisesti yhdessä Lahden kaupungin kanssa. Arki-iltaisain ja öisin kunnaneläinlääkärit päivystävät alueella hoitaen sekä suur- että pieneläimet. Ostopalvelusopimuksella toimii päiväaikainen eriytetty pieneläinpäivystys viikonloppuisin ja pyhinä. Palvelu hankitaan Evidensia Eläinlääkäripalvelut Oy:ltä. Helsingin yliopiston tuotantoeläinsairaala vastaa Orimattilan länsiosien tuotantoeläinpraktiikasta sekä päivystyksestä Orimattilan kaupungin alueella.

Ympäristöterveydenhuolto varautuu mahdollisten häiriötilanteiden hoitamiseen ja häiriötilannetoiminnan osaamista ylläpidetään jatkuvasti.

Seudullisen ympäristöterveydenhuollon visiona on olla hirveen haluttu yhteistyökumppani alueen kunnille, toimijoille sekä kuntalaisille. Lisäksi ympäristöterveydenhuolto pyrkii olemaan hirveen hyvä esimerkki muuttuvassa toimintaympäristössä toimivasta ympäristöterveydenhuollon yksiköstä. Laadukkaat palvelut ovat helposti saatavissa toimintakentässä tapahtuvista muutoksista huolimatta ja henkilöstöllä on vahva osaaminen vastuualueellaan.

Palvelusuunnitelma 2025

Terveydensuojelun vastuualueella vaihtuu valtakunnallinen valvontaohjelmakausi. Uusi valvontasuunnitelma laaditaan vuosille 2025–2028. Valvontaa toteutetaan valvontasuunnitelman mukaisesti. Lisäksi varataan resursseja akuuttien valvontatapausten hoitamiseen ja valvontaa tukevaan työhön, kuten neuvontaan ja ohjaukseen sekä sidosryhmätyöskentelyyn. Tiedottamista toiminnasta ja elinympäristöterveydestä toteutetaan aktiivisesti käyttäen monipuolisesti eri tiedotuskanavia.

Eläinlääkintähuollosta eläinlääkäripalvelut ja eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonta pyritään toteuttamaan lainsäädännön vaatimalla ja valtakunnallisen eläinlääkintähuollon ohjelman mukaisella tavalla. Lisäksi valmistaudutaan uuden eläinlääkintähuoltolain voimaantulon toiminnalle aiheuttamiin muutoksiin.

Ympäristöterveydenhuollon palveluverkkoa ei ole tarkoitus talousarviovuonna muuttaa. Kohonneiden vastaanottotilojen vuokra- ja puhtaanapitokulujen vuoksi Hartolan kuntaan suunniteltua eläinlääkäriin vastaanottopistettä ei toteuteta. Kunnaneläinlääkäreiden saatavuuden varmistamiseksi käytetään mahdollisuuksien mukaan erilaisia työajan joustoja, joilla voidaan lisätä työn houkuttelevuutta ja tukea työssä jaksamista.

Kuntien maksuosuuksien perusteena käytettävistä suoritteista on tehty kuntakohtaiset suoritearviot. Arviot perustuvat historiatietoon kuntien palvelutarpeesta sekä arvioon mahdollisten toimintaympäristön muutosten vaikutuksesta palvelutarpeeseen. Palvelutarpeessa voi vuoden aikana kuitenkin tulla odottamattomia muutoksia esim. häiriötilanteissa. Lopulliset kuntien maksuosuudet määräytyvät vuoden aikana toteutuneiden suoritteiden perusteella.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Strategian ohjelma	Esimerkillinen toimintakulttuuri, arvot tunnetaan ja niiden pohjalta toimitaan	
Talousarvioon sisältyvä tavoite/toimenpide	Mittari (tavoitetaso ja lähtötaso)	Toteuma 30.4.2025
Ympäristöterveydenhuollon laatu- ja sikirjan toimeenpano	Laatukäsikirja on hyväksytty ja laatutiimi seuraa määriteltyjä laatumittareita. Raportti laadun toteutumisesta valmistellaan vuosittain.	Laatutiimi seuraa laatumittareiden toteumaa säännöllisesti. Raportti laadun toteutumisesta vuonna 2024 on käsitelty ympäristöterveyslautakunnassa 11.2.2027.
Vastuutaho: Silja Mäkelä , ympäristöterveysjohtaja; Riikka Lasonen , eläinlääkintähuollon päällikkö		
Eläinlääkintähuollon ohjekansio	Jalkautetaan osaksi toimintaa	Ohjekansio on päivitetty ja kansion rakennetta selkiytetty. Muutokset on käyty läpi henkilöstön kanssa.
Vastuutaho: Riikka Lasonen , eläinlääkintähuollon päällikkö		

Strategian ohjelma	Esimerkillisen hyvän johtamisjärjestelmän uudistaminen ja sujuvoittaminen	
Talousarvioon sisältyvä tavoite/toimenpide	Mittari (tavoitetaso ja lähtötaso)	Toteuma 30.4.2025
Hollolan kunnan toimintakulttuurin jalkauttaminen	Noudatetaan kunnan ohjeita. Ympäristöterveysjohtaja osallistuu esihenkilövalmennukseen.	Ympäristöterveysjohtaja osallistui esihenkilövalmennukseen. Esihenkilöt osallistuvat kuukausittain järjestettävälle esihenkilötunnille, jossa käydään läpi henkilöstöhallinnon ajankohtaisia asioita.
Vastuutaho: Silja Mäkelä , ympäristöterveysjohtaja; Riikka Lasonen , eläinlääkintähuollon päällikkö		

Strategian ohjelma Strategian toteutumisen tukeminen monikanavaisella aktiivisella viestinnällä ja markkinoinnilla ja mediatyöllä.

Talousarvioon sisältyvä tavoite/toimenpide	Mittari (tavoitetaso ja lähtötaso)	Toteuma 30.4.2025
Viestinnän vuosikello laaditaan vuosittain.	Viestinnän vuosikellon toteutuminen terveydensuojelun vastuualueella. Aktiivinen viestintä some-kanavissa.	Ennalta suunniteltua viestintää on toteutettu vuosikellon mukaisesti. Päijät-Hämeen ympäristöterveyden some-kanavilla on julkaistu 22 julkaisua ajalla 1.1.–30.4.

Vastuutaho: **Silja Mäkelä**, ympäristöterveysjohtaja; **Riikka Lasonen**, eläinlääkintähuollon päällikkö

Strategian ohjelma Ennaltaehkäisevän toimintamallin vahvistaminen

Talousarvioon sisältyvä tavoite/toimenpide	Mittari (tavoitetaso ja lähtötaso)	Toteuma 30.4.2025
Osallistutaan aktiivisesti alueellisiin varautumisen työryhmiin muiden toimijoiden kanssa.	Työryhmiin osallistuminen	PHvesiturva on kokoontunut 6.3. ja epidemiaselvitystyöryhmä 29.4. Näissä molemmissa järjestävä taho on Päijät-Hämeen ympäristöterveys. Lisäksi on pidetty kaikkien varautumisen yhteistyöryhmien järjestäytymiskokous.

Vastuutaho: **Silja Mäkelä**, ympäristöterveysjohtaja, Koko henkilöstö

Ilmasto- ja ympäristötavoitteet

Talousarvioon sisältyvä tavoite/toimenpide	Mittari (tavoitetaso ja lähtötaso)	Toteuma 30.4.2025
Potilasasiakirjojen toimittaminen eläinten omistajille sähköisesti	90 prosenttia potilasasiakirjoista (vuonna 2023 noin 50 prosenttia)	Yli 90 prosenttia tilakäyntien asiakirjoista toimitetaan sähköisesti. Vastaanottokäyntien potilasasiakirjat toimitetaan sähköisesti kaikille niille omistajille, jotka haluavat asiakirjat sähköpostitse.

Vastuutaho: Riikka Lasonen, eläinlääkintähuollon päällikkö

Virkamatkojen vähentäminen	Virantoimitusmatkojen kilometrit 2023–2024 vs. 2025	Terveydensuojelun vastuualueella virantoimituskilometrejä on kertynyt merkittävästi edellisvuosia vähemmän. Tämä selittyy pääosin sillä, että kilometrikorvauksia on laskutettu vasta toukokuun puolella. Eläinlääkintähuollossa virkamattojen kilometrejä ei ole merkittävästi saatu vähennettyä.
----------------------------	---	--

Vastuutaho: Silja Mäkelä, ympäristöterveysjohtaja; Riikka Lasonen, eläinlääkintähuollon päällikkö

Päijät-Hämeen työllisyysalue

Vastuuhenkilö: Anne Tapaila, työllisyysaluejohtaja

Tuloslaskelma, 1 000 euroa	Tilinpäätös s 2024	Toteuma 1-4/2024	Talousarvio 2025	Toteuma 1-4/2025	Toteuma-%	Määrärahaa jäljellä
Liikevaihto	-	-	8 345	4 172	▼ 50,0 %	4 172
Liiketoiminnan muut tuotot	-	-	0	7	—	-7
Muut tuet ja avustukset	-	-	0	1 212	—	-1 212
Materiaalit ja palvelut	-	-	-1 484	-200	▲ 13,5 %	-1 284
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-	-	-15	-10	▼ 68,1 %	-5
Ostot tilikauden aikana	-	-	-15	-10	▼ 68,1 %	-5
Palvelujen ostot	-	-	-1 469	-189	▲ 12,9 %	-1 279
Henkilöstökulut	-	-	-3 776	-1 420	▼ 37,6 %	-2 356
Palkat ja palkkiot	-	-	-3 051	-1 153	▼ 37,8 %	-1 898
Henkilösivukulut	-	-	-725	-267	▼ 36,9 %	-458
Eläkekulut	-	-	-640	-229	▼ 35,9 %	-410
Muut henkilösivukulut	-	-	-85	-38	▼ 44,4 %	-48
Liiketoiminnan muut kulut	-	-	-3 085	-1 417	▼ 45,9 %	-1 668
Liikelyijäämä (-alijäämä) yhteensä	-	-	0	2 354	—	-2 354

Työllisyysaluejohtajan katsaus

TE24-uudistus

Työvoimapalvelujen siirto asiakkaiden osalta valtiolta kunnille vuodenvaihteessa onnistui valtakunnallisesti hyvin. Päijät-Hämeen työllisyysalueella henkilöstöä perehdytettiin kaksi ensimmäistä toimintapäivää, vastuukunnan työllisyyspalvelujen vastatessa asiakaspalvelusta. 7.1.2025 toiminta käynnistyi kolmessa aluetoimistossa, jolloin Päijät-Hämeen työllisyysalueelle siirtyneet noin 7 000 asiakasta olivat työllisyysalueen palvelujen piirissä. Asiakasmäärä on nykyisen suhdannetilanteen takia paljon enemmän, mitä valmistelun aikana on varauduttu. Tämä näkyy toiminnassa työnvälitysasiantuntijoille kasvavina asiakasmäärinä.

Tietojärjestelmien osalta oli valtakunnallisesti haasteita käyttäjätunnusten luomisessa ja saamisessa Kehän järjestelmiin, samoin meidän alueellamme. Tämä aiheutti osalle työnvälitysasiantuntijoille viiveitä järjestelmiin pääsyssä toiminnan käynnistymisen alkuvaiheissa.

Päijät-Hämeen työllisyysalue on niin sanottu Monikuntamalli, jossa vastuukunta toimii työvoimaviranomaisena. Työllisyysalueen yhteistyösopimuksessa on sovittu, että kaikki asiakkaisiin kohdistuva toiminta laskutetaan aiheuttamisperiaatteella kuntakohtaisesti. Kuntien osalta se on ainoa oikea ratkaisu, mutta järjestelmien näkökulmasta hyvin monimutkainen toteuttaa. Palkkatuki ja muu tukitoiminta asiakkaille toteutetaan valtion Yleisestä avustujärjestelmässä (YA), josta on luotu yhteys vastuukunnan talousjärjestelmiin. Tiedonsiirto ei ole vaivatonta, vaan vaatii vielä tässä vaiheessa "excelöintiä", jotta kuluerät saadaan kohdennettua oikeisiin kuntiin.

Vastuukunnan ja työllisyysalueen esihenkilöiden toimintaa ei ole helpottanut uuden organisaation perustamisvaiheessa saman aikaisesti vastuukunnassa käyttöönotetut uudet henkilöstö- ja kirjanpito-ohjelmat. Ohjelmien modernisoinnille on ollut tarve, mutta tässä muutosvaiheessa uusien järjestelmien käyttöönotto on vaatinut työllisyysalueen henkilöstöltä ylimääräisiä ponnisteluja.

Vastuukunnan osalta voidaan todeta, että työvoimapalvelujen tuottaminen on täysin uusi asia. Tämän johdosta uuden toiminnan sanoittaminen ja substanssiasioiden syy-seuraussuhteiden selittäminen vastuukunnan ja työllisyysalueen toimijoiden välillä on vaatinut myös ylimääräistä panosta työllisyysalueen esihenkilöiltä, jotta vastuukunta voi tuottaa työllisyysalueelle tarvittavaa tietoa tai palvelua.

Hollola

Talouden toteuman osalta lähtöasetelma on ollut haastava vuoden 2024 aikana, yllättävän suurten vuodelle 2025, ja jopa vuodelle 2027 asti ulottuvien tukien ja avustusten päätösten takia. Päätökset sitovat etupainotteisesti käytettävissä olevia resursseja. Tämän takia sidontojen seuranta on äärimmäisen tärkeää, sillä toteuma kululaskelmassa, ei kerro totuutta tulevista kuukausista. Haasteita on tuonut lisää rakentaa ketterä malli, joka seuraa ajantasaisesti käytettyjä sidontoja.

Sidonnat koostuvat Yleisen avustusjärjestelmä (YA) kautta kulkevista, ja ennen kesäkuuta 2023 myönnettyistä paperilla käsiteltävistä palkkatuista. Vuoden 2025 kokonaisbudjetti koostuu talousarviosta ja valtion maksamasta korvauksesta laskennallisesti vuodelle 2024 kohdistuneista maksuista. Keskeistä on sopeuttaa talousjärjestelmä aiempaan kulurakenteeseen, jossa kuntakohtaisuudella ei ole ollut merkitystä (ELY-alueitaso). Aiempi kustannusrakenne palkkatuen osalta on ollut siis erilainen kuin nyt toteutettava talouskehys. Tämä näkyy kuntien erilaisina sidontaprosentteina ja työllisyysalueen mahdollisuutena sitoa päätöksillä etuusia.

Talousarvion laadinta vuonna 2024 tehtiin täysin uudelle toiminnalle ja uudella kirjanpitojärjestelmällä. Tämän takia nyt toiminnan ensimmäistä osavuosisikatsausta ja laskelmaa laadittaessa on löydetty epäjohtonmukaisuuksia eri kustannuspaikoille vyörytettävistä kuluista. Nyt löydetty epäjohtonmukaisuudet korjataan seuraavaan osavuosisikatsaukseen. Työllisyysalueelle nimetty taloussuunnittelija on vaihtunut kevään aikana, ja osavuosisikatsausta on jouduttu toteuttamaan sijaisvoimin uuden henkilön vielä perehtyessä tehtäväänsä.

Palvelujen tarjoamisen näkökulmasta on lakisäätöisen kotokoulutuksen tarjoaminen tällä hetkellä työllisyysalueen kallein palvelu. Kotokoulutuksen muokkaaminen tulevia vuosia varten on äärimmäisen tärkeää niin, että kotoutuva asiakas etenee mahdollisimman nopeasti kohti työllistymistä ja koulutus on personoitua asiakkaan tarpeiden ja osaamisen kehittymisen mukaisesti. Muita ostopalveluja on vähäisesti käytössä tällä hetkellä korkean sidonta-asteen takia.

Palveluiden rakennemuutosta kohti kuntien tuottamia palveluita tehdään palvelusopimuksilla työllisyysalueen ja kuntien välillä. Kuntakohtaisella sopimuksella mahdollisesta järjestämisestä, tai muiden palveluiden, toteuttaminen kuntakohtaisesti. Sopimuksia ja niiden sisältämiä palveluita on tehty kuntien resurssien mukaisesti. Käynnistymisvaiheen jälkeen rakennetta voidaan kehittää yhteistyössä vastaamaan kuntakohtaisia tarpeita. Yhteistyö elinkeinoyhtiö Ladecin kanssa on alkanut palveluiden esittelyillä, yhteisillä pienillä tapahtumilla ja kuntakohtaisilla yhteistyötapaamisilla. Työllisyysalue ei ole tehnyt yritysten kylmä-/suorakontaktointia. Viranomaispalveluiden tuottaminen aloittaville yrittäjille ja työnantajille pyritään toteuttamaan mahdollisimman paljon yhden luukun periaatteella yhteistyössä elinkeinoverkoston kanssa. Yrityksille tarjotaan keskeisesti esittelypaikkoja ja kustannustehokasta rekrytointimahdollisuutta Päijät-Hämeen ja koko maan työnhakijoista. Muutosturvatilanteista merkittävimmät ovat olleet Heinolassa ja paikallista äkillistä rakennemuutosta on Hartolassa. Lahden työllisyysalueen kanssa käynnistettiin yhteisen puhelinumeroon yrityspalvelupuhelin. Lahden ja Ladecin kanssa on tehty yhteinen yrityspalvelusite.

Uuden työllisyyspalvelulain tavoitteena on ollut kasvattaa työllisyyttä edistämällä työn kysyntää ja tarjontaa tuomalla työvoimapaikojen viranomaispalvelut kuntiin, lähemmäksi kansalaisia. Muutoksella pyritään edelleen vahvistamaan alueiden elinvoimaa ja kilpailukykyä asiakaslähtöisillä palveluilla sekä hyödyntämään kuntaekosysteemin mahdollisuuksia palvelujen järjestämisessä. Päijät-Hämeen työllisyysalueen toiminnan onnistuminen jatkossakin perustuu vahvaan yhteistyöhön ja kumppanuuteen alueensa kuntien kanssa.

Alkuperäisen KEHA- keskukselta keväällä 2024 saadun laskelman mukaan valtiolta siirtyvän henkilöstön määrä on yhteensä 70 henkilöä. 18.6.2024 tarkennetun ilmoituksen mukaan TE- toimistosta olisi siirtynyt fyysisesti 59 henkilöä, ELY- keskukselta yksi henkilö ja KEHA- keskukselta yksi henkilö, yhteensä 61 henkilöä. Lopullinen siirtymisten määrä 1.1.2025 oli 56 henkilöä. Vuoden 2024 lopulla rekrytoitiin viisi uutta vakituista työntekijää, ja syksyn 2024 aikana rekrytoitujen palvelupöytätyöntekijöiden ja muun henkilöstön mukaan laskien, työllisyysalue aloitti toimintansa 67 vakituisella ja kahdella määräaikaisella työntekijällä.

Liikkeenluovutuksella siirtyneen henkilöstön ja 1.1.2025 Päijät-Hämeen työllisyysalueella aloittaneen henkilöstön osalta suunnitteilla olleet työtehtävä-/viranhoidonmuutokset, työaika- ja palkkausmuutokset sekä palkkausmuutokset edellyttivät yhteistoimintaneuvottelujen käynnistämistä (Laki työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella). Yhteistoimintaneuvottelut päätettiin yhteistyötoimikunnassa 6.3.2025. Liikkeenluovutuksella siirtynyt henkilöstö aloitti kunnan viroissa 1.4.2025 alkaen.

Hollola

Muutos on myös mahdollisuus, jonka johdosta alueelta on siirtynyt kuluneen kauden aikana muihin tehtäviin viisi henkilöä. Näihin irtisanoutumisiin ja henkilöstön valitettavan pitkiin poissaoloihin on reagoitu välittömästi paikat syntynyt henkilöstövajetta määräaikaisilla sijaisuuksilla toukokuun loppuun asti. Osaavan henkilöstön saaminen on ollut helppoa, ja toukokuun aikana tullaan täyttämään nyt avoinna olevat vakinaiset paikat.

Uusi ja nuori organisaatio muokkautuu varmasti käytännön kokemuksen kautta niin, että työvoimaviranomainen pystyy tuottamaan työllistymistä edistävää toimintaa edistään henkilöasiakkaiden työllistymistä ja varmistuen työnantajille osaavaa henkilöstöä tukien näin koko alueen elinvoimaa. Työllisyysalueen henkilöstön sitouttaminen uuteen kuntalähtöiseen toimintamalliin, ja henkilöstön asiaosaamisen jatkuva kehittäminen on tässä työssä avainasemassa.

Päijät-Hämeen työllisyysalueen järjestäytyminen

Päijät-Hämeen työllisyysalueen yhteistoimintasopimuksen mukainen lautakuntatyöskentely aloitettiin 1.9.2024, ja kuluneella kaudella on lautakunta kokoontunut kaksi kertaa 21.1. ja 11.3.

Palvelukuvaus

Työvoimapalvelujen palveluprosessi on lakisäätäinen. Työllistymistä edistäviä palveluita on lakisäätisiä ja vapaaehtoisia. Päijät-Hämeen työllisyysalue tuottaa lakisäätisiä työvoimapalveluita sopimuskuntien kuntalaisille, työttömille työnhakija-asiakkaille ja yritysasiakkaille. Työllisyysalueen sopimuskunnat tuottavat valitsemiaan vapaaehtoisia palveluja tukemaan kuntalaistensa työllistymistä ja yritystensä osaavan työvoiman saantia, lisäten näin oman kuntansa ja koko alueen elinvoimaa.

Toimintaprosessi: Työvoimapalvelujen kartoittava alkupalveluprosessi jaottelee asiakkaat työllistymisessä tukea tarvitseviin, ja ilman tukea työllistyviin. Näin varmistetaan palvelujen ja toimenpiteiden kohdentaminen niistä eniten hyötyville. Tukea tarvitsevien tarpeet kartoittamalla asiakkaat ohjataan joko osaamisen kehittämisen tai monialaisten palvelujen piiriin. Työnantajapalvelut tekevät tiivistä yhteistyötä osaamisen kehittämisen asiantuntijoiden kanssa, millä varmistetaan työvoiman kohdentaminen työllistävälle alueille. Työllisyysalueella tavoitellaan ketteriä lähipalveluja vastuukunnan strategian mukaisesti.

Kohderyhmät: Suoraan työllistyville tuotetaan tietoa alueen työvoimatarpeista, jota tuottaa maakunnan elinvoimayhtiö. Nuoria, jotka ovat ilman koulutusta ovat erityisryhmä, joita tuetaan yhdessä nuorten Ohjaamopalvelujen ja ammatillisten oppilaitosten kanssa kohti ammatillista koulutusta. Asiakkaat, joilla todetaan työkyvyn haasteita, ohjataan moniammatillisiin palveluihin.

Palvelut: Työllisyysalueella tarjotaan työvoimapalveluja ja/tai toimenpiteitä kohdennetusti eri kohderyhmille. Palveluja tullaan järjestämään uudelleen siten, että vähennetään merkittävästi niitä palveluja, jotka eivät todennäköisesti johda pysyvään työllistymiseen tai paranna merkittävästi työnhakijan mahdollisuuksia siirtyä työelämään.

Palvelujen tuottaminen: Työvoimapalvelujen ostopalveluissa suositaan innovatiivisia ratkaisuja ja tulosperusteista hankintaa. Työllisyysalueen kuntien tuottamat vapaaehtoiset palvelut ovat merkittävässä roolissa. Kumpu-panuusmallilla tuotettavia palveluja kehitetään edelleen ensi vuoden aikana, sillä jatkossa palvelujen tuottamisessa tulisi hyödyntää sidosryhmiä ja koko ekosysteemiä entistä enemmän. Työvoimakoulutuksiin hakeutumisessa käytetään apuna asiakaslähtöistä hakumallia yhteistyössä ammatillisen oppilaitoksen kanssa. Työllisyysalue tuottaa kotoutumiseen liittyvät lakisäätiset palvelut niiden piiriin kuuluville työnhakija-asiakkaille.

Palvelusuunnitelma 2025

Vuoden 2025 päätavoitteena on toiminnan käynnistäminen ja sen vakiinnuttaminen myöhemmin. Toiminnan visiona on tarjota vaikuttavia lähipalveluja. Tämä visio on ollut keskiössä koko valmisteluprosessin ajan ja tulee olemaan keskeinen myös toiminnan käynnistyttyä. Vision ydin perustuu tiiviiseen yhteistyöhön työllisyysalueen kuntien kanssa, sillä lähipalvelujen vaikuttavuutta voidaan parantaa hyödyntämällä tehokkaammin paikallista ekosysteemiä ja alueellisia erityispiirteitä. Tavoitteena on luoda palvelumalli, joka vastaa paikallisiin tarpeisiin ja edistää kestävästä työllistymisestä. Tämä edellyttää jatkuvaa vuoropuhelua kuntien ja muiden sidosryhmien kanssa sekä joustavien ja innovatiivisten ratkaisujen kehittämistä, jotka tukevat työnhakijoiden polkua työelämään.

Hollola

Palveluiden käynnistämistä tukee myös maakuntaliiton ja alueen sidosryhmien kanssa yhdessä työstetty työllistymisen edistämishjelma, jossa mukana ovat molemmat työvoimaviranomaiset niin Päijät-Hämeen työllisyysalue kuin myös Lahden kaupunki. Työllistämisen edistämishjelmalla pyritään nostamaan koko maakunnan veto-, lumo- ja pitovoimatekijöitä sekä vakiinnuttaa kuntien tuottamat työvoimapalvelut koko maakunnassa. Päijät-Hämeen työllisyysalue aloittaa toimintansa 1.1.2025 alkaen, jolloin lakisääteisten tehtävien osalta toiminta käynnistyy sekä henkilöstöä siirtyy liikkeenluovutuksella Hämeen TE-toimistosta ja ELY-keskuksesta sekä KEHA-keskusta. Siirtyvän henkilöstön kanssa aloitetaan välittömästi yhteistoimintaneuvottelut, joiden tavoitteena on saada henkilöstö sijoitettua organisaation eri tehtäviin. Näin toimintaedellytykset saadaan mahdollisimman tarkoituksenmukaisiksi muun muassa tehtävänkuvien ja työskentelypaikan osalta. Tämä vaikuttaa suoraan työllisyysalueen toiminnan käynnistymiseen, koska siirtyvä henkilöstö (noin 60 hlö) on yhteistoimintaneuvotteluiden piirissä.

Yhteistoimintaneuvotteluiden käynnistäminen heti toiminnan aloittaessa luo tietynlaisen haasteen toimintaympäristölle, joka saattaa näyttäytyä palveluiden hitautena. Tästä huolimatta työvoimapalvelut käynnistetään heti tammikuun alusta vuonna 2024 rekrytoitujen palvelupäälliköiden avulla, jotka priorisoivat toiminnan sujuvaan käynnistymiseen sekä liikkeenluovutuksen onnistumiseen. Vuoden aikana toimintaedellytykset vakiinnutetaan ja toimintaa kehitetään niin, että työvoimapalveluiden tuottaminen uudella tavalla on tarkoituksenmukaista sekä ketterää.

Päijät-Hämeen työllisyysalueen toiminnot jakaantuvat yhdeksään kuntaan, mutta isompia aluetoimistoja on Hollolassa, Heinolassa ja Orimattilassa. Näistä kolmesta isommasta aluetoimistosta palvelee muita kuutta kuntaa paikallisesti, niin että 1) Hollolasta palvelee sekä Asikkalan että Padasjoen asiakkaita, 2) Heinolasta palvelee sekä Hartolan että Sysmän asiakkaita ja 3) Orimattilasta palvelee sekä Iitin että Kärkölan asiakkaita. Edellä kuvattu paikallinen palvelu tuotetaan niin, että asiakas saa palvelua kotikuntansa tiloissa ja työvoimaviranomaisen henkilöstö siirtyy tietyin ennalta sovituin tavoin kyseiseen kuntaan. Myös muut kuin työvoimaviranomaisen tuottamat palvelut on tarkoitus tuottaa paikallisesti muun muassa kuntien omat palvelut sekä mahdolliset ostopalvelut.

Työvoimapalveluiden järjestämisen keskiössä on edellisten lisäksi yhdenvertaiset palvelut niin henkilö- kuin yritysasiakkaiden osalta. Tavoitteena on edistää sukupuolten välistä tasa-arvoa sekä syrjimättömyyttä palveluita tarjotessa, kehittäessä sekä tiedottaessa. Yhtenä elementtinä on huomioitu myös heikommassa työmarkkina-asetuksessa olevien asiakasryhmien kohdalla myönteinen erityiskohtelu, jotta pysyvästi työtä vailla oleville ryhmille löytyisi oikea palvelu ja tilanteella ratkaisu.

Työllisyysalueen käynnistymisen ja tulevan kehityksen kannalta alueen johtoryhmän keskeisin tavoite on varmistaa, että asiakastyötä tekevä henkilöstö voi onnistua työssään. Tiedolla johtamisen tavoitteena on luoda selkeät palvelumanuaalit ja tarjota tarvittavat työkalut asiakastyöhön sekä tuottaa jatkossa raportointia vaikuttavuudesta päätösten tueksi. Työllisyysalueen sisällä huokoinen ja verkostomainen toimintamalli mahdollistaa tiedon liikkumisen, mikä tukee asiakkaan työllistymistä. Tämä toimintamalli mahdollistaa myös ketterämmän palvelun alueen yrityksii ja työnantajia, joita palvelee sujuvasti yhdessä alueen kuntien elinkeinopalveluiden, maakunnallisen kehittämissyhtiön sekä Lahden kaupungin kanssa.

Työllisyysalueella tavoitellaan vuoden aikana lakisääteisten palvelujen sujuvaa toimintaa, tarjoten palveluja kohdentaen vain työllistymistä edistäviin tai työkykyä arvioiviin palveluihin. Tiivis kumppanuusmalli alueen kuntien kanssa mahdollistaa henkilökohtaisten ja vaikuttavien vapaaehtoisten palvelujen tuottamisen. Yhteisellä toimintamallilla saadaan vaikuttavuutta koko alueelle sekä maakuntaan. Ketterien työvoimapalvelujen tavoitteena on edistää työttömien työnhakijoiden nopeaa työllistymistä ja yritysasiakkaiden osaavan työvoiman saantia.

Työvoimapalveluiden oman tuotannon lisäksi asiakkaille tarjotaan ostopalveluina erilaisia palveluita sekä koulutuksia. Vuonna 2024 Hollola kilpailutti yhdessä Lahden kaupungin kanssa kotoutumiskoulutuksen, jota tarjotaan alueen työttömille työnhakijoille, jotka kuuluvat kotoutumislain piiriin. Tämän lisäksi järjestetään erilaisia työvoimakoulutuksia yhteistyössä koulutuksen järjestäjien kanssa muun muassa aloittavien yrittäjien koulutus, +55-vuotiaiden muutosturvakoulutus sekä erinäiset korttikoulutukset. Edellä mainittujen lisäksi tarkoitus hankkia tarpeen tullen lisä- ja täydennyskoulutuksia henkilöasiakkaiden osaamisen vahvistamiseksi. Osa koulutuksista järjestetään yhteistyössä Lahden kaupungin sekä koulutuksen järjestäjien kanssa.

Toiminnalliset tavoitteet

Strategian ohjelma	Yritys- ja työllisyyspalvelut palvelevat yritysten menestystä ja sijoittumista alueelle	
Talousarvioon sisältyvä tavoite/toimenpide	Mittari (tavoitetaso ja lähtötaso)	Toteuma 30.4.2025
Työllisyysalue antaa lausunnon asiakkaan työttömyysturvasta ja tarjoaa lakisääteiset työllisyyspalvelut alueensa työnhakijoille alkaen 1.1.2025.	Työvoimapalvelut tuotetaan lainasettamissa rajoissa ja määräajoissa.	Toiminta on käynnistynyt, ja etenee lain asettamissa rajoissa. Määräaika-ten osalta todetaan, valtakunnallisena ilmiönä Poma-mallin mukaisten haastattelujen aikatauluissa ei ole kyetty toimimaan kasvavan asiakasmäärän takia.
Vastuutaho: Anne Tapaila , työllisyysaluejohtaja		

Ilmasto- ja ympäristötavoitteet

Talousarvioon sisältyvä tavoite/toimenpide	Mittari (tavoitetaso ja lähtötaso)	Toteuma 30.4.2025
Työllisyysalue sitoutuu Hollolan kunnan ilmasto- ja ympäristötavoitteisiin kannustamalla työntekijöidensä sopimuskuntien välisen liikkumisen yhteiskyydeillä järjestettäväksi.	Asiakastyöhön liittyviä työmatkoja sopimuskuntiin tehdään lähtökohtaisesti aina yhteiskyydeillä. Toteutuneita määriä seurataan kuluvan vuoden aikana.	Työllisyyspalvelujen työmatka-ajoista oli yhteiskyytejä yli 50prosenttia
Työllisyysalue sitoutuu Hollolan kunnan ilmasto- ja ympäristötavoitteisiin tavoittelemalla paperiton toimisto – mallia.	Toimistossa pyritään toteuttamaan paperiton toimisto – mallia. Ohjataan henkilöstöä tekemään muistiinpanot sähköisesti, ja mahdollisuuksien mukaan toteutetaan päätökset vain sähköisinä.	Paperiton toimisto –mallia toteutetaan suunnitelman mukaisesti.
Hankinnoissa noudatetaan Hollolan kunnan ilmasto- ja ympäristötavoitteiden hankintalinjauksia.	Noudatetaan kestävän kehityksen periaatteita. Seurataan toteutuneiden hankintojen osalta tavoitteiden toteutumista.	Kuluneella kaudella ei ole tehty erityisiä hankintoja.
Vastuutaho: Anne Tapaila , työllisyysaluejohtaja		

Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualue

Vastuutaho: Kim Strömmer, sivistys- ja hyvinvointijohtaja

Tuloslaskelma, 1 000 euroa	Tilinpäätös 2024	Toteuma 1-4/2024	Talousarvio 2025	Toteuma 1-4/2025	Toteuma- %	Määrärahaa jäljellä
Toimintatuotot						
Myyntituotot	2 391	490	1 932	413	▼ 21,4 %	1 518
Maksutuotot	908	397	900	280	▼ 31,1 %	620
Tuet ja avustukset	674	519	619	344	▲ 55,5 %	275
Muut toimintatuotot	180	53	66	69	▲ 103,7 %	-2
Toimintatuotot yhteensä	4 153	1 459	3 517	1 106	▼ 31,4 %	2 411
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-29 208	-10 317	-29 628	-10 822	▼ 36,5 %	-18 806
Palkat ja palkkiot	-23 620	-8 359	-23 982	-8 780	▼ 36,6 %	-15 202
Henkilösivukulut	-5 587	-1 958	-5 646	-2 042	▼ 36,2 %	-3 605
Eläkekulut	-4 921	-1 724	-4 964	-1 737	▼ 35,0 %	-3 227
Muut sivukulut	-666	-234	-683	-305	▼ 44,7 %	-377
Palvelujen ostot	-15 291	-4 815	-14 754	-4 812	▲ 32,6 %	-9 942
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 073	-240	-1 126	-230	▲ 20,4 %	-897
Avustukset	-1 386	-448	-1 488	-388	▲ 26,1 %	-1 099
Muut toimintakulut	-10 896	-3 593	-10 914	-3 611	▲ 33,1 %	-7 303
Toimintakulut yhteensä	-57 853	-19 414	-57 910	-19 863	▼ 34,3 %	-38 047
TOIMINTAKATE	-53 700	-17 955	-54 393	-18 757	▼ 34,5 %	-35 636

Palvelualuejohtajan katsaus

Vuoden 2025 osalta suuri painoarvo on strategisten ohjelmien toteuttamisessa. Ohjelmien tavoitteet ovat palvelualueen kehittämistyön pohjana nyt ja tulevina vuosina. Uutta toteutukseen tuo se, että toimenpiteet avataan eri ikäryhmien osalta erikseen. Lasten ja nuorten osalta on jo paljon toimintamalleja, mutta työikäisten ja ikäihmisten toimintamalleja kehitetään lisää. Ikäihmisten osalta määräaikainen senioriohjaaja on tuonut hyvän lisäyksen ikäihmisten osallisuuteen ja toiminnallisuuteen. Senioriohjaaja on tullut tarpeeseen ja tätä hyvää työtä haluamme jatkaa myös seuraavina vuosina.

Varhaiskasvatukseen, perusopetukseen ja vapaa-aikapalveluihin jokaiselle kohderyhmälle kuulluksi tulemisen malli. Valtuustossa hyväksytyjen suunnitelmista muokataan uutta hyvinvointisuunnitelmamallia. Ennakoivaan hyvinvointiin pureudutaan liikunnan, ruoan, mielen ja päihdetyön kautta. Yhtenä osa-alueena kiusaamisen ehkäisemisen- ja päihdetyön suunnitelma. Sosiaalisessa mediassa tapahtuvaan kiusaamiseen puututaan some-turva-ohjelman avulla kaikilla kouluilla. Perhekeskustuksen kehittämistä jatketaan ja tässä on elintärkeä yhteistyö uuden hyvinvointialueen kanssa. Kuntalaisten harrastustoiminnan kehittäminen ja mahdollistaminen eri tavoin jatkuu vuoden 2025 aikana. Monta luontoa-opintokokonaisuus etenee varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen osalta lukuvuoden 2024–2025 aikana ja laajentuen koskettamaan myös muita kohderyhmiä seuraavina vuosina.

Syksystä 2024 lähtien opetussuunnitelman mukaista uimaopetusta järjestetään kunnan ulkopuolella oman uimahallin peruskorjauksen takia. Oppilaiden uimahallikuljetukset tuo lisäksi kuljetuskustannuksiin. ICT-kustannukset myös nousevat, koska toteutamme tieto- ja viestintäteknologiastrategian mukaista oppilaiden henkilökohtaisten laitteiden hankintaa. Kustannuksien kallistuminen näkyy materiaaleissa, ostoissa sekä koululaiskuljetuksissa.

Hollola

Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualueen tehtävänä on omalla työllään, yhdessä muiden toimijoiden kanssa, pyrkiä varmistamaan kokonaisvaltainen ja monialainen hyvinvointityö ja huomioida maakunta- ja SOTE-uudistuksen vaikutukset toimintaympäristöön. Muutoksessa hyvinvoinnin palvelualueen keskeinen tehtävä on toiminnallisuuden varmistaminen, jotta kuntaan jäävät peruspalvelut vastaavat mahdollisimman hyvin kuntalaisten tarpeisiin.

Varhaiskasvatuksessa toimintaa kehitetään ja sopeutetaan joustavasti vastaamaan hoidontarvetta. Osallistumisasteen nousu on myös mahdollinen vuoden 2025 aikana, jolla voi olla vaikutusta paikkojen saatavuuteen. Varhaiskasvatuksen palvelutarpeeseen vaikuttaa paljon asiakkaiden valinnat, joten sen ennustettavuus on usein vaikeaa.

Perusopetuksessa vuoden 2025 palveluverkkomuutos muokkaa palveluverkkoa. Valtuuston 17.2.2020 päätöksen 96 mukaisesti Tiilikankaan koulun toiminta päättyy 1.8.2025 alkaen ja Tiilikankaan koulun oppilaat sekä henkilökunta sijoitetaan uusiin tiloihin 1.8.2025. Kunnanhallitus teki Tiilikankaan lähikoulun määräytymisestä päätöksen 13.1.2025 muutosesityksen mukaisesti. Kunnanhallituksen päätöksen jälkeen järjestettiin 16.1.2025 tiedotustilaisuus huoltajille Heinsuon koululla. Tämän jälkeen sivistys- ja hyvinvointivaliokunta on tarkentanut oppilaaksioton perusteita kokouksessaan 19.2.2025.

Sivistys- ja hyvinvointivaliokunta päätti 19.2.2025, että Salpakankaan- ja Heinsuon koulujen väliset oppilassiirrot koskevat vuosiluokkia 5–7. Musiikin painotettu opetus järjestetään Salpakankaan koululla ja siirrot eivät koske valintakokeen perusteella painotettuun opetukseen valittuja oppilaita, koska painotettua musiikinopetusta ei järjestetä Heinsuon koululla.

Heinsuon kouluun siirrettiin tarvittava määrä 5–7 vuosiluokan oppilaita, joiden koulumatkan pituus Heinsuon kouluun on lyhin Hollolan kunnan koulukuljetusperiaatteiden mukaista reittiä pitkin. Tarvittava siirrettävien oppilaiden määrä määräytyi Salpakankaan ja Heinsuon koulujen perustettavien opetusryhmien perusteella. Ryhmät perustettiin muodostaen sekä Salpakankaan että Heinsuon kouluun tarkoituksen mukaiset valiokunnan päättämän ryhmäkoon mukaiset opetusryhmät.

Sivistyksen ja hyvinvoinnin esihenkilöiden kanssa työstettiin huhtikuussa Päijät-Hämeen seudullisessa sivistysjohtajien verkostolle tilannekuvaa kunnan palveluista. Kunnan piti tehdä viisi nostoa yhdessä muodostettavaan lasten, nuorten ja perheiden tilannekuvaan. Hollolan sivistys- ja hyvinvointipalveluiden nostot olivat seuraavanlaiset:

- Lasten ja nuorten hyvinvointia haastavat kasvavat mielenterveyden ongelmat, kouluikäymättömyys ja tunne-elämän haasteet.
- Liikkumattomuus ja ruutuajan lisääntyminen heikentävät sekä lasten että aikuisten arjen tasapainoa ja terveyttä.
- Vanhemmuuden tuen tarve ja lasten yksilöllinen tuen tarve ovat kasvussa, mikä korostaa ennaltaehkäisevien palveluiden merkitystä.
- Resursointi varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja erityisopetuksessa on kunnossa, mutta kelpoisen henkilöstön saatavuus aiheuttaa paineita.
- Monialainen yhteistyö, kattavat liikunta- ja nuorisopalvelut sekä toimivat asiakaspalvelumallit tukevat perheiden arkea ja vahvistavat yhteistä tekemistä.

Paimelan päiväkotij- ja koulurakennuksessa tehtiin alkuvuodesta 2025 kosteus- ja sisäilmatekninen kuntotutkimus sekä altistamisolosuhteiden arviointilausunto. Tutkimusten perusteella laadittu arvio koko rakennuksen korjaustarpeesta osoittautui laajaksi. Rakennuksen korjaustarpeen vuoksi lasten siirtäminen väistötiloihin 1.8.2025 alkaen lukuvuodeksi 2025–2026 on todennäköinen toimenpide. Sivistys- ja hyvinvointivaliokunta päätti Paimelan yksikön siirrosta väistötiloihin lukuvuodeksi 2025–2026 huhtikuun kokouksessaan.

Hollola

Yhteistoiminnallinen henkilöstön tiedotus- ja kuulemistilaisuus, Paimelan ja Kalliolan koulun ja päiväkodin sekä Kukkilan päiväkodin henkilöstölle ja perhepäivähoitajille järjestettiin Kalliolan koululla 3. huhtikuuta 2025. Lasten huoltajille ja kuntalaisille pidettiin asiasta tiedotus- ja kuulemistilaisuus samana päivänä Kalliolan koululla.

Kunnan talousarviossa ei ole määrärahoja kohteen laajaan korjaamiseen, joten asia edellyttää valtuuston käsittelyä. Valtuustokäsittelyn valmistelun pohjaksi, kunnanhallitus tarvitsee vaihtoehdot koulurakennuksen osalta, sekä opetuksen ja varhaiskasvatuksen järjestämisen näkökulmasta. Vaihtoehtotarkastelun tueksi kunnanhallitus päätti pyytää 31.3.2025 kokouksessaan lausunnon sivistys- ja hyvinvointivaliokunnalta sekä elinvoimavaliokunnalta.

Opetus- ja kulttuuriministeriön valmisteleman perusopetuslain muutoksen seurauksena oppimisen tuki uudistuu esi- ja perusopetuksessa. Laki perusopetuslain muuttamisesta (1090/2024) on hyväksytty 30.12.2024 ja lainsäädännön muutos tulee pääosin voimaan 1.8.2025.

Perusopetuslain ja siihen liittyvien lakien muutoksesta johtuen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet ja perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteet on päivitetty. 1.8.2025 voimaantulevat perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet on julkaistu ePerusteet -palvelussa helmikuussa 2025. Ensisijaisesti muutokset opetussuunnitelman perusteissa liittyvät oppimisen ja koulunkäynnin tukea käsittelevän luvun uudistamiseen kokonaan.

Sivistys- ja hyvinvointivaliokunta päätti 16.4.2025 hyväksyä Keskuskatu 4:n vuokraamisen toistaiseksi vapaa-aikapalveluiden toimitilaksi 1.8.2025 alkaen. Tilaa käytetään Hollolan kunnan vapaa-aikapalveluiden toimintoihin ja ensisijainen käyttötarkoitus on avoin nuorisotilatoiminta.

Palvelualueen valmiussuunnitelma hyväksyttiin syksyllä 2024 sivistys- ja hyvinvointivaliokunnassa. Valmiussuunnitelman liitteiden päivittämistä jatketaan ja lisäämme toimintakortteja. Hyväksytty valmiussuunnitelma vaatii myös jalkauttamisen palvelualueen yksiköihin vuoden 2025 aikana.

Palvelukuvaus

Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualueen toiminta on pääosin lakisääteistä tai lailla ohjattua. Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualue muodostuu varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja vapaa-aikapalveluiden vastuualueista. Vapaa-aikapalveluiden vastuualue pitää sisällään nuoriso-, kirjasto-, kulttuuri- ja liikuntapalveluiden sekä pakolais- ja maahanmuuttoasioiden kokonaisuudet. Sivistyksen -ja hyvinvoinnin palvelualue vastaa kyseessä olevien vastuualueiden toiminnan järjestämisestä, kehittämisestä, päätösten valmistelusta, toimeenpanosta ja seurannasta. Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualueen toiminnan painopiste on huolehtia kuntalaisten hyvinvoinnista, oppimisesta ja sivistyksestä sekä mahdollistaa kuntalaisten omia toimintamahdollisuuksia.

Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualueen palvelulupaukset

Varhaiskasvatus

Tarjoamme lapsiystävällistä palvelua ja meille mahtuu hirveen monta luontoa.

- Kohtaamme jokaisen lapsen
- Kuuntelemme ja kasvatamme yhdessä
- Toimimme luotettavasti ja teemme turvallista arkea
- Teemme saumatonta yhteistyötä eri ammattilaisten kanssa

Hollola

Perusopetus

Osallistumme ja opimme yhdessä uusissa ympäristöissä tulevaisuutta varten.

- Huomioimme opetuksessa oppilaiden yksilölliset tiedot ja taidot
- Varmistamme oikea-aikaisen kasvun ja oppimisen tuen
- Hyödynnämme kaikkien osaamista ja vahvuuksia
- Tuemme vanhemmuutta

Vapaa-aikapalvelut

Mahdollistamme kuntalaisille omanlaista, onnellista ja yhteisöllistä arjen hyvinvointia.

- Edistämme kuntalaisten vapaa-ajan toimintaa ja harrastamista
- Kehitämme yhdessä ja monialaisesti hyvinvointia tukevia rakenteita
- Tuemme kuntalaisten aktiivista ja turvallista elämää

Palvelusuunnitelma 2025

Hollolan varhaiskasvatuksessa edistetään lapsen kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista yhdessä lapselle tärkeiden aikuisten kanssa. Lapsi aloittaa kotoisan polkunsu ympärillään luotettavat ja turvalliset varhaiskasvatuksen aikuiset.

Varhaiskasvatukseen mahtuu monta luontoa – moniammatillinen henkilöstö huomioi jokaisen lapsen yksilönä mahdollistaen lapsen hyvän päivän toteutumisen. Varhaiskasvatus tarjoaa perheystävällistä palvelua eloisissa ja kotoisissa oppimisympäristöissä, vehreän luonnon juurella.

Kouluissa oppiminen perustuu aktiiviseen toimintaan ja yhdessä tekemiseen lapsia ja perheitä osallistamalla. Oppimisella on monta luontoa. Koulut ja lähiympäristö on tehty toimintaa varten. Nykyaikaiset opetuskokonaisuudet murtavat rajoja. Oppilaat kohdataan yksilöinä heidän koulupolullaan.

Hollolan vapaa-aikapalveluiden toiminnan keskiössä on hyvinvoiva kuntalainen. Tarjolla on kaikille toimivat ja laaja-alaiset, aikaan ja ilmiöihin reagoivat palvelut, joista löytyy jokaiselle jotakin. Vapaa-aikapalveluiden tärkein tehtävä on mahdollistaa kuntalaisille moninaiset mahdollisuudet omanlaiseen vapaa-ajan viettoon ja hyvinvoinnin tukeen. Tähän pääsemme tekemällä asioita yhdessä kuntalaisten, yhdistysten ja järjestöjen kanssa.

Arvio määrärahan toteutumisesta

Palvelualueen sisällä varhaiskasvatuksen henkilöstökuluissa on suurin ylitys ja sitä seurataan, että saadaanko se katettua palvelualueen sisäلتä. Hollolassa varhaiskasvatusikäisistä lapsista noin 80 prosenttia on varhaiskasvatuksen piirissä, mikä on valtakunnallisesti korkea. Varhaiskasvatuksen piiriin hakeudutaan pitkin vuotta, niin kunnalliseen kuin yksityiseen varhaiskasvatukseen. Tilannetta tarkastetaan seuraavan osavuositarkastuksen yhteydessä. Muutospaineet pyritään hoitamaan ensisijaisesti palvelualueen sisäisesti, mutta tarvittaessa esitetään talousarvioon muutoksia.

Perusopetuksen osalta oppilasmäärä on ollut laskeva ja sitä kautta olemme pystyneet reagoimaan kustannusten nousuun esimerkiksi arvioimalla henkilöstötarvetta. Perusopetuksen aikaisempi tuntikehys vaikuttaa vielä elokuuhun asti. Uudet opetustunnit on määritelty maaliskuun aikana. Lisäksi perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen palveluverkossa tapahtuu muutoksia 1.8.2025 alkaen, kun Tiilikankaan yksikön toiminta päättyy.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Talousarvioon sisältyvä tavoite/toimenpide	Mittari (tavoitetaso ja lähtötaso)	Tavoitteen toteuttamiseen tarvittava määräraha	Toteuma 30.4.2025
<p>Digikompetenssin vahvistaminen</p> <p>Kehitetään uusia ja vanhoja käytänteitä, malleja, toimintatapoja, työn/palvelun tekemisen/toteuttamisen tapoja.</p> <p>Hyödynnetään uusia digitaalisia areenoja toiminnan toteuttamisessa.</p> <p>osaamisen hankkiminen ja kehittäminen (henkilöstö, lapset ja nuoret)</p> <ul style="list-style-type: none"> • uudet kyvyt, valmiudet, keinot ja tavat toimia ja toteuttaa toimintaa sekä asiakaspalvelua • kyvykkyys toimia tavoitteellisesti digitaalisissa ympäristöissä vahvistuu. 	<p>Varhaiskasvatuksessa 1 digilaite/7 lasta</p> <ul style="list-style-type: none"> • lähtötaso 90 %, tavoitetaso 100 % <p>Henkilökohtainen digilaite käytössä kaikilla 3–6 - ja 7–9 -luokkalaisilla</p> <ul style="list-style-type: none"> • lähtötaso 3–5 ja 7–8 luokkalaisilla digilaite <p>Perusopetuksen opetushenkilöstöllä henkilökohtainen työpuhelin</p> <ul style="list-style-type: none"> • lähtötaso 75 %, tavoitetaso 2025 100 % <p>Varhaiskasvatuksella ryhmäkohtainen puhelin käytössä</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lähtötaso 70 %, tavoitetaso 100 % 	<p>Digilaitteiden vuokrat 3–6 luokkalaiset ja 7–9 luokkalaiset sekä varhaiskasvatus.</p>	<p>Varhaiskasvatuksessa digilaitelisäykset ovat valmistuksessa.</p> <p>Perusopetuksessa henkilökohtainen digilaite on käytössä kaikilla 3–5 -luokkalaisilla ja 7–9 -luokkalaisilla.</p> <p>Henkilökohtainen työpuhelin on käytössä 90 %:lla perusopetuksen henkilöstöllä.</p> <p>Varhaiskasvatuksella ryhmäkohtainen puhelin käytössä 90 %:lla ryhmistä.</p>

Vastuutaho: **Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualueen johtoryhmä**

Ilmasto- ja ympäristötavoitteet

Talousarvioon sisältyvä tavoite/toimenpide	Mittari (tavoitetaso ja lähtötaso)	Toteuma 30.4.2025
Ympäristökasvattajien ja aktivaattorien toiminta Hollolassa.	<p>Lähtötaso: Kaikissa varhaiskasvatusyksiköissä on luontoaktivaattoreita tai kestävän kehityksen kehittämissuunnitelman jäseniä. Varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa on koulutettu henkilöitä koko vastuualueen kokonaisresurssiksi.</p> <p>Tavoitetaso: Vastuuhenkilöt tapaavat säännöllisesti, koulutautuvat ja jalkauttavat toimintatapoja omissa yksiköissään suunnitelmallisesti.</p>	<p>Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen ympäristökasvattajat ovat koontuneet suunnittelemaan montaluontoa opinpolun jalkautusta.</p> <p>Varhaiskasvatuksen kestävän kehityksen kehittämissuunnitelmissa on toteutunut yhteinen tapaaminen alkuvuoden aikana, jossa on työskytty kestävän kehityksen toimintasuunnitelmaa/vuosikelloa varhaiskasvatukseen.</p> <p>Osallistuminen Hämeen ympäristökasvatuspäivään Lammilla (ELY).</p>
Vastuutaho: Varhaiskasvatuspäällikkö, rehtorit		
Ympäristö- ja ilmastoasiat tilaisuuksissa ja tapahtumissa.	<p>Lähtötaso: Kunnan omana toimintana järjestettävissä tapahtumissa ympäristö- ja ilmastoasiat huomioidaan.</p> <p>Tavoitetaso: Kiinnitetään kunnan avustamien ja yhteistyössä toteuttamien tapahtumien järjestelyissä huomiota jätehuollon ja lajittelun järjestämiseen ja ohjeistamiseen sekä energiankulutuksen ja päästöjen minimoimiseen. Tarjoiluissa suositaan kasvis- ja lähiruokaa. Mahdollistetaan ja kannustetaan etsimään vaihtoehtoisia kulkutapoja yksityisautoille.</p>	Tapahtumat valmistelussa.
Vastuutaho: Vapaa-aikapäällikkö		
Ympäristönäkökulmien huomioiminen yhdistysten avustuksissa.	<p>Lähtötaso: Ympäristönäkökulmaa ei ole huomioitu avustuskriteereissä.</p> <p>Tavoitetaso: Esitetään yhdistyksille avustushakemusten yhteydessä kysymys ympäristöasioiden huomioimisesta ja kannustetaan avustuksia hakkevia/saavia yrityksiä huomioimaan ilmasto- ja ympäristönäkökulmat omassa toiminnassaan.</p>	Avustuskriteerit valmistelussa.
Vastuutaho: Vapaa-aikapäällikkö		

Hollola

Materiaalien kestävyys, uudelleen- käyttö ja kierrätys.	Lähtötaso: Jätteen lajittelu ja kierrätys- toimintamallin rakentaminen on aloitettu. Tavoitetaso: Jätteen lajittelu ja kier- rätys -toimintamalli on valmis. Uu- sien määräysten mukaisen lajittelun toteuttaminen yksiköissä, lajittelu osana kasvatustyötä mahdollistuu.	Toimintamalli on käyty läpi kaikissa yksiköissä.
Vastuutaho: Toimintayksiköt lähiesimiesten johdolla ja vastuualueiden ympäristökoordinaattoreiden tuella		
Luonnon hyödyntäminen opetuk- sessa ja varhaiskasvatuksessa.	Lähtötaso: Varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa hyödynnetään lä- hiympäristöä oppimisympäristönä. Tavoitetaso: Koko kunta oppimisymp- äristönä. Lähiympäristön mahdolli- suuksia hyödynnetään opetuksessa ja oppimisessä sekä leikkiympäris- tönä laajemmin.	Luontoa hyödynnetään päivittäin sekä varhaiskasvatuksessa että pe- rusopetuksessa.
Vastuutaho: Toimintayksiköt lähiesimiesten johdolla ja vastuualueiden ympäristökoordinaattoreiden tuella		
Ympäristökasvatusohjelman valmis- telu ja käyttöönotto.	Lähtötaso: Monta luontoa-opinpolku suunnitelmaa jalkautetaan arkeen. Monta luontoa opinpolku toteutuu varhaiskasvatustoiminnassa. Tavoitetaso: Monta luontoa opin- polku toteutuu varhaiskasvatuksen- ja perusopetuksen toiminnassa. Ym- päristö- ja ilmastokasvatuksella edesautetaan ajattelu- ja toiminta- mallien muuttumista.	Sisäinen kouluttautuminen ympäris- tökasvatusohjelmaan suunnitteilla. Monta luontoa -ohjelman jalkautta- minen jatkuu.
Vastuutaho: Varhaiskasvatuspäällikkö ja rehtorit		
Koulujen ja päiväkotien liittäminen ympäristöohjelmiin.	Lähtötaso: Hämeenkosken päiväko- dilla on geopark- status ja alkuluokat ovat mukana Geopark-toiminnassa. Toimintaa pyritään kehittämään ja laajentamaan edelleen. Tavoitetaso: Ylläpidetään toimintaa nykyisessä laajuudessa ja mahdollis- tetaan toiminnan laajentuminen pal- velualueella.	Toimintaa Hämeenkoskella on ylläpi- detty nykyisessä laajuudessa.
Vastuutaho: Varhaiskasvatuspäällikkö ja rehtorit		

Hollola

Seudullinen sivistyspalveluiden yhteistyö hyvinvointiverkostona.	Lähtötaso: Toimimme aktiivisesti osana alueellista sivistystoimen verkostoa ja yhteistyössä sidosryhmien kanssa, luoden kestäviä alueellisia palveluita ja vahvistaen jakamistaloutta (esimerkiksi alueellinen hanke- rahoitus palvelutoiminnan kehittämises- sä).	jatkuu sopimuksen mukaisesti vakiin- tuneilla malleilla.
	Tavoitetaso: Toimimme aktiivisesti osana alueellista sivistystoimen ver- kostoa ja yhteistyössä sidosryhmien kanssa, luoden kestäviä alueellisia palveluita ja vahvistaen jakamistaloutta (esimerkiksi alueellinen hanke- rahoitus palvelutoiminnan kehittämises- sä).	

Vastuutaho: Sivistys- ja hyvinvointijohtaja

Hollola

Elinvoiman palvelualue

Vastuutaho: Heli Randell, elinvoimajohtaja

Elinvoiman palvelualue (sis. Vesihuoltolaitos)

Tuloslaskelma (sis. Vesihuoltolaitos), 1 000 euroa	Tilinpäätös 2024	Toteuma 1-4/2024	Talousarvio 2025	Toteuma 1-4/2025	Toteuma- %	Määrärahaa jäljellä
Toimintatuotot						
Myyntituotot	10 277	3 533	10 374	3 828	▲ 36,9 %	6 545
Maksutuotot	282	89	296	89	▼ 30,0 %	207
Tuet ja avustukset	877	82	250	125	▲ 50,1 %	125
Muut toimintatuotot	14 195	4 168	13 444	4 181	▼ 31,1 %	9 263
Toimintatuotot yhteensä	25 631	7 871	24 364	8 223	▲ 33,8 %	16 140
Valmistus omaan käyttöön	93	0	50	0	▼ 0,0 %	50
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-6 274	-2 140	-6 111	-1 897	▲ 31,0 %	-4 214
Palkat ja palkkiot	-5 091	-1 737	-4 945	-1 533	▲ 31,0 %	-3 412
Henkilösivukulut	-1 183	-403	-1 166	-364	▲ 31,2 %	-802
Eläkekulut	-1 042	-355	-1 026	-308	▲ 30,0 %	-718
Muut sivukulut	-142	-48	-140	-56	▼ 39,9 %	-84
Palvelujen ostot	-12 473	-3 501	-12 949	-3 671	▲ 28,3 %	-9 278
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 602	-1 399	-3 608	-1 118	▲ 31,0 %	-2 490
Avustukset	-1 412	-371	-2 284	-514	▲ 22,5 %	-1 770
Muut toimintakulut	-2 783	-727	-2 294	-644	▲ 28,1 %	-1 649
Toimintakulut yhteensä	-26 544	-8 138	-27 246	-7 844	▲ 28,8 %	-19 402
TOIMINTAKATE	-820	-266	-2 832	380	▲ -13,4 %	-3 212

Elinvoiman palvelualue

Tuloslaskelma (ei sis. Vesihuoltolaitos), 1 000 euroa	Tilinpäätös 2024	Toteuma 1-4/2024	Talousarvio 2025	Toteuma 1-4/2025	Toteuma- %	Määrärahaa jäljellä
Toimintatuotot						
Myyntituotot	5 578	2 064	5 749	2 300	▲ 40,0 %	3 448
Maksutuotot	282	89	296	89	▼ 30,0 %	207
Tuet ja avustukset	863	82	250	125	▲ 50,1 %	125
Muut toimintatuotot	14 195	4 168	13 444	4 181	▼ 31,1 %	9 263
Toimintatuotot yhteensä	20 918	6 402	19 739	6 696	▲ 33,9 %	13 043
Valmistus omaan käyttöön	93	0	50	0	▼ 0,0 %	50
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-6 192	-2 114	-6 039	-1 870	▲ 31,0 %	-4 169
Palkat ja palkkiot	-5 026	-1 716	-4 886	-1 511	▲ 30,9 %	-3 376
Henkilösivukulut	-1 166	-397	-1 153	-359	▲ 31,2 %	-793
Eläkekulut	-1 026	-350	-1 014	-304	▲ 30,0 %	-710
Muut sivukulut	-140	-47	-139	-55	▼ 39,8 %	-84
Palvelujen ostot	-10 184	-2 768	-10 758	-2 905	▲ 27,0 %	-7 853
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 472	-1 355	-3 458	-1 074	▲ 31,1 %	-2 384
Avustukset	-1 412	-371	-2 284	-514	▲ 22,5 %	-1 770
Muut toimintakulut	-2 775	-721	-2 286	-639	▲ 28,0 %	-1 646
Toimintakulut yhteensä	-24 035	-7 329	-24 825	-7 002	▲ 28,2 %	-17 823
TOIMINTAKATE	-3 023	-927	-5 036	-306	▲ 6,1 %	-4 729

Palvelualuejohtajan katsaus

Lakiin perustuvat muutokset vuonna 2025

Kuntakokeilulain mukainen toiminta päättyi 31.12.2024 ja vuoden 2025 alusta lähtien lakisäätöiset työllisyyteen liittyvät tehtävät on hoidettu Päijät-Hämeen työllisyysalueella. Hollolan kunta toimii vastuukuntana yhdeksän kunnan työllisyysalueen kokonaisuudessa.

Kunnassa aloitti 1.1.2025 kunnan elinvoimaa ja työvoimaviranomaisen työtä tukevat työllisyys- ja kotoutumispalvelut, jossa entistä merkityksellisempää on elinkeinopalveluiden kanssa tehtävä yhteistyö ja yrityksille tarjottavien palveluiden ratkaisut. Muutokset haastavat muun muassa Kunnontiimin toimintaa, koska palkkatuki ei ole enää käytettävissä. Kunnontiimin toiminta on tärkeässä roolissa muun muassa työttömän työkyvyn arvioinnissa sekä urapolkujen kartoituksessa.

Nuorten palveluissa Osuma -toiminta aloitti elinvoiman palvelualueella vuoden alussa. Toimintaa on organisoitu ja yhdistetty työllisyyttä edistäviin palveluihin. Osuman toiminta kehittyy ja he vastaavat tulevaisuudessa uuden Ohjaamo toiminnan ylläpitämisestä ja kehittämisestä. Ohjaamolle on vuokrattu toimitila, jossa se aloittaa toimintansa syksyllä. Ohjaamo -toiminta käynnistetään, koska työllistymisen monialaisesta edistämisestä on astunut voimaan uusi lakipykälä liittyen nuorten työllistymistä edistävä monialaisen tuen yhteispalveluihin. Sillä tarkoitetaan alle 30-vuotiaille suunnattua matalan kynnyksen palvelua, joka toimii nykyisen Ohjaamon kaltaisesti.

Kunnan työllisyyspalveluissa on alkuvuonna aloitettu tuottamaan työllisyyttä edistäviä valmennuksia (yksilö- ja ryhmävalmennuksia) Työllisyysalueelle. Valmennusten tavoitteena on parantaa asiakkaan työllistymismahdollisuuksia sekä ohjata heitä oikealle polulle kohti työtä tai opintoja. Työllisyyspalvelut tarjoavat myös työkykykartoitusta, jonka tavoitteena on löytää asiakkaalle sopiva jatkokolku esimerkiksi kohti eläkettä.

Työllisyys- ja kotoutumispalvelut ovat myös myöntäneet Hollola-lisää, joka on tuki hollolaisen työttömän työnhakijan työllistämiseen. Huhtikuussa on käynnistynyt kesäyrittäjyydskonsepti, jossa nuoria hollolalaisia kannustetaan ja tuetaan kohti yrittäjyyttä. Kunta sai vastuulle myös Kartanon viljelypalstat, joiden vuokrasopimukset ja hallinta siirtyi työllisyys- ja kotoutumispalveluille.

Kotoutumispalveluissa alkuvuosi on mennyt asiakastyön ja verkoston luonnin parissa. Kotoutumiskoulutukset ovat alkaneet ja yhteiskuntaorientaatioon on tehty varaus. Kotoutumispalveluiden kehittämiseksi on haettu ESR+ hanketukea: hankkeen tavoite on tukea vieraskielisiä työllistymään.

Työmarkkinatuen kuntaosuus on nousseet alkuvuonna, koska valtio määritteli kunnille uudet sakkomaksulaskennat. Suurin muutos on se, että kunta joutuu maksamaan kuntaosuuksia jo 100 työttömyyspäivän jälkeen, kun aikaisemmin kuntaosuudet ovat alkaneet 300 työttömyyspäivän jälkeen. Vuonna 2024 työmarkkinatukea maksettiin 1,13 miljoonaa euroa, 1-4/2025 työmarkkinatukea on maksettu 728 tuhatta euroa. Summa määräytyy eri kriteerein, eikä se ole enää vertailtavissa edellisvuosiin.

Jatkuvat lainsäädäntömuutokset määrittävät viranomaistoiminnan muutoksia. TE24- ja KOTO-lain uudistusten lisäksi laajimpana muutoksena vuoden alusta astui voimaan uusi rakentamislaki, joka muutti rakentamisen sääntelyä ja lupajärjestelmää. Kunnan rakennusjärjestys uudistettiin ja hyväksyttiin valtuustossa 24.3.2025 ja myös hallintosääntöön, rakennusvalvonnan sovelluksiin sekä asiakasohjeisiin tehtiin tarvittavat päivitykset vuoden alussa.

Kärkitoimintojen edistäminen

Keskuskortteleiden toteutuminen on yksi kunnan kärkihankkeista. Syksyn 2024 aikana selvitettiin kunnan tulevien vuosien taloudellista kantokykyä. Tämän seurauksen päädyttiin uudelleenarvioimaan kuntakeskuksen etenemistä.

Hollola

Ohjausryhmä on linjannut kokouksessaan 25.3.2025 valmistelun jatkamisesta. Linjauksen mukaan valmistellaan Keskuskortteleihin Hollola-talon toteutusta kunnan omana hankkeena ja investointina. Tilaohjelman ja hankesuunnitelman valmistelu on käynnissä ja hankesuunnitelma valmistellaan päätöksentekoon syyskaudelle.

Palvelualueen talous

Käyttötalouden osalta edetään suunnitellusti. Kappaleessa "Arvio määrärajan toteutumisesta" on kirjattu talouden muutospaineita.

Vuosi 2025 on viimeinen investointivuosi, joka toteutetaan syksyllä 2023 hyväksytyin investointitason mukaan. Palvelualueella on aloitettu kaavoitus-investointiohjelman prosessin tarkastelu. Tavoitteena on määritellä kaavahankkeen aloituksen ja investointihankkeen toteutuksen välille aikamääre, jota voidaan hyödyntää aikataulutuksen suunnittelussa.

Palvelukuvaus

Elinvoiman palvelualue edesauttaa monipuolisten asumismahdollisuuksien syntymistä ja huolehtii yritysten toimintaedellytysten kehittämistä. Palvelualue tuottaa asumisen ja elinkeinoelämän tarvitsemat maankäytön ja kuntatekniikan palvelut ja vastaa rakennusvalvonta- ja ympäristönsuojeluviranomaisen palveluiden järjestämisestä. Lisäksi palvelualue huolehtii työllisyysasioista (kuntapalvelut, ei lakisääteiset palvelut), elinkeinotoimen tehtävistä, joukkoliikennepalveluista (LSL) sekä päiväkotien ja koulujen ruoka- ja siivouspalveluista.

Yhtenä osakokonaisuutena vastuualueen käyttötaloudessa on varattu budjetti kunnan kiinteistöasioiden hoitoon (pl investoinnit, jotka tilataan erikseen). Työt tilataan Hollolan Tilapalvelut Oy:ltä.

Palvelualue toimii elinvoimavaliokunnan ohjauksessa tuottaen tehokkaita, taloudellisia ja asiakaslähtöisiä palveluita pääasiassa kuntalaisille. Elinvoimavaliokunnan alaisuudessa toimii seitsemän vastuualuetta: kehitys- ja kaavoituspalvelut, kuntatekniikka, rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu, vesihuoltolaitos, ruoka- ja siivouspalvelut, työllisyyspalvelut sekä elinvoiman hallinto (sis. elinkeinopalvelut ja joukkoliikenne).

Palvelualueen organisaatioon kuuluu Päijät-Hämeen ympäristöterveydenhuollon taseyksikkö. Ympäristöterveydenhuolto toimii ympäristöterveyslautakunnan alaisuudessa, joka hyväksyy taseyksikön talousarvion. Ympäristöterveyslautakunnan alaiset vastuualueet ovat: eläinlääkintähuolto, terveydensuojelu sekä ympäristöterveydenhuollon hallinto ja lautakunta. Ympäristöterveydenhuolto palvelee seudullisesti 9 kunnan tarpeita.

Toinen 9 kuntaa palveleva kokonaisuus on Päijät-Hämeen työllisyysalue. Työllisyysalue taseyksikkö aloittaa uutena organisaationa elinvoiman palvelualueella vuoden 2025 alusta ja se tuottaa sopimuskunnilleen lakisääteiset työvoimapalvelut. Työllisyysalue toimii työllisyyslautakunnan alaisuudessa, joka hyväksyy taseyksikön talousarvion.

Palvelusuunnitelma 2025

Palvelualue jatkaa normaalia toimintaansa. Vastuualuekohtaisissa palvelusuunnitelmissa on esitetty muutokset vuoteen 2024 verrattuna sekä pääpiirteiset palvelusuunnitelmat vuosille 2026–2028. Tulevan vuoden puolivälissä aloittaa toimintansa uusi valtuusto. Kunnan strategiaa päivitetään ja strategiset hankkeet määritellään uudelleen tulevia vuosia varten.

Strategisten hankkeiden päätavoitteet

Rekrytoinnit on tehty palvelualueen strategisten hankkeiden mukaisesti ja hankkeiden totutusta seurataan yhteisen ohjeistuksen mukaan ja aikataulussa. Vuosina 2022–2024 hankkeet ovat edenneet suunnitellusti ja siirtyneet vaiheeseen, jossa niiden sisältö on osa palvelualueen operatiivista toimintaa. Strategiset hankkeet ovat

Hollola

palvelleet tarkoituksensa mukaan; toimintamallit ja –suunnitelmat ovat kirkastaneet perustehtäviä, ja jatkossa hankkeiden sisältö integroituu paremmin osaksi perustehtäviä.

Kunnan kehityksen ja tulevaisuuden kannalta tärkeimmät tehtävät ovat maanhankinnassa onnistuminen ja kuntakeskustan kehittäminen. Maanhankinnan pohjalta toteutetaan asumisen ja yrittämisen alueita strategisen yleiskaavan ohjaamana. Keskustan kehittämisen tavoitteena on parantaa kuntakeskuksen vetovoimaa, luoda kuntakeskuksesta hollolalaisten yhteinen asioinnin ja oleskelun paikka sekä houkutella alueelle lisää palveluja. Strategisten hankkeiden rahoitus ja tavoitteet mukaan lukien elinvoiman palvelualue löytyvät kunnanhallituksen alaisesta talousarvioesityksestä.

Jatkossa joudutaan arvioimaan sitä, miten kunta saa hankittua maanomistusta kaavoittaakseen asumiselle ja yrittämiselle uusia avauksia. Tämän hetken arvion mukaan uusien alueiden toteutusmahdollisuudet tyrehtyvät ennen vuosikymmenen loppua, jos maanhankinnassa ei päästä eteenpäin. Oletus on, että maapolitiittisen ohjelman mukaisesti arvioidaan kaikkien maanhankintakeinojen käyttöä, maanlunastus huomioiden. Tähän vaikuttaa oleellisesti se, miten mahdollinen lakimuutos tulevaisuudessa määrittää maanhankintakeinot ja hankinta-arvot.

Kuntakeskuksen kehittämistä arvioidaan uudelleen. Keskustan kehittäminen kehittäjäkumppanin kanssa päättyy ja uutta etenemistietä arvioidaan. Vanhan viraston purkulupa on lainvoimainen ja purkaminen alkaa vuoden vaihteessa.

MAL-sopimuskauden 2024–2027 neuvottelut ovat päättyneet ja siirtyminen sopimusvaiheeseen on alkanut syyskuussa. Kunnan tavoitteena on, että vuosina 2023–2024 toteutetut suunnittelukohteet, Rantatien kevytväylä välillä Pyhäniementie – Messilä ja Valtatie 24 parantaminen, Kalliolan liittymässä ja välillä Paimelantie – Raja-harjuntie etenevät alkavalla MAL-kaudella. Hollola on aktiivisesti mukana maakunnallisissa tavoitteissa. Ilmasto-ohjelman hyväksyntä on valtuustossa joulukuussa 2024. Tämän jälkeen ohjelma siirtyy toteutukseen. Tavoitteena on, että ohjelma on tavoitehakuinen, ja sillä on vaikutusta siihen, miten kunta toimii, ja miten työntekijät tekevät työtään.

Investointiohjelman toteutuksella vastataan sekä kuntatekniikan, vesihuollon, palvelujen (kiinteistöt) ja väestön ja elinkeinoelämän tarpeisiin.

Varautumisen harjoittelu

Palvelualueen valmiussuunnitelmaa päivitetään tarvittaessa. Yhteinen sisäinen varautumisen harjoitus keskittyy koulujen ja päiväkotien poikkeusolojen toimintojen yhteensovittamiseen (palvelutuotanto, energia, vesi, ruoka). Poikkeusoloissa tekninen toimintahaaste on varavoiman riittävyys.

Työssä onnistuminen

Toiminnan jatkuvuuden ja tehokkaan työskentelyn varmistamiseksi on edelleen tarpeellista kiinnittää huomiota nykyisten resurssien pysyvyyteen ja kyvykkyyteen. Kuluneiden vuosien kokemuksella voidaan todeta, että resurssit ovat tiukoilla ja huoli työntekijöiden jaksamisesta ja töiden sujumuuden haasteista on olemassa. Tämä näkyy työhyvinvointikyselyn tuloksissa. Tulosten perusteella vastuualueet ovat tehneet kehittämissuunnitelmat, joiden toteutumista seurataan.

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma on laadittu. Sen mukaan oleellisia resurssimuutoksia ei ole näköpiirissä. Koulutussuunnitelmalla edistetään osaamisen kehittämistä ja suoriutumista. Työllisyyspalveluiden toiminnoissa tulee tehtävänkuvamuutoksia. Muutostilanne onnistuu yhdessä tekemällä ja haasteisiin heti tarttuminen.

Koko henkilöstö opettelee omassa roolissaan vuoden alusta käyttöönotettavat henkilöstö- ja talousohjelmistot. Oppiminen ja rutinoituminen uusiin ohjelmiin vie aikansa. Odotusarvo on, että ohjelmistot järkevöittävät toimintoja, eivät tuo lisäkuormaa.

Arvio määrärahan toteutumisesta

Elinvoiman hallinnon talousarviossa näkyy kuntien Ilmastohankkeen kulut vuodelle 2025 0,1 miljoonaa euroa, tulot näkyvät seuraavassa raportoinnissa. Salpakankaan teollisuusalueen kaupunkivesien hallinnan neuvontahankkeen alkuvuoden kulut näkyvät toteutumassa, vastaavat tulot näkyvät vuoden loppuun mennessä, kun hanke kokonaisuudessaan on raportoitu. Hallinnon talousarvioennuste on budjetoidun mukainen.

Työllisyyspalveluiden taloustilanne elää loppuvuoden aikana riippuen kunnan maksamista työmarkkinatuen kuntaosuuksista, jotka todennäköisesti tulevat nousemaan, yleisen työllisyystilanteen heikkenemisen johdosta. Säästöjä voi syntyä kunnan työllistämismäärärahoista, joita on käytetty alkuvuonna budjetoitua vähemmän.

Metsätalospuolella valtaosa koko vuoden tuloista on tullut ensimmäisellä vuosikolmanneksella. Koko vuoden osalta sekä tulot että kulut tulevat ylittymään arvioidusta siten, että toimintakate jää noin 0,1 miljoonaa euroa ylijäämäiseksi.

Talonrakennuksen investointiohjelman muutospaineet ovat mm. uimahallihankkeen lisärahoitustarve kuluvalle vuodelle 0,5 miljoonaa euroa. Uimahallin investoinnin toteutuma on kohdistunut enemmän vuodelle 2025 kuin arvioitiin. Opettajien rivitalojen käyttövesiputkille ei ole talousarviossa varausta. Toteuma lähes 0,1 miljoonaa euroa. Kirjaston jäähdytyslaitteiden peruskorjaus 2025 hankkeen rahoitus siirretään Herralan koulun maalämpöhankkeelle 0,2 miljoonaa euroa. Talonrakennuksen määrärahan muutostarvetta arvioidaan seuraavan osavuosisiraportoinnin yhteydessä.

Investointiohjelman muutospaineet, kuntatekniikka. Ystävyyssuntaraitin ja historiapolun osalta toteutus siirtyy vuodelle 2026 vesihuoltosaneeraustarpeen vuoksi. Keskuskorttelien kehittämisen investoinnit siirtyvät vuodelle 2026. Investointien muutospaine raportoidaan seuraavassa osavuosisiraportoinnissa.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Talousarvioon sisältyvä tavoite/toimenpide	Mittari (tavoitetaso ja lähtötaso)	Tavoitteen toteuttamiseen tarvittava määräraha	Toteuma 30.4.2025
Vanhan virastotalon purkaminen.	Virastotalo purettu.	Sisältyy talousarvioon.	Virastotalon purkaminen käynnissä, urakka valmis 08/2025.
Keskuskortteleiden kehittäminen etenee kumppanuussopimuksen mukaan.	Keskuskortteleiden kehittämisen uudelleenarviointi laadittu ja käsitelty valtuustossa.	Uudelleenarvioinnin pohjalta määrärahojen kohdennus päätetään valtuuston talousarviota koskevalla muutospäätöksellä, uudelleenarviointia koskevan valtuustokäsittelyn yhteydessä.	Keskuskorttelien suunnittelua jatketaan 25.3. ohryn linjauksen mukaisesti. Selvitetään Hollola-talon toteutusta kunnan omana hankkeena ja valmistellaan hankesuunnitelma päätöksentekoon syyskaudelle

Vastuutaho: **Pekka Laitinen**, kehityspäällikkö; **Heli Randell**, elinvoimajohtaja

Uudelleen organisoidut työllisyys- ja KOTO-tehtävät hoidetaan suunnitellusti palvelusuunnitelman ja –prosessien mukaan	Työllisyystoiminnoissa päällekkäisyydet on todettu ja poistettu. Kotoutumisen edistämisen yhteistyöryhmä laatinut toimintasuunnitelman 2025	Sisältyy talousarvioon.	Työllisyys- ja kotoutumispalvelut ovat alkaneet tuottaa palveluita työllisyysalueelle, joten päällekkäisistä tehtävistä on päästy eroon. Kotoutumisen edistämishjelma on hyväksytty.
--	--	-------------------------	--

Vastuutaho: **Eemeli Salomäki**, työllisyys- ja kotoutumispalveluidenpäällikkö

Lahden seudun liikenteen joukkoliikennestrategia tulee voimaan	Linjaliikenteen suoritteet ja matkustajamäärät (vrt. vuoteen 2024)	Sisältyy talousarvioon, arvioidaan vuosittain sekä taloussuunnitelman yhteydessä.	Seuranta tilinpäätöksen yhteydessä
--	--	---	------------------------------------

Vastuutaho: **Heli Randell**, elinvoimajohtaja

Ilmasto- ja ympäristötavoitteet

Talousarvioon sisältyvä tavoite/toimenpide	Mittari (tavoitetaso ja lähtötaso)	Toteuma 30.4.2025
Kuntien ilmastosuunnitelman toimeenpano	Kunnan ilmastosuunnitelmaa toteutetaan ja seurataan vuosittain mm. vaikuttavimpien ilmasto- ja ympäristölistauksien kirjauksien kautta. Vuonna 2025 kiinnitetään erityistä huomiota siihen, että toimenpiteiden kirjaukset edistävät konkreettisesti ilmasto-ohjelman tavoitteita	Kunnan ilmastosuunnitelma on hyväksytty ja hankekokonaisuuden maksatushakemus on toimitettu ympäristöministeriölle. Hollolan kunnan ilmastosuunnitelmaa seuraa kunnan ilmastotyöryhmä kaksi kertaa vuodessa.
Vastuutaho: Annariina Keto , projektiasiantuntija		
Monta luontoa – Monta mahdollisuutta luonnon virkistyskäytön kehittämissuunnitelma 2023–2025 (kh 18.9.2023)	Esitetyt toimenpiteet vuodelle 2025 ohjelmassa, mm. Uuden luontokohteen suunnittelu ja toteuttaminen sekä Kunta-Helmi-hankkeen luonnonhoitotoimenpiteiden toteuttaminen.	Toimenpiteiden toteutuksessa haasteita työvoimaresurssin muuttuessa keväällä 2025.
Vastuutaho: Annariina Keto , projektiasiantuntija		
Salpakankaan teollisuusalueen kaupunkivesien hallinnan neuvontahanke	Tehdään riskikohteiden priorisointi. Laaditaan kiinteistöille suunnattu ohjeistus. Suoritetaan asiakkaiden kanssa sovittavat neuvontakäynnit.	Ohjeistus ja kohteiden riskinarviot laadittu ja neuvontakäynnit on aloitettu.
Vastuutaho: Annariina Keto , projektiasiantuntija, Mari Pihlaja-Kuhna , ympäristötarkastaja		

Vastuutaho: **Riikka Johansson**, vesihuoltopäällikkö

Tuloslaskelma, 1 000 euroa	Tilinpäätö s 2024	Toteuma 1-4/2024	Talousarvi o 2025	Toteuma 1-4/2025	Toteuma- %	Määrärahaa jäljellä
Liikevaihto	4 699	1 469	4 625	1 528	▲ 33,0 %	3 097
Liiketoiminnan muut tuotot	14	0	0	0	—	0
Materiaalit ja palvelut	-2 419	-776	-2 341	-809	▼ 34,6 %	-1 532
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-130	-44	-150	-44	▲ 29,4 %	-106
Ostot tilikauden aikana	-130	-44	-150	-44	▲ 29,4 %	-106
Palvelujen ostot	-2 289	-733	-2 191	-765	▼ 34,9 %	-1 426
Henkilöstökulut	-82	-26	-72	-27	▼ 37,7 %	-45
Palkat ja palkkiot	-65	-21	-58	-22	▼ 37,7 %	-36
Henkilösivukulut	-17	-6	-14	-5	▼ 37,6 %	-9
Eläkekulut	-16	-5	-12	-4	▼ 35,9 %	-8
Muut henkilösivukulut	-2	-1	-2	-1	▼ 50,8 %	-1
Poistot ja arvonalentumiset	-1 840	-599	-1 899	-655	▼ 34,5 %	-1 243
Liiketoiminnan muut kulut	-8	-6	-8	-5	▼ 63,3 %	-3
Liikeliijäämä (-alijäämä) yhteensä	363	62	305	31	▲ 10,0 %	274
Rahoitustuotot ja -kulut	-305	0	-305	0	▼ 0,0 %	-305
Muut rahoitustuotot	0	0	0	0	—	0
Muille maksetut korkokulut	0	0	-2	0	▲ 0,0 %	-2
Korvaus peruspääomasta	-2	0	-303	0	▲ 0,0 %	-303
Muut rahoituskulut	-303	0	0	0	—	0
Ylijäämä(alijäämä) ennen satunnai	58	62	0	31	—	-31
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	58	62	0	31	—	-31

Arvio määrärahan toteutumisesta

Alkuvuoden vedenkulutus ja vesihuollon maksutulot ovat alkuvuoden osalta vastanneet budjetoitua. Vedenkulutuksen, uusien liittymien ja sitä kautta maksutulojen sekä toimintakulujen ennustetarkkuus paranee vuoden edetessä. Tässä vaiheessa ei ole ennustettavissa talousarvioon olennaisia muutoksia.

Vesihuoltolaitoksen toimintavuoden 2025 alussa on jatkettu Sorvasen uuden asuinalueen vesihuollon rakentamista ja käynnistetty Rantakoivuntien, Rekolanraitin, Vilandertin ja Puputin jätevesipumppaamoiden saneeraukset sekä kilpailutettu Salpakankaan teollisuusalueen vesihuollon saneerauksen toisen vaiheen urakka. Sorvasen asuinalueen vuonna 2024 alkanut rakentaminen painottui ennakoitua enemmän tälle vuodelle ja laajeni hulevesiviemäröinnin osalta, jolloin sille varatut määrärahat tulevat ylittymään arviolta 0,1 miljoonaa euroa. Salpakankaan teollisuusalueen saneerausinvestoinnille on varattu määrärahaa 0,5 miljoonaa euroa vuoden 2025 investointiohjelmassa, jota tehdessä ei ollut käytettävissä vielä kustannusarviota. Suunnitteluvaiheessa investointikohde laajeni koskemaan Vanhan Messiläntien hulevesiviemäröintiä, mikä on hulevesihallinnan kannalta tärkeää rakentaa samassa urakassa. Investointiohjelman muita vesihuollon saneerausinvestointeja on siirtymässä myöhemmin toteutettavaksi tai kustannukset ovat jäämässä alle budjetoidun, jolloin kokonaisuutena vesihuoltolaitoksen investointien arvioidaan näiltä osin säilyvän vuoden 2025 määrärahojen puitteissa. Kuntatekniikan investointiohjelmassa tälle vuodelle olevan Ystävyyskuntaraitin ja historiapolun rakennussuunnitelmien

Hollola

yhteydessä on tullut kuitenkin esille, että raitin vesihuoltoverkostot on suositeltavaa saneerata ennen itse raitin ympäristön rakennustöitä. Mikäli Ystävyysskuntaraitin vesihuoltoverkostot päätetään saneerata vielä tänä vuonna, edellyttää se todennäköisesti talousarvion muutosta vesihuoltolaitoksen määrärahoihin.

Vastuualuepäällikön katsaus

Hollolan vesihuoltolaitos vastaa kunnan yleisen vesihuollon huolehtimisesta vesihuoltolain ja muun lainsäädännön mukaisesti. Hollolan kunta on sopinut vesihuoltopalvelujen tuottamisesta Lahti Aqua Oy:n kanssa konsesiosopimukseen perustuen vuodesta 2008 alkaen. Nykyinen sopimus on voimassa vuoden 2025 loppuun asti, minkä jälkeen sitä voidaan jatkaa viiden vuoden jaksoissa. Uudesta sopimuskaudesta on käynnistetty neuvottelut. Hollolan vesihuoltolaitos omistaa vedenottamot, talousvesi-, jätevesi- ja hulevesiverkostot sekä Hämeenkosken jätevedenpuhdistamon ja vastaa investointien suunnittelusta, toteutuksesta ja rahoituksesta.

Alkuvuoden aikana on hyväksytty vapaaehtoinen Hollolan vesihuollon kehittämissuunnitelman päivitys sekä etäluettavien vesimittareiden toimitusehdot. Vesihuollon toiminta-alueen ja varautumissuunnitelman päivitystyöt, asuin- ja teollisuusalueiden vesihuollon kannattavuustarkastelu, hulevesimaksun käyttöönoton selvitys sekä tulevien vuosien saneeraustarvetarkastelu ovat vireillä. Erillisinä vesihuollon kohteina käynnissä ovat Kukkilan vedenottamon uuden kaivon ja yhdysvesilinjan rakentamissuunnittelu sekä Salpakankaan entisen jätevedenpuhdistamon purkusuunnittelu. Kaavoituksen ja kuntatekniikan kanssa yhteistyössä on edistetty uusien asema-kaava-alueiden vesihuollon yleissuunnittelua, kuntatekniikan kanssa mm. Tervämäen alueen saneeraussuunnittelua ja Hollolan – Lahden vesilaitoskuntayhtymän kanssa Ruoppa-Lahti –runkovesijohdon rakentamissuunnittelua.

Hollolan vesihuoltopäällikkö on osallistunut aktiivisesti Päijät-Hämeen vesihuollon yhteistyöryhmän toimintaan, jonka tarkoituksena on kehittää maakunnan vesihuollon yhteistyötä. Lisäksi on osallistuttu seudulliseen pohjavesityöryhmään ja ELY-keskuksen vetämään eteläisen Päijät-Hämeen vesihuollon seurantar ryhmään.

Kunnan ympäristövalvonnan kanssa on valmisteltu vesihuollon liittymisvelvollisuuden toimeenpanon hankkeen (2021–2024) loppuraportti. Hankkeen ansiosta vesihuoltolaitos on saanut noin 100 uutta liittynyttä ja sitä kautta liittymis- ja vuosittaisia vesimaksutuloja, jotka parantavat vesihuoltolaitoksen toimintaedellytyksiä.

Yhteistyössä Lahti Aqua Oy:n ja Lahden kaupungin kanssa on edistetty Hollolan ja Lahden kokonaisvaltaista kaupunkivesien hallintasuunnitelman hanketta. Lisäksi vesihuoltopäällikkö on ollut mukana alkuvuodesta valmistuneessa talviaikaisten hulevesiriskien ja niihin varautumisen hankkeessa sekä Salpakankaan teollisuusalueen kaupunkivesien neuvontahankkeessa. Kaikkiin näihin kaupunkivesien hankkeisiin on saatu ympäristöministeriöltä Etelä-Savon ELY-keskuksen myöntämää rahoitusta 80 prosenttia.

Hollolan vesihuoltolaitos ja Hollolan – Lahden vesilaitoskuntayhtymä osallistuivat valtakunnalliseen Vesilaitosyhdistyksen koordinoimaan raakaveden tutkimukseen, jossa kartoitettiin erityisesti sellaisia haitta-aineita, joista kansallinen tietopohja on ollut puutteellinen ja jotka voivat aiheuttaa riskin talousveden laadulle. Alkuvuodesta valmistuneeseen tutkimukseen sisältyi kuuden Hollolassa sijaitsevan vedenottamon raakavesinäytteet. Kaikkien niiden PFAS24 –summapitoisuudet olivat selvästi alle talousvesiasetuksen laatuvaatimuksen (100 ng/L) sekä alle tiukemman Euroopan komission ehdottaman pinta- ja pohjaveden laatu normin (4,4 ng/L). Myös muiden tutkimuksessa tutkittujen Hollolan raakavesinäytteiden haitta-aineiden pitoisuudet olivat hyvin pieniä tai alittivat laboratorion määritysrajan.

Maaliskuusta alkaen Kärkölän jätevedet on alettu johtamaan Hollolan Herralan ja Nostavan alueiden kautta Lahteen käsiteltäviksi. Näin Kärkölä otti käyttöön vuonna 2010 solmitun sopimuksen mukaisesti rakennetun yhteisen siirtoviemärin.

Vastuualueen palvelusuunnitelma vuodelle 2025

Vesihuoltolaitos huolehtii vedenhankinnasta ja jakelusta sekä viemäröinnistä kunnan hyväksymällä toimintalualueella, jota tulee päivittää tarvittaessa vastaamaan toteutunutta ja suunniteltua yhdyskuntakehitystä.

Laitoksen toimintakulut katetaan palveluja käyttäviltä asiakkailta perittävin vesihuoltomaksuin. Maksutulojen laskiessa, mutta toimintakulujen noustessa tulee tarvittaessa varautua hinnaston korotukseen esim. niin, että muutos tulisi voimaan 1.1.2026 alkaen.

Lahti Aqua Oy:n perimät palvelumaksut perustuvat vedenkulutukseen, jätevesimääriin, verkostopituuksiin sekä Lahden jätevedenkäsittelyn kustannuksiin. Palvelumaksujen yksikköhinnat on sidottu kuluttajaindeksiin. Jäteveden virtaamaosuuksiin tulee vaikuttamaan Kärkölän jätevesien johtaminen Lahteen käsiteltäviksi. Lahti Aqua Oy:n palvelumaksujen muodostumista, ennusteita ja toteutumista seurataan yhteistyöryhmän kokouksissa.

Tulevan kauden suurimpia investointikohteita ovat Sorvasen uuden asemakaava-alueen vesihuoltoverkostojen ja Kukkilan uuden vedenottoaivon rakentaminen sekä Salpakankaan teollisuusalueen vesihuoltoverkostojen ja jätevesipumppaamoiden saneeraaminen. Lisäksi varaudutaan Soramäen kiertoliittymän sekä Hollola -talon yhteydessä tehtäviin vesihuollon muutos- ja siirtotöihin. Vesihuollon verkostoinvestoinnit rakennutetaan yhteistyössä kuntatekniikan kanssa tai ostopalveluna. Laitosinvestointien rakennuttamisessa hyödynnetään Lahti Aqua Oy:n erityisosaamista.

Hollola sisältyy Lahti Aqua Oy:n vuosittain teettämään asiakaskyselytutkimukseen, minkä lisäksi vesihuoltopalvelut sisältyvät kunnan yhdyskuntateknisten palveluiden asukaskyselyyn. Kyselyiden tuloksia seurataan ja niiden perusteella kohdennetaan tarvittaessa toimenpiteitä.

Investoinnit

Maa-alueiden hankinta

Maa-alueiden hankintaan on varattu 1,1 miljoonaa euroa, joista on toteutunut noin 0,3 miljoonaa euroa. Hirvimäen asemakaavoitettuun pientaloalueeseen etelästä rajoittuva noin 9,9 hehtaarin kiinteistö ostettiin tulevaisuuden kaavoitustarpeita varten ja Nostavalta Nostavantien varteen sijoittuvalta asemakaavoituskohteisiin rajoittuvalta alueelta neuvottelujen pohjalta tehtiin ostopäätös noin 22 hehtaarin alueelta. Muita maanhankinta-neuvotteluita jatkettiin Nostavan alueella.

Kadunrakennus

Kadunrakennuksen investointeihin on varattu 4,8 miljoonaa euroa, joista on toteutunut noin 0,8 miljoonaa euroa. Investointien puolella vuonna 2024 aloitetut työmaat (Sorvasen alueen rakentaminen ja Paassilta- Hopeakallio rv.8) ovat hyvässä tilanteessa ja valmistunevat sopimuksen mukaisesti kesällä. Keväällä kilpailutuksessa Heinsuon akk:n peruskorjaus sekä Soramäen kiertoliittymän rakentaminen. Työmaat ovat tarkoitus valmistua vuoden 2025 aikana.

Vesihuoltolaitos

Vesihuoltolaitoksen investointeihin on varattu noin 2,9 miljoonaa euroa, joista toteutunut noin 0,5 miljoonaa euroa. Sorvasen alueen vesihuollon rakentamisurakka etenee.

Talonrakennus

Talonrakennuksen investointeihin on varattu yhteensä noin 8,7 miljoonaa euroa, josta toteutunut noin 1,9 miljoonaa euroa. Uimahallin peruskorjauksen aloituskokous pidettiin 4.6.2024 ja hanke käynnistyi. Hanke on vuoden 2024 ja kevään 2025 aikana edennyt aikataulussa.

Elinkeinopoliittiset investoinnit

Elinkeinopoliittisiin investointeihin on varattu yhteensä 1,5 miljoonaa euroa, josta toteutunut noin 4,0 tuhatta euroa.

Nettoinvestoinnit hankeryhmittäin

Investointiryhmä	Hankeryhmä	Tilinpäätös 2024	Talousarvio 2025	Toteuma 1-4/2025	Määrärahaa jäljellä	Tot %
Arvopaperit ja osuudet	Menot	-1 500 000	0	0	0	0,0 %
	Tulot	0	0	0	0	0,0 %
	Netto	-1 500 000	0	0	0	0,0 %
Maa-alueet	Menot	-917 482	-1 100 000	-286 375	-813 625	26,0 %
	Tulot	582 963	180 000	7 846	172 154	4,4 %
	Netto	-334 519	-920 000	-278 529	-641 471	30,3 %
Kadunrakennus ja muut yleiset alueet	Menot	-4 625 898	-4 765 000	-798 329	-3 966 671	16,8 %
	Rahoitusosuudet	112 706	316 000	0	316 000	0,0 %
	Netto	-4 513 192	-4 449 000	-798 329	-3 650 671	17,9 %
Talorakennus	Menot	-6 942 935	-8 735 000	-1 898 904	-6 836 096	21,7 %
	Rahoitusosuudet	265 000	891 000	0	891 000	0,0 %
	Netto	-6 677 935	-7 844 000	-1 898 904	-5 945 096	24,2 %
Elinkeinopoliittiset investoinnit	Menot	0	-1 500 000	-4 361	-1 495 639	0,3 %
	Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0,0 %
	Netto	0	-1 500 000	-4 361	-1 495 639	0,3 %
Vesihuoltolaitos	Menot	-3 047 299	-2 880 000	-541 240	-2 338 760	18,8 %
	Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0,0 %
	Netto	-3 047 299	-5 880 000	-541 240	-5 338 760	9,2 %
Irtain omaisuus	Konsernihallinto, irtain		-502 000	-179928	-322 072	35,8 %
	Hyvinvoinnin palvelualue, irtain		-100 000		-100 000	0,0 %
	Elinvoiman palvelualue, irtain		-140 000	-40 820	-99 180	29,2 %
	Päijät-Hämeen ympäristöterveys		0	0	0	0,0 %
	Päijät-Hämeen työllisyysalue		0	0	0	0,0 %
	Irtain omaisuus, yhte	-643 120	-742 000	-220 748	-521 252	29,8 %
Yhteensä	menot	-17 676 734	-19 722 000	-3 749 956	-15 972 044	19,0 %
	tulot	960 669	1 387 000	7 846	1 379 154	0,6 %
	netto	-16 716 065	-18 335 000	-3 742 110	-14 592 890	20,4 %

Hollola

Maksuvalmius ja lainat

Talousarviossa on varauduttu lyhentämään vanhoja lainoja yhteensä noin 2,7 miljoonaa euroa.

Tammi-huhtikuun aikana pitkäaikaisia lainoja on lyhennetty noin 0,3 miljoonaa euroa.

Lainasalkun (mukaan lukien kiinteistöleasing) avoinna oleva saldo elokuun lopussa oli 47,3 miljoonaa euroa, josta pitkäaikaisten lainojen osuus noin 19,6 miljoonaa euroa. Lainasalkun keskiporkko viimeisen 12 kuukauden aikana on ollut 2,2 prosenttia. Lainojen keskimääräinen takaisinmaksuaika on 8,3 vuotta.

Pitkäaikaisista lainoista 75,8 prosenttia on sidottu kiinteään korkoon, kun tehdyt suojaukset otetaan huomioon. Kiinteistöleasingit huomioon ottaen suojausaste on huhtikuun lopussa ollut 31,4 prosenttia (sisältää johdannaiset). Leasingkohteet on sidottu 6 kuukauden euriboriin. Viime vuoden vastaavalla tarkastelujaksolla 6 kuukauden euribor oli 3,79 prosenttia ja 2,13 prosenttia huhtikuussa 2025.

Talousarvioon tehdyt muutokset

Valtuusto on 19.5.2025 § 19 hyväksynyt seuraavan muutoksen kuluvan vuoden talousarvioon:

Käyttötalousosa

- Vesihuoltolaitoksen määrärahaa lisätty 150 000 euroa

Talousarvion muutospaineet

Käyttötalousosa

- Päijät-Hämeen työllisyysalue: Työ- ja elinkeinoministerin korvaus työvoimapalveluiden järjestämistä vastuun siirtoon, Tulot +1 212 214 euroa ja menot 1 212 214 euroa, vaikutus työllisyysalueen sitovaan ali-/ylijäämään 0 euroa

Käyttötalous + tuloslaskelmaosa (tulosvaikutus) yhteensä 0 euroa.

Investointiosa

- Päijät-Hämeen työllisyysalue: ajanvaraus- ja videoneuvottelujärjestelmä 80 000,01 euroa

Talousarvion muutospaineet tuodaan hallituksen ja edelleen valtuuston päätettäväksi erillisessä pykälässä syksyllä 2025.

Tilinpäätösennuste

Tilinpäätösennuste perustuu alkuvuoden toteumaan sekä edellä mainittuihin muutospaineisiin. Vuoden 2025 tilinpäätösennuste on 34 000 euroa alijäämäinen.

Tuloslaskelma, 1 000 euroa	Tilinpäätös 2024	Toteuma 1-4/2024	Talousarvio 2025	Toteuma 1-4/2025	Toteuma-% Toteuma-%	Määräraha jäljellä	Muutos- paineet	Ennuste 2025
Toimintatuotot								
Myyntituotot	18 568	6 197	27 226	10 980 ▲	40,3 %	16 246		27 226
Maksutuotot	1 659	770	1 667	647 ▲	38,8 %	1 019		1 667
Tuet ja avustukset	1 960	616	1 080	1 634 ▲	151,4 %	-555	1 212	2 292
Muut toimintatuotot	14 903	4 297	13 811	4 384 ▼	31,7 %	9 427		13 811
Toimintatuotot yhteensä	37 090	11 880	43 782	17 645 ▲	40,3 %	26 138	1 212	44 995
Valmistus omaan käyttöön	93	0	50	0 ▼	0,0 %	50		50
Toimintakulut								
Henkilöstökulut	-40 742	-14 183	-44 703	-15 911 ▼	35,6 %	-28 792		-44 703
Palkat ja palkkiot	-32 933	-11 489	-36 085	-12 887 ▼	35,7 %	-23 198		-36 085
Henkilösivukulut	-7 809	-2 694	-8 619	-3 024 ▼	35,1 %	-5 595		-8 619
Eläkekulut	-6 872	-2 377	-7 574	-2 574 ▼	34,0 %	-5 000		-7 574
Muut sivukulut	-937	-316	-1 045	-450 ▼	43,1 %	-595		-1 045
Palvelujen ostot	-32 763	-9 844	-37 520	-11 580 ▲	30,9 %	-25 941	-150	-37 670
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 904	-1 687	-4 825	-1 374 ▲	28,5 %	-3 450		-4 825
Avustukset	-2 914	-862	-6 887	-2 325 ▼	33,8 %	-4 562	-1 212	-8 099
Muut toimintakulut	-14 143	-4 453	-13 730	-4 412 ▲	32,1 %	-9 319		-13 730
Toimintakulut yhteensä	-95 466	-31 029	-107 665	-35 602 ▲	33,1 %	-72 063	-1 362	-109 027
TOIMINTAKATE	-58 283	-19 148	-63 833	-17 957 ▼	28,1 %	-45 876	-150	-63 983
Verotulot	52 523	17 397	54 133	17 778 ▼	32,8 %	36 355		54 133
Valtionosuudet	17 362	5 769	18 460	6 140 ▼	33,3 %	12 321		18 460
Rahoitustuotot ja -kulut								
Korkotuotot	1	1	410	0 ▼	0,0 %	410		410
Muut rahoitustuotot	1 095	207	418	45 ▼	10,7 %	373		418
Korkokulut	-168	-52	-829	-19 ▲	2,3 %	-810		-829
Muut rahoituskulut	-307	-3	-311	-2 ▲	0,7 %	-309		-311
Rahoitustuotot ja -kulut	622	153	-312	23 ▼	-7,5 %	-336		-312
VUOSIKATE	12 224	4 171	8 448	5 984 ▲	70,8 %	2 465	-150	8 298
Poistot ja arvonalentumiset	-8 191	-2 569	-8 954	-2 633 ▼	29,4 %	-6 321		-8 954
TILIKAUDEN TULOS	4 033	1 603	-506	3 351 ▼	-662,6 %	-3 857	-150	-656
Poistoeron muutos	250	83	622	85 ▼	13,7 %	536		622
Varausten muutos	-3 735	0	0	0	—	0		0
TILIKAUDEN YLI-ALIJÄÄMÄ	548	1 686	116	3 436 ▲	2962,3 %	-3 320	-150	-34

Konserniyhtiöille asetettujen tavoitteiden toteutuminen

Yleiset tytäryhteisöjä koskevat tavoitteet

- Tytäryhtiöiden tulee toimia kunnanvaltuuston hyväksymän strategian mukaisesti ja konserniohjetta noudattaen
- Sisäisen valvonta ja riskienhallinta tulee järjestää konserniohjeiden mukaisesti ja niistä raportoidessa noudatetaan konserniohjetta
- Kaikilta yhtiöiltä edellytetään tervettä pitkäjänteistä taloudenpitoa ja kannattavuutta
- Tytäryhteisöjen tulee mahdollisuuksien mukaan hyödyntää tukityöllistäminen
- Konsernin sisäiset palveluostot on keskitettävä tarkoituksenmukaisesti koko konsernin etu huomioiden

Talouteen liittyvä tavoite:

- Käyttökateprosentin pysyminen vähintään vuoden 2024 tilinpäätöksen tasolla tai parantaminen
- Kunnan korjausvelkaselvitykseen osallistuminen

Konserniyhtiö		Hollolan Asuntotalot Oy ja Koy Tervasmiiu	
Strategian tavoite		Tarjoamme monipuolisia ja kehittyviä asumisen muotoja lähellä luontoa.	
Talousarvioon sisältyvä tavoite/toimenpide	Mittari (tavoitetaso ja lähtötaso)	Toteuma 30.4.2025	
Asukkaiden pysyvyys	Asukkaiden vaihtuvuus alle 3,5 %/kk. Lähtötaso 4 %. Vuonna 2023 keskimäärin 2,4 %. Käyttöaste yli 95 %, lähtötaso 93,5 %. Vuonna 2023 käyttöaste 97,8 %.	Vaihtuvuus keskiarvoisesti 1–4/2025 aikajaksolla 1,6 % kuukautta kohden. Taloudellinen käyttöaste keskiarvo aikajaksolta 1–4/2025 on HAT kohteissa 96,1 % ja kuntakohteissa 96,6 %. HAT kohteiden käyttöaste on noussut viime vuoden keskiarvosta, kuntakohteissa laskenut.	
Pitkän tähtäimen korjaus- ja kehityssuunnitelman toteuttaminen keskeisen kehityksen ratkaisut huomioiden (esim. aurinkoenergian hyödyntäminen)	Suunnitelman toteutuminen.	PTS- ja kehityssuunnitelmat ovat tekemättä. Korjaustarvesuunnitelma on laadittu talousarvion liitteeksi, jota noudatetaan ja päivitetään tarpeen mukaan.	

Strategian tavoite		Tuotamme laadukasta palvelua ja hyvinvointia kuntalaisille.	
Talousarvioon sisältyvä tavoite/toimenpide	Mittari (tavoitetaso ja lähtötaso)	Toteuma 30.4.2025	
Asiakkaiden tyytyväisyys	Asiakaspalautteet vähintään edellisen vuoden tasolla. Lähtötaso 4,0. Vuonna 2023 asiakastyytyväisyys 4,0 %.	Asukaskysely toteutettu alkuvuodesta 2025. Kokonaistyytyväisyystulos 4,09 (4,0). Vastausprosentti oli 25 (32) %.	
Kuntastrategian mukaisten hankkeiden edistäminen konserniohjauksen, sekä kuntayhteistyön kautta	Asumisen PTS-suunnitelma osana strategisia ohjelmia laadittu.	Tekniset pohjatiedot koostettu osaksi salkutusta. Seurataan kiinteistökohtaisia käyttöasteita. PTS tekemättä.	

Talousarvioon sisältyvä tavoite/toimenpide	Mittari (tavoitetaso ja lähtötaso)	Toteuma 30.4.2025
Kiinteistöjen korjausvelan pitäminen kohtuullisella tasolla	Vuonna 2025 pitkän ajan korjausvelkatavoite määritetty.	Korjausvelkaa koskevat pitkän aikavälin tavoitteita ei ole vielä määritetty.
Kunnan energiasäästöohjelman laadintaan ja täytäntöönpanoon osallistuminen.	Vuodelle 2025 osoitetut Tilapalveluiden toimenpiteet suoritettu.	Sisäinen kulutusjousto on toteutettu kaikkiin kunnan kohteisiin.

Konserniyhtiöiden tuloslaskelmat

Hollolan Asuntotalot Oy

Yhtiön talous ja tase

Hollolan Asuntotalot Oy:n liikevaihto 1,2 miljoonaa euroa vastaa talousarviota ja on noin 90 tuhatta euroa enemmän kuin vastaavana aikana edellisvuotena. Liiketoiminnan muut kulut olivat 768 tuhatta euroa ja vuosikorjausten osuus tästä lähes 224 tuhatta euroa. Molemmat talousarviota vähemmän. Henkilöstökulut ovat talousarviota suuremmat johtuen muun muassa yhdestä eläköitymisestä. Tilikauden tulos 30.4.2025 ennen tilinpäättösiirtoja oli 116 tuhatta euroa (talousarvio noin -91 tuhatta euroa). Yhtiön kassavarat tämän vuoden puolella ovat olleet keskimäärin 150 tuhatta euroa enemmän kuin edellisvuotena.

Yhtiöllä on pankkilainaa 30.4.2025 yhteensä 8,5 miljoonaa euroa. Aineellisten hyödykkeiden tasearvo oli yhteensä 11,1 miljoonaa euroa. Lainojen korot Kuntarahoituslaina 4,5 prosenttia, Handelsbanken keskiarvo 3,2 prosenttia. Yhtiön vuokratuottoilien käyttövarat olivat 30.4.2025 yhteensä 2,6 miljoonaa euroa, sisältäen kunnan tilittämän SVOP rahoituksen 1,5 miljoonaa euroa. Tästä on käytetty 0,8 miljoonaa euroa ARA (nyk. VARKE) päätöksen mukaisesti ARA kohteiden korjauksiin.

Käyttövesisaneeraus kohteessa Terveystie 19 H-L on valmistunut putkitöiden osalta, rakennusaputyöt ovat vielä kesken. Havaittujen puutteiden johdosta KV-saneerauksen urakoitsija tekee useammassa kohteessa eristyksien uusimista.

Asukastyytyväisyyskyselyt on suoritettu alkuvuodesta, raporttikooste vielä kesken.

Omistajan asettamien tavoitteiden toteutuminen

Kiinteistöjen salkutus on ARA työkalu, jonka avulla voidaan määrittää kiinteistökohtainen tavoite (poisto / ylläpito / kehitys). Tämä määräys tehdään perustuen kiinteistökohtaiseen käyttöasteeseen, korjausvelkaan (tuleva korjaustarve lähtötasoon) sekä kiinteistön markkinakelpoisuuteen. Yhtiö on käynnistänyt pohjatietojen keruun. Kiinteistöihin on suoritettu teknisen kunnan silmämääräinen kartoitus. Tulevasta kartoitusraportista saadaan päivitetty tieto 10 vuoden korjaustarvearviosta. Kiinteistöjen salkutus ja sen edellyttämät toimet edistävät yhtiön omavaraisuutta, joka on edellytys yhtiön toimimiseksi vastuullisesti ja taloudellisesti pitkällä tähtäimellä.

Kiinteistöille on tehty kierrosten perusteella kevyt tekninen kuntoarvio ja arvioitu tekniset käyttöiät.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Tiilijärventie 5D määräaikaiset työllisyyspalvelun yhdeksän sopimusta. Asumisviihtyvyys ja sen myötä käyttöaste kiinteistöissä on laskenut tämän toiminnan vuoksi. Kohteeseen tehdään parhaillaan skenaariolaskennat eri vaihtoehtoisista kiinteistön kehittämiseksi.

Vuosikorjauksista vuorossa on seuraavana Terveystie 21 käyttövesisaneeraus, myös Karilantie 3 KV-saneeraus tulee saattaa loppuun mahdollisimman pian toistuvien vesivuotojen vuoksi. Aiemmin tehdyissä käyttövesisaneerauskohteissa on menossa eristeiden vaihtotyö ilmenneen työvirheen vuoksi. Useissa kohteissa on tarvetta lukitusten uusinnalle (patentit päättyneet), lämmitysverkostojen perussäädöille sekä vesikalustekierroksille (säätösuuttimet, vuotohavainnot). Käyttöasteiden kiinteistökohtaisen seurannan sekä kiinteistöjen kartoituksen myötä todennäköisesti on tarvetta päivittää kiinteistöjen korjaustarvesuunnitelmaa ja pystytään tekemään PTS-suunnitelmat (pitkän tähtäimen korjaussuunnitelma). Pilotihanke DNA Wattisen kanssa käynnistymässä kohteisiin Keskuskuja 2, Kirikuja 1, Tiilijärventie 5D. Lämmityksen tasapainottamiseksi, jonka myötä odotetaan asumisviihtyvyyden paranemista ja lämmityskulujen pienentymistä.

Asumisneuvontaan haettiin tukea, joka jäi tavoitetta pienemmäksi, joten kunnan ja yhtiön yhteinen asumisneuvontaprojekti jäädytettiin ja rekrytointia ei toteutettu.

Huoneistokorjaajista yksi eläköityi 30.4.2025. Omia huoneistokorjaajia on kaksi. Huoneistokorjauksissa käytetään tarpeen mukaan urakoitsijoita. Toimistohenkilöstön osalta päävastuu sijaistamisesta on toimitusjohtajalla. Isännöinnin harjoittelu päättyy 30.6.2025, jonka jälkeen tehdään määräaikainen työsopimus apulaisisännöinnistä. Toimistohenkilöstön osalta toimintahäiriöiden riskit on suuret. Huoneistokorjaajien eläköitymiseen tulee varautua. Huoneistokorjaajien keski-ikä on 60,9 vuotta.

Hollola-talon vuokrahuoneistojen mahdollista toteutusta seurataan. Yhtiö aloitti strategian suunnittelutyön loppuvuodesta 2024 hallituksen ja asukasedustajien yhteisellä kokoontumisella. Kiinteistöjen salkutustyössä kesän jälkeen koostetaan kohteiden taloudelliset kannattavuudet. Muutamista kiinteistöistä tehdään jo tässä vaiheessa vaihtoehtolaskentoja kiinteistökannan kehittämiseksi.

Hollola

Hollolan Asuntotalot Oy:n tuloslaskelma

	Toteuma 04/2025 KUM	Budjetti 04/2025 KUM	Ero	%
LIKEVAIHTO	1 203 993	1 194 389	9 604 ▲	100,8 %
Vuokrat	1141518	1130346	11 172 ▲	101,0 %
Käyttökorvaukset	62474	64043	-1 569 ▼	97,6 %
MYYNTIKATE	1 203 993	1 194 390	9 603 ▲	100,8 %
Muut kiinteistön tuotot	1 606	3 086	-1 480 ▼	52,0 %
Henkilöstökulut	-135 077	-117 292	-17 785 ▼	115,2 %
Palkat ja palkkiot	-113 169	-109 045	-4 124 ▼	103,8 %
Henkilösivukulut	-21 909	-8 246	-13 663 ▼	265,7 %
Liiketoiminnan muut kulut	-768 359	-878 668	110 309 ▲	87,4 %
Hallinto	-66 450	-62 600	-3 850 ▼	106,2 %
Käyttö ja huolto	-85 019	-82 665	-2 354 ▼	102,8 %
Ulkoalueiden huolto	-9 528	-25 425	15 897 ▲	37,5 %
Siivous	-21 623	-19 754	-1 869 ▼	109,5 %
Lämmitys	-118 412	-111 720	-6 692 ▼	106,0 %
Vesi ja jätevesi	-62 352	-63 358	1 006 ▲	98,4 %
Sähkö ja kaasu	-27 557	-23 416	-4 141 ▼	117,7 %
Jätehuolto	-38 049	-32 627	-5 422 ▼	116,6 %
Vahinkovakuutukset	-11 690	-11 181	-509 ▼	104,6 %
Vuokrat	-67 948	-84 384	16 436 ▲	80,5 %
Korjaukset	-223 943	-306 943	83 000 ▲	73,0 %
Muut hoitokulut	-3 438	-19 311	15 873 ▲	17,8 %
Luottotappiot	208	0	208	—
Kiinteistövero	-32 558	-35 282	2 724 ▲	92,3 %
KÄYTTÖKATE	302 160	201 516	100 644 ▼	149,9 %
Poistot ja arvonalentumiset	-124 554	-147 089	22 535 ▲	84,7 %
LIKEVOITTO	177 606	54 426	123 180 ▼	326,3 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-63 580	-145 356	81 776 ▲	43,7 %
Korkotuotot ja muut rahoitustuotot	8 499	0	8 499	—
Korkokulut ja muut rahoituskulut	-72 079	-145356	73 277 ▲	49,6 %
TULOS ENNEN TP-SIIRTOJA JA VEROJA	114 026	-90 929	204 955 ▲	-125,4 %
TILIKAUDEN TULOS	114 026	-90 929	204 955 ▲	-125,4 %

Hollolan Tilapalvelu Oy

Yhtiön talous ja tase

Yhtiön liikevaihto koostui palvelumaksuista (ylläpito, rakentaminen, läpilaskutettavat erät ja ulkopuoliset), jotka olivat tarkastelujakson aikana 5,5 miljoonaa euroa. Henkilöstökulut olivat tarkastelujaksolla 280 tuhatta euroa. Liiketoiminnan muut kulut olivat yhteensä 5,2 miljoonaa euroa. Tarkastelujakson tilikauden tulokseksi muodostui 3 tuhatta euroa ennen tilinpäätössiirtoja. Kiinteistöjen investointi- ja korjauskulut olivat jakson aikana 3,1 miljoonaa euroa.

Yhtiön taseen arvo oli 31.12.2024 3,6 miljoonaa euroa ja nyt 30.4.2025 4,2 miljoonaa euroa. Yhtiöllä on 3,0 miljoonan euron luottolimiittisopimus kuntakonsernin kanssa.

Yhtiön maksuvalmius on välttävä noin 1,0 miljoonaa euroa ja limiitin arvo on -2,0 miljoonaa euroa. Konserninimyyntisaamiset ja arvonlisäverosaamiset ovat yhteensä 4,1 miljoonaa euroa.

Yhtiö toteuttaa myös palvelusopimuksen kiinteistökohtaista virtuaalista tulosseurantaa.

Hollola

Uimahallihankkeeseen on talousarvioon varattu vuodelle 2025 7,0 miljoonaa euroa, joka ei tule riittämään. Arvio tämän vuoden kustannuksista on noin 7,5 miljoonaa euroa. Urakoitsijalaskutus ei toteutunut viime vuoden osalta ennustetusti. Hankkeelle on vuosille 2024 ja 2025 varattu talousarvioon yhteensä 13,3 miljoonaa euroa ja arvioitu toteuma on noin 13,0 miljoonaa euroa. Opettajien rivitalojen käyttövesiputkien saneeraushankkeelle ei ole talousarvioissa varattu rahoitusta. Hankkeen kustannus oli 97 tuhatta euroa.

Henkilökunta

Yhtiössä on tällä hetkellä 12 henkilöä vakituudessa työsuhteessa ja yksi henkilö määräaikaisena. Määräaikainen henkilö palkataan vakituiseksi kiinteistöhoitajaksi 1.7.2025 alkaen. Maaliskuussa palkattiin uusi kiinteistöhoitaja alkaen 1.7.2025. Uusi kiinteistöhoitaja vastaa jatkossa Vesikansan ja Pyhäniemen kiinteistöjen ylläpidosta. Henkilöstön kanssa on pidetty viikoittain johtoryhmän palaverit, sekä kuukausipalaveri pidetään 20.5.2024.

Yhtiön hankkeet ja toiminta

Hankeen aloituskokous pidettiin 4.6.2024 ja hanke käynnistyi. Hanke on viime vuoden ja tämän kevään aikana edennyt yleisaikataulussa. Työmaakokouksia on pidetty kuukausittain ja urakoitsijapalavereita viikoittain.

Tiilikankaan koulun tilojen sijoittumisen hanke Salpakankaankoululle aloitettiin suunnittelun osalta tammikuussa ja töiden osalta maaliskuussa. Hanke etenee aikataulussa ja valmistuu 25.7.2025.

Opettajien rivitalojen käyttövesiputkien saneeraushanke käynnistyi vuoden alusta ja hanke saatiin valmiiksi maaliskuun loppuun mennessä. Kunnanviraston purkuhanke käynnistyi 30.1.2025 ja valmistuu 29.8.2025. Heralan koulun maalämpöhanke kilpailutettiin ja urakoitsijaksi valittiin Lem-Kem Oy 14.2.2025. Urakka valmistuu 31.7.2025.

Kesän muiden hankkeiden (noin 40 kpl) osalta tehtiin hankkeiden suunnittelua, tarjouspyyntöjä ja sopimuksia.

Paimelan koulun osalta tehtiin Polygonin toimesta laaja kuntoselvitys, altistumisenarviointi ja kustannusarvio korjaustoimenpiteistä. Asiaa käsiteltiin kevään aikana Johtoryhmässä 17.3, kunnanhallituksessa 17.3, valtuustoinfossa 19.3, tiedotustilaisuuksissa 3.4, Elinvoima-valiokunnassa 8.4, tarkastuslautakunnassa 9.4 ja valtuustoseminaarissa 23.4.2025.

Hallitus hyväksyi tilinpäätöksen 6.3.2025 ja yhtiökokous pidettiin 8.4.2025. Toimitusjohtaja esitteli tarkastuslautakunnassa 9.4.2025 uimahallihankkeen tilannetta vuoden 2024 osalta.

Yhtiön toimitusjohtaja on ollut jakson aikana Hollola-talon suunnittelussa mukana yhdessä kunnan virkamiesten kanssa.

Hollola osallistuu Motivan järjestämään jäähallien energiatehokkuuden parantamisen työryhmään yhdessä 7 muun kunnan kanssa.

Kuntien energiatehokkuussopimuksen raportointi toteutettiin huhtikuun loppuun mennessä.

Jakson aikana toteutettiin seuraavat merkittävimmät investointihankkeet: Uimahallin peruskorjauksen hankevaihe, Salpakankaan koulun tilojen muutostyö Tiilikankaan koulun oppilaille ja Opettajien rivitalojen käyttövesiputkien saneeraushanke.

Investointeihin käytettiin yhteensä noin 2,8 miljoonaa euroa.

Jakson aikana toteutettiin seuraavat merkittävimmät PTS-hankkeet: Kunnanviraston purkuhanke ja Nostavan koulun leikkivälineiden korjaus.

PTS-korjauksiin käytettiin yhteensä 125 tuhatta euroa.

Hollolan kunnan energiansäästötyö / energiankulutus 2019- 2024

Energiankulutus

Liittynyt: Hollolan kunta

Vuosi 2024

Vuosi	Sähkö MWh	Lämpö MWh	Polttoaineet MWh	Kaukoylimä MWh	Energiankäyttö yhteensä MWh
2019	13 739	17 313	5 243	0	36 295
2020	13 211	17 559	4 566	0	35 335
2021	10 632	17 263	3 284	0	31 179
2022	10 349	15 885	2 602	0	28 835
2023	9 049	14 639	2 517	0	26 205
2024	8 176	13 614	2 546	0	24 336

*Polttoaineista on vähennetty oma sähköntuotanto joka huomioidaan Sähkössä



Energiansäästötyötä on tehty systemaattisesti vuodesta 2020 lähtien KETS sopimukseen liittymisen 14.11.2019 jälkeen.

**Energiaa on säästynyt n.11.960MWh
33 %vuoden 2019 jälkeen.**

**Sähkö - 5633 MWh
Lämpö - 3699 MWh
Polttoaineet - 2697 MWh**

**Kustannusvaikutus n.1,2 M€
Päästöt ovat vähentyneet noin 1,2 tn.**

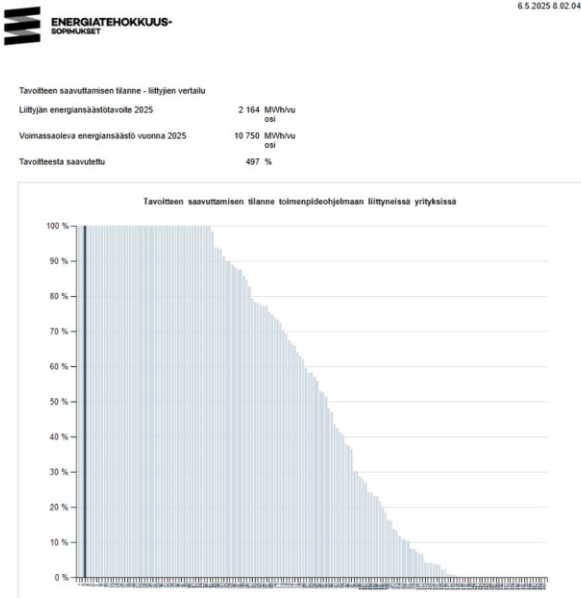
Kunnan rakennusten energian käyttö/MWh

	2023	2024	%
Lämpö	11.170	10.270	-8 %
Sähkö	6.592	5.906	-10 %
	17,7GWh	16,2GWh	



Hollola

Hollolan kuntakonsernin säästötavoite, KETSsopimus, toteutuminen ja vertailu



**Säästötavoite 2.164 MWh
Toteuma 2024, 10.750 MWh
Saavutettu 497 %**

Vuoden 2024 säästötoimenpiteiden vaikuttavuus oli 2164 MWh. Koko käytössä oleva rakennuskannan lämmitys on uusituvan energian piirissä. Hollola on sijalla 3 Suomen KETS kunnista säästötavoitteen toteutumisessa.

Viime vuonna tehtiin kunnan rakennuksiin 22 energiatehokkuushanketta mm. vaihdettiin lähes 4000 LED-valaisinta ja saneerattiin 16 IV-konetta EC-puhallin koneiksi.



Hollola

Hollola

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Yhtiön talous toteutuu seuraavan jakson aikana talousarvion mukaisesti. Riskinä tunnistetaan lämpöenergia-kustannusten vuosittainen nousu.

Kiinteistöjen osalta suoritetaan toimenpiteitä talousarviossa hyväksytyyn rakentamis- ohjelman 2025 mukaisesti, sekä normaaleja ylläpidon korjaustoimenpiteitä.

Uimahallin peruskorjaushanketta toteutetaan urakoinnin osalta loppuvuoden aikana. Keskuskorttelit hankkeen talonsuunnitteluvaiheeseen osallistutaan kunnan virkamiesjohdon tueksi.

PTS-korjauksiin on yhtiön talousarviossa varattu 1,4 miljoonaa euroa ja investointeihin 8,7 miljoonaa euroa kuluvalle vuodelle.

Hollolan Tilapalvelu Oy tuloslaskelma

	Toteuma 04/2025	Budjetti 04/2025	Ero	%
LIKEVAIHTO	5 467 959	5 031 381	436 578 ▲	108,7 %
Käyttökorvaukset	5 467 959	5 031 381	436 578 ▲	108,7 %
Muut kiinteistön tuotot	364	0	364	—
MYYNTIKATE	5 468 323	5 031 381	436 942 ▲	108,7 %
Henkilöstökulut	-279 922	-323 859	43 937 ▲	86,4 %
Palkat ja palkkiot	-214 670	-253 297	38 627 ▲	84,8 %
Henkilösivukulut	-65 252	-70 562	5 310 ▲	92,5 %
Liiketoiminnan muut kulut	-5 185 362	-4 706 998	-478 364 ▼	110,2 %
Hallinto	-66 715	-66 767	52 ▲	99,9 %
Käyttö ja huolto	-320 571	-297 117	-23 454 ▼	107,9 %
Ulkoalueiden huolto	-167 359	-207 328	39 969 ▲	80,7 %
Siivous	-3 937	-5 110	1 173 ▲	77,0 %
Lämmitys	-422 597	-488 796	66 199 ▲	86,5 %
Vesi ja jätevesi	-39 745	-42 932	3 187 ▲	92,6 %
Sähkö ja kaasu	-267 872	-246 599	-21 273 ▼	108,6 %
Jätehuolto	-30 144	-33 073	2 929 ▲	91,1 %
Vahinkovakuutukset	-992	-1794	802 ▲	55,3 %
Vuokrat	-697 648	-605 493	-92 155 ▼	115,2 %
Kiinteistövero	-66 605	-67 159	554 ▲	99,2 %
Korjaukset	-173 791	-97 484	-76 307 ▼	178,3 %
PTS - Korjaukset	-176 877	-213 333	36 456 ▲	82,9 %
Investoinnit	-2 750 511	-2 333 333	-417 178 ▼	117,9 %
Muut hoitokulut	0	-680	680 ▲	0,0 %
KÄYTTÖKATE	3 039	523	2 516 ▼	581,1 %
LIKEVOITTO	3 039	523	2 516 ▼	581,1 %
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	—
TULOS ENNEN TP-SIIRTOJA JA	3 039	523	2 516 ▼	581,1 %
VEROJA				
TILIKAUDEN TULOS	3 039	523	2 516 ▼	581,1 %

Hollola

Asunto Oy Hollolan Tervasmiiu

	Toteuma 01.01.2025 – 30.4.2025	Toteuma 01.01.2024 – 30.4.2024
TULOSLASKELMA TILEITTÄIN		
Kiinteistön tuotot		
Vastikkeet		
Hoitovastikkeet yhteensä	16 000,00	16 000,00
Kulutusperusteiset vastikkeet yhteensä	1 986,34	2 240,00
Vastikkeet yhteensä	17 986,34	18 240,00
Vuokrat	366,00	328,00
Käyttökorvaukset yhteensä	220,00	450,00
Kiinteistön tuotot yhteensä	18 572,34	19 018,00
Kiinteistön hoitokulut		
Henkilöstökulut	-100,00	0,00
Hallinto	-7 327,10	-4 259,29
Käyttö ja huolto	-2 655,00	-3 101,51
Ulkoalueiden hoito	-524,08	-1 050,49
Siivous	-1 156,00	-1 105,65
Lämmitys	-6 260,82	-6 591,00
Vesi ja jätevesi	-1 514,11	-1 731,02
Sähkö ja kaasu	-654,62	-826,15
Jätehuolto	-1 480,38	-1 615,68
Vahinkovakuutukset	-2 506,74	-940,74
Kiinteistövero	0,00	0,00
Korjaukset	-2 023,01	-1 817,55
Kiinteistön hoitokulut yhteensä	-26 001,86	-23 039,08
HOITOKATE	-7 429,52	-4 021,08
Rahoitustuotot ja -kulut		
Rahoitustuotot ja -kulut	16 000,00	16 000,00
Korkokulut	28,24	41,48
Muut rahoituskulut	0,00	-2,30
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	16 028,24	16 039,18
VOITTO / TAPPIO ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOA	8 598,72	12 018,10

Riskien hallinta, Hollolan kunnan strategiset riskit

Riski	Ilmeneminen (miten näkyy käytännössä, eri yksityiskohdissa)	Todennäköisyys *	Riskin merkittävyys **	Hallintatoimenpiteet	Vaikutus	Tilanne 30.4.2025
Sosiaalisten ongelmien kasvu kuten syrjäytyminen ja työttömyys	Yksinäisyyden kokemusten kasvu, syrjäytymisen ja pitkäaikaistyöttömyyden kasvu	2	2	Yksinäisyyttä, syrjäytymistä ja työttömyyttä vähentävien toimenpiteiden lisääminen ja osallisuuden edistäminen.	Palveluiden tarve kasvaa, kustannukset kasvavat	Yksinäisyyden tuntemukset laajasti väestössä jatkuvat. Uudet aktivointimuodot otettu hyvin vastaan, mutta passiivisten kuntalaisten osuus edelleen korkea.
Vastuutaho: työllisyysvastaava, vapaa-aikapäällikkö, hallinto- ja talousjohtaja						
Henkilöstön saatavuus	Avainhenkilöiden ja tiettyjen henkilöstöryhmien vaihtuvuus ja saatavuus, joita ei pystytä korvaamaan ostopalveluin.	2	2	Johtamisjärjestelmän ja työn johtamisen työkalujen uudistaminen. Aktiivinen rekrytointi, optimaaliset kelpoisuusehdot, työyhteisötaitojen kehittäminen, rekrytointiprosessin kehittäminen	Palvelutuotanto vaarantuu, kustannukset nousevat	Työntekijöiden saatavuudessa edelleen jonkin asteista vajetta, niin suoritusportaan kuin asiantuntijatehtävien osalta. Hollolan kiinnostavuudessa kasvua.
Vastuutaho: Koko johtoryhmä /kaikki palvelualueet, henkilöstöpäällikkö						
Kunnan vetovoima ja pitovoima heikkenee	Yritysten määrän lasku, muuttotappion kasvu.	2	3	Markkinointi ja viestintä – positiivisen kuntakuvan edistämiseksi, tarpeiden mukaiset palvelut, keskustan elävöittämiseksi tehtävät toimet, yritysmarkkinointiin panostaminen. Kysynnän ja tarjonnan synkronointi perustelu: jos näin ei tehdä ennakkoivasti, käytettävää rahoitusta vetovoiman edistämiseen vähemmän ja vähemmän.	Vaikuttavat palvelurakenteeseen kustannuksia nostavasti ja heikentävät palvelutasoa. Kunta näivetty. Verorahoitus heikkenee.	Laaja markkinointikampanja toteutettu 1-4/2025 aikana. Tulosten arviointi syksyllä toteutettavan kansallisen muutosohjelman seurauksena.
Vastuutaho: Koko johtoryhmä /kaikki palvelualueet						

Riski	Ilmeneminen (miten näkyy käytännössä, eri yksityiskohdissa)	Todennäköisyys *	Riskin merkittävyys **	Hallintatoimenpiteet	Vaikutus	Tilanne 30.4.2025
Tulorahoituksen heikkeneminen	Kustannustason merkittävät nousut. Investointitaso. Lainamäärä kasvu, jonka johdosta rahoitusriskit kasvavat. Kertynyt ylijäämä pienenee.	2	3	Perustehtävien sekä investointien priorisointi ja mahdollinen karsinta, palveluverkon tarkastelu, rahoitusriskeiltä suojautumisen välineiden käyttäminen	Palveluiden taso heikkenee. Investoinnit lykkääntyvät ja korjausvelka kasvaa.	Inflaatio nostanut kustannuksia merkittävästi. Verotulokehitys ollut positiivista. Investointien rajaamislinjaus pienentänyt rahoitustarvetta sekä poistokustannuksia.
Vastuutaho: Koko johtoryhmä /kaikki palvelualueet						
Toimintaympäristön ennakoimattomuus	Ennakoitavuus muuttuu nopeasti, äkillisten tilanteiden vaatimien resurssien rajallisuus, kunnille uusia velvoitteita yllättäen ilman lisärahoitusta, lainsäädännön muutokset, kuntien roolin muuttaminen, poikkeusjärjestelyt	2	3	Sopeutuminen, toimintamallien muuttaminen toimintaympäristön muutokseen vastaamiseksi	Palvelutuotantorakenne ei vastaa riittävän nopeasti muutokseen tai odotuksiin, eriarvoistuminen lisääntyy, talouden tasapaino heikkenee	Valtakunnallinen TE24-uudistuksen täytäntöönpano on liisännyt valmisteluormaa merkittävästi. Sote-uudistuksen talousvaikutuksista johtuvat paineet eivät ole poistuneet ja johtavat säästötoimenpiteisiin kunnassa. Tuleva valtiosuus uudistus asettaa merkittäviä lisäpaineita kunnalle.
Vastuutaho: Koko johtoryhmä /kaikki palvelualueet						
Laajoihin kansanjoukkoihin kohdistuvat uhat ja hybridi-vaikutuminen	pandemiat, turvallisuusuhat, pitkäkestoiset valmiustilat, valeduutiset	3	3	Valmiussuunnitelmien ajantasaisuus, harjoitukset, poikkeustilaohjeet, tietoturvallisuudesta ja viestinnästä huolehtiminen	palveluverkkoa koskevat rajoitukset tai käytön estyminen, turvallisuuden ja epävarmuuden kasvu, kustannusten nousu	Kyläturvallisuus-hanke saanut rahoituksen ja aktivoituu elokuussa 2025. Varautumisen valmistelua jatkettu.
Vastuutaho: Koko johtoryhmä /kaikki palvelualueet						
Tietojärjestelmäriskit	ongelmat tietoverkossa, kyberrikollisuus	3	2	Tietoturvariskitietoisuus ja -taidot, tietohallinnon tiekartta kehittämisessä	Palvelutuotannon hidastuminen / lamautuminen, tiedonkulun ongelmat	Omavalvontakyvykkyyden edistämistä jatkettu. Henkilökunnan tietoisuutta tietoturvan näkökulmasta lisätty.

Vastuutaho: Konsernipalvelut/tietohallinto

* 1= epätodennäköinen, 2= todennäköinen, 3= erittäin todennäköinen

** 1= riski on pieni, 2= riski on suuri, 3= riski on erittäin suuri

Hollola



Hollolan kunta
PL 66, (Tiilijärventie 7 F), 15870 Hollola
Puh. (03) 880 111
Fax (03) 880 3474
kirjaamo@hollola.fi
sähköposti: etunimi.sukunimi@hollola.fi

www.hollola.fi

<https://twitter.com/HollolanKunta>

<https://www.facebook.com/hollolankunta/>

